

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő: **Dr. PAP ZOLTÁN**
Szépirodalmi főmunkatárs: **EÖTVÖS KÁROLY**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM: 788
Szerkesztőség 788 Kiadóhivatal 708.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt sziveskedjenek lehetőleg gyorsan intézkedni, hogy a lap küldése fönnakadást ne szenvedjen.

Paraziták.

Budapest, június 26.

A magyar ember olthatatlan éhséggel áhitozik a föld után. Apjától, nagyapjától örökölt hajlandósága, hogy ebben találja örömét s az élet célját abban keresse, hogy két keze munkájával termővé dolgozza meg a talajt. A vagyongyűjtésnek, a pénz megőrzésének nem is tudja elképzelni más módját, csak azt, hogy földet szerezzen, akármilyen kis darabot s azután egyik csip-csup birtokdarabkát a másikhoz ragasztva, a jómódban egyre tovább és tovább nyújtózkodjék. A részvény, az államkötvény ismeretlen fogalom a magyar paraszt előtt, a takarékbetétet sem sokra becsüli. Az ingó vagyon ezért hamarosan elolvad a kezei között s ha nem az első, már a második generáció alatt oda lesz, ahová a tavalyi hó.

Komor tragikum mutatkozik abban, hogy ilyen hajlandóságokkal a magyar paraszt olyan országban él, ahol a latifundium vad falánksággal habzsolt föl minden talpalattnyi művelhető területet.

Az apró gazdaságok mint kicsi szigetkék vannak beékelve a láthatár széléig terpeszkedő uradalmak közzé. Guzsba van kötve minden porczikájuk, semmi módja és kilátása annak, hogy tovább hízalva kiterjeszthessék határaikat. Ellenkezőleg: a nagybirtok gyűrűjébe szorítva napról-napra senyved az életerejük; a latifundiumok fölszívják őket, mint a nagy tócsák az apró vízcseppeket. Sűrűn peregnék meg az árverelő dobok s minden dobütéssel szaporodnak a Földnélküli Jánosok, akiknek lába alól kirántották a talajt s akik azontul árván imbolyognak a világban s mialatt robotban művelik a mások földjét, egyre azon ábrándoznak, hogy vagy előbb, vagy utóbb, talán mégis akad egy talpalattnyi termőföld, amin újra megvethetik a lábukat.

A mai kor dicséretére legyen mondván, mindazok, akik a magyar közélet folyását irányítják, újabban figyelemmel fordulnak a Földnélküli Jánosok felé s kezdik megérteni a földéhes magyar paraszt zord tragikumát. Fokozott mértékben folyik a nagybirtokokat apró gazdaságokra parcellázó akció. A földéhes paraszt értékén túl is megfizeti a földet, csak alkalma legyen rá, hogy megszerezhesse s a nagy birtok nem vak, hogy észre ne vegye ezt a kézenfekvő hasznot. Az államhatalom pedig jóakarattal segít elő minden ilyen irányu műveletet; telepítési törvény készül, amelyik egyszerre

nagy lendületet fog adni a latifundiumok fölszabdolásának.

De mint minden nagyobb közéleti hullámmáznak, immár a parcellázásnak is mutatkoznak a parazitái, lekiismeretlen emberek rideg számításal aknázzák ki a konjunkturákat s egész falukat juttatnak tönkre a maguk szennyes anyagi hasznáért. Ezuttal dunántulról érkezik egy ilyen gyászos parcellázásnak hire. Lapunk más helyén mondjuk el részletesen az eset történetét. Itt elég annyi, hogy valaki vagyontalanul vállalkozva parcellázásra, adósságra vásárolt meg egy másfélezer holdas nagybirtokot, ezt tulterhelte jelzáloggal, a parasztoktól beszedett pénzt pedig elköltötte. A bankok — amelyek betáblázták követeléseiket — természetesen a birtok elárverezésével szereztek vissza pénzüket s ezzel százhusz kigazda, aki beugrott a parcellázó iparlovagnak, pénz és föld nélkül maradt. Nemcsak birtokot nem szereztek, hanem nehezen gyűjtött vagyonkájukat is elvesztették.

Ez az eset alkalmas arra, hogy a telepítési törvény meghozását megsürgesse s egyben figyelmeztető jelöl szolgáljon arra is, hogy a könnyelmű és lelkiismeretlen spekulációk ellen milyen intézkedéseket kell belevenni ebbe a törvénybe? A parcellázás és telepítés ma a legfontosabb állami érdekek egyike Magyarországon, mert csak ezen az uton

A kínai ember.

Írta: Urai Dezső.

(Utánnoválás tílos.)

Kereszty Imre.
Elza.
Gyurika.

(Ebéd után. A szobaleány letakarítja az asztalt. Imre kis kerek asztal előtt ül és szivarozva bujja az újságot. Elza az ablaknál áll és kimered az utcára. A járókelők nem érdeklik, valójában csak arra vár, hogy a szobaleány elhagyja a szobát. Gyurika a földön a bonczani szabályok teljes megvetésével kezel egy huszárt. A szobaleány végre kisorsran.)

Elza: Ez így nem tarthat tovább... Meguntam... alaposan meguntam... hazamegyek a szüleimhez...

Imre (nagy nyugalommal): Andrásy-ut 19. első emelet, bejárat a lépcsőházból.

Elza: Csak gonyolódjék...

Imre: Nem gonyolodom, mert akkor nem volnék udvarias. De én az vagyok, mert még a mama pontos címével is szolgállok.

Elza: Nagyon kedves...

Imre: Még kedvesebb is leszek, ha megengedi. Hazakisérem és meghallgatom, hogy mit mond a mamának.

Elza: Gondolom tudhatná...

Imre: Igen... Ön szerencsétlen... Ön boldogtalan...

Elza: Már nem is tudom, hogy mi vagyok. Sokszor rajtakapom magamat, hogy csodálkozva tekintek szét: hol vagyok? Ki Ön? Mi közöm Önhöz?

Imre: Valóban csodálatos kérdések hároméves házascélet után. Remélem, kérdéseire tud válaszolni?

Elza: Oh nagyon is józanul és ez az, ami lever... Szünetlenül szobrot látok magam előtt, amelyen minden egyes vonal kifogástalan, de amelyből a meleg élet hiányzik.

Imre: Ez a márványgentleman én vagyok?

Elza: Nem tudom... Nem az ön vonásait viseli, de közülük van egymáshoz... Elégediek meg azzal, hogy nem tudok szabadulni ettől a látománytól.

Imre: Pedig óhajtja a szabadulást, ugyebár? Az a kérdés, hogy egyikünkötől, vagy mindkettőnkötől óhajt-e megválni.

Elza: Milyen közömbösen kérdezi ezt?

Imre: Hogy kérdezzem? Szenttelenül vagy emelt hangon, színpadi gesztusoktól kísérve vagy zsebrevágott kezekkel, nem mindegy az? Válasza, ha elhatározásból fakadt, ugyanaz marad. Tisztán akarok látni. Tudni akarom, hogy muló szeszélyről van-e szó, vagy arról, hogy alaposan rám unt. Vessen számot magával mindkettőnk érdekében.

Elza (bátortalanul): Megijedek, ha ezt a kérdést ilyen hideg világosságba helyezi... Nem ilyenek képzeltem az együttélésünket.

Imre: Leányálmai voltak? Csillogó vértetű lovagokra várt? Kedvesem, a gyermek tündérorozságról álmodik és később, amikor a szürke valóságba lép, még sem vádolhat csalással senkit, mert a tündérvilágot önmaga építette magának.

Elza: Hamis nyomon jár. Nem vágytam csillogó vértetű lovagokra, mert akkor most alig csalódtam volna. Ön fölveheti a versenyt az átlagos leányálmok hőseivel. Külsőleg férfi...

korrekt... talán tulságosan korrekt. Kellemetlenül udvarias, mindenben oly pontos és kimért, mintha szabályozó irányítaná cselekedeteit... Eh, ne mosolyogjon olyan gunyosan...

Imre (nevet): Oh szent romantika... Milyen legyek? Heves, követelő, néha dühösen féltékeny?... Talán vad, brutális?... Van nő, akinek ez imponál... Legyek fagyos, más-kor meg perzselő? Lágyszavu trubadur, éreztelangu vitéz, vagy üvöltő briganti?... Ugyan kérem, hova gondol? Ilyenek az asszonyok mind. Borzasztóan tisztelik a kifogástalan, polgári erényekben bővelkedő férfit, de szeretni csak azt tudják, aki folytonosan fölkorbácsolja a lelküket, meg a vérüket.

Elza (keserűen): Mit tud Ön ehhez? Mit tudja Ön, mi az asszony, hogy kell azzal bánni? Az Ön egész tisztelt neme még csak nem is sejt helyesen. Egy férfi nem figyel, nem tanulmányoz, annak, ha nővel van dolga, minden gondja, hogy önmagát mutassa be a legelőnyösebb színben. Ez az alakoskodás annyi fáradságukba kerül, hogy egy szabad percük sem marad ellenfelük, a nő kiismerésére.

Imre: Gondolom, ez a hölgyekre is illik.

Elza: A nő nagyobb színjátész, mint a férfi. Szerepét gépiesen játssza és így sokkal több ideje marad megfigyelésre.

Imre (kaczag): Ön tehát megfigyelt és kitanult engem?

Elza (idegesen): Ne kaczagjon...

Imre (jobbán kaczag): És hogy lehet, hogy mégis csalódtam bennem?...

Elza (haragosan): Ne nevéssen... hagyja el, mert...

Imre: Feleljen kérem...

Elza: Eh... áldozatul estem a legegyszerűbb...

lehet a nemzetvagyon gyarapodására megmenteni azokat a kistőkéket, amik ma a földműves nép kezén szétfecsérlődnek, csak ezen az úton lehet röghöz kötni azokat a magyarokat, akik mármár minden idekötő szálát elszakítva, úgy látszik szabad prédáivá válnak a tengerentútra sodró gazdasági áramlatoknak. A meghasonlott lelkekben gyűlő s robbantó feszerejlő keserűség lecsapolásának nem lehet más célja, csak az, hogyha vagyonhoz juttatják a birtokszerezésre áhító elemeket s minden internacionális propaganda legalkalmasabb ellenszere az, hogyha minél nagyobb tömegeket kapcsolunk a hazai érdekszférájába azzal, hogy a hazai föld egy darabját nekik juttatjuk.

De a dunántúli eset tanúsága szerint előre gondoskodni kell arról is, hogy a földéhes nép kapzsi szélhámósok zsákmánya ne lehessen. Törvénybe kell iktatni, hogy parcellázni csak az állam beavatkozásával és állami ellenőrzés mellett szabad; vagy ami ennél is radikálisabb intézkedés, hogy a parcellázás az állam privilegiuma. Üzleti haszonra törekedő bankok vagy magányosok helyett végezze a birtokfelosztást az állam, érdek nélkül önzetlenül.

Az, hogy milyen gyakorlati eszközöket választ a cél elérésére, a törvényhozás bölcsességétől függ. Bizonyos azonban, hogy meg kell akadályozni azt, hogy a dunántúli botránnyos eset megismétlődhesse, mert az ilyen gyászos parcellázás alkalmas arra, hogy elvegye hitelét minden hasonló akciónak.

A ködmenes ember amúgy is eleve gyanakodással fogad már a kaputos ember részéről minden közeledést. Nem szabad megengedni, hogy a tények igazolhassák ezt a gyanakodást.

Ki kell irtani a parcellázás hiénáit!

Technikai vita és egy személyes incidens.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, június 26.

A munka jegyében folyt le a képviselőház mai ülése. A szeszadó fölemeléséről szóló törvényjavaslat részleteit tárgyalták — igen behatóan, habár ezt a tárgyalást valami tulságos nagy érdeklődés nem kísérte. Jóformán csak azok voltak a teremben, kiknek valamelyes módosításuk volt a zsebükben. És ilyen módosítás, indítvány akadt ma sok. Nagy György, Farkasházy Zsigmond, Mérey Lajos, Csányi Sándor, Hoitsy Pál, Halász Lajos és azonfölül a horvátok prezentáltak különböző természetű módosításokat. A miniszterelnök valamennyire válaszolt; csak azokat akceptálta — s vele együtt a Ház is — amelyek a javaslatot lényegében nem érintették.

Ez a technikai diszkusszió minden fönnakadás nélkül haladt előre; csak itt-ott volt néha elnöki figyelmeztetés, de akadt hevesebb szócsata is. Farkasházy Zsigmond és Tutsek Sándor közt volt a szócsata. Farkasházy egy megjegyzésére Tutsek azt válaszolta: arczátlanóság. Farkasházy ugyanezzel a szóval replikázott, mire az elnök megvonta tőle a szót; később pedig Tutseket is rendreutasította. Ez az incidens meglehetősen izgalmat keltett, mely lecsillapult arra a hirre, hogy az ügyet lovagias úton elintézték már.

Holnap folytatják a vitát, még pedig a harminczhetedik paragrafusnál. Ma ugyanis a negyedik szakasztól a harminczhetedikig jutottak el.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órákor. —

Elnök: Justh Gyula.
Jegyzők: Szentkirályi Zoltán és Thoróczy Miklós.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

szerűbb parasztlogikának... Ne nézzen így rám, mert én bizony isten...

Imre: Parancsára már olyan komoly vagyok...

Elza: Nos igen, rosszul következtettem... Ön annyira kimért, nyugodt és korrekt volt, hogy sehogy se tudtam a burok mögé pillantani s így egyszerűen föltételeztem Önről, hogy mestere a formáknak és jól játszik meg egy alakot. Egész bizonyos voltam azonban abban, hogy a bemutatott alakban más ember él. Ennek a más, ennek a láthatatlan embernek nyújtottam a kezemet. Nagyon soká vártam, hogy ez a sima felület mozogni, háborogni kezdjen, de hiába. Arra a fölfedezésre kellett jutnom, hogy Ön fenékiig olyan, amilyennek mutatkozott.

Imre (kötekedve): No, kis emberismerő...

Elza (durcásan): Igen is, én emberismerő vagyok... És maga mégsem ilyen... nekem hiába komédiázik...

Imre (kedélyesen): Hát süsd ki angyalom, milyen vagyok... keresd a lelkemet... Operájl szivecském...

Elza: Juj te, ne boszants... ne neved olyan bután, mert kiugrom a bőrből... Csibész, az tudsz lenni... Ne neved, ha mondom...

Imre: Operájl, angyalom...

Elza: És más vagy, igen is, juszt is más vagy... utálatos... csibész...

Imre (gaminkedve): Emberismerő... Kedves kis emberis...

Elza (fenyegetve): Te... én...

Imre: Emberismerő... drága, kicsi...

Elza: Gunyolódni azt tud, de nem szeret... Igenis, nem szeret és ezért megyek haza a szüleimhez.

Imre: Dehogy nem szeretem. Amiért nem tépem szét a bluzát?... Láss a modern férfi

már csak hirtől ismeri a szenvedélyt. Most már finoman, minden brutalitástól menten szeretünk... Ez az ugynevezett kulturszeretem.

Elza (keserűen): Ezek után Ön szeret engem valami modern érzéssel?

Imre: Ugy van.

Elza: Nos, kedves barátom, ez az, ami nekem nem kell. Ezért megyek vissza a szüleimhez.

Imre (az ujság mögül): Sajnálom.

(Elza beharapja ajkát, egy pillanatig tétován néz Imrére, azután szobája felé indul. Utja a játszadó Gyurika mellett vezet el, aki a huszárt felkoncolva, egy porcelán kinainak építőközcikkkel alagutat vajt a hasába.)

Elza: Gyurika, mit műveltél? Hogy mered összetörni a kínai embert?

(Elza a gyermek kezére csap, aminek az a csodálatos következménye, hogy Gyurika, aki eddig csökönyösen hallgatott, könnyékkül sírásba fog.)

Imre: No, mi az?

Elza: Gyurika összetörte a kínai embert... Megfenyítettem...

Imre: Jó szóval többre ment volna. Honnan tudja a gyermek, hogy mi tilos?

Elza: Szép nevelési elvek...

Imre: Az öné mellett élesen szól az eredmény. Egyébként majd találok rá módot, hogy megjavítsam a gyermeket.

Elza (csipösen): Nem hinném...

Imre: Pedig eliheti, mert a gyermek nálam marad.

Elza (haraggal): Magammal viszem... Nem tűröm, hogy Ön elrontsa.

Imre: Ugyanezt mondhatnám én is.

Elza: Ah, ezt kikérem... Nálam jó he-

A szeszadó.

Nyomban áttértek a szeszadó-javaslat részletes tárgyalásának folytatására.

A negyedik szakaszhoz **Budiszaviljevics** Bude beszélt elsőnek horvátul. Utána **Magdics Péter** és **Prilicsevics** Szvetozár beszélt ugyancsak horvátul.

Nagy György: Arról kezdett beszélni, hogy a házzsabályok nem engedik meg e javaslatnál a sürgősséget.

Az elnök: Tessék a tárgyról beszélni.

Nagy György ekkor a kölcsönös forgalmi viszonyok szabályozásáról szóló törvény hatodik szakaszáról akart beszélni.

Az elnök: Nem engedhetem meg, hogy a tárgytól eltérjen.

Nagy György erre a szakaszhoz szólva, kifogásolja, hogy nem nyújt kedvezményt a kis borkereskedőknek, csak a nagy borkereskedőknek. Azt indítványozza, hogy a nyújtandó kedvezményről a pénzügyminiszter évenként tegyen a Háznak jelentést, hogy az adókedvezményt kinek adja.

Novoszeló Mátyás, **Roles Milán** és **Babics Ljuba** horvátul beszélnek a javaslat ellen.

Farkasházy Zsigmond: Nagyon sajnálatosnak tartja, hogy határozati javaslatait nem fogadták el. Most újból előáll egygyel: A vasárnapi munkaszünetet terjeszték ki a korcsmákra is, úgy azonban, hogy az ebből származó veszteségeket az italmérséi illetékek leszállításával térítsék meg nekik, úgy, hogy a jövedelemcsökkenés terhét az állam viselje. A korcsmák vasárnapi csukvatartása fontos erkölcsi és humánus érdek. Tegnap a pénzügyminiszter maga kijelentette, hogy foglalkozik a kérdéssel és keresi a módját a megoldásnak; Farkasházy kezdesére és utasítása szerint azonban nem hajlandó a vasárnapi szünetet elrendelni.

Vinkovics Tivadar, **Banjanin János**, **Modrusán Gusztáv** és **Popovics Dusan** a szakasz ellen nyilatkozik.

Maniu Gyula: Ez a szakasz nézete szerint teljesen tönkre teszi a kisüstöt. Indítványozza, hogy a mentességet terjeszték ki a saját használatra főzőt szeszre is.

Grahovác Mirkó és **Lorkovics Iván** felszólalása után az elnök a vitát berekeszti.

Hoitsy Pál előadó a beadott indítványok és módosítások egyikét sem fogadja el.

A Ház a szakasz változatlanul elfogadja s az összes indítványokat elveti. Farkasházy indítványa mellett a vasárnapi korcsmaszünet dögában, a többségi pártok tagjai közül egyedül Mérey Lajos szavazott.

Az ötödik szakaszról

Mérey Lajos: A felvidéken a termelő krumpliból főz szeszt. Ha a főzést késő ősön kezdenek csak meg, a termés megromlása miatt a nép 20—30 százaléket veszít az anyagban, az állam ugyanennyit adóban. Ha most már ez ok miatt nem tudja kifőzni

lyen lesz, de Önnél... Önhöz két hét múlva hölgyek fognak járni...

Imre: Az nagyon valószínű.

Elza: Ön korhelykedni fog...

Imre: Amennyit csak lehet. Az Ön távo-zása után kinyitatom ajtót, ablakot, Kifüstöltek minden szobát, azután újra kezdődik a legényélet. Asszony, lány, hadd jöjjön egyik a másik után, mindaddig, amíg olyanra akadok, aki nekem tetszik és aki én rajtam sem talál kivetni valót.

Elza: Ide ne hozzon senkit. Amíg el nem váltunk, ez a lakás az enyém is.

Imre: Bánom is én. Én vagyok az ur, én parancsolok. Én is megelégettem ezt az állapotot, vagy azt hiszi, nekem gyönyör, hogy folytonosan egy rosszidegzetű asszony siránkozásait hallgatom.

Elza: Ah...

Imre: Menjén isten hírével, örülök rajta...

Elza (diadalmasan): Leveti végre álarczát! Láss a nagy emberismeretem nem hagyott cserben... Itt van, tessék... A sima külső alatt tehát mégis más ember lappangott... A durva... a kiméletlen férfi.

Imre: Jól itél... belefáradtam a komédiázásba.

Elza: Akkor hát dobjon ki az aiton. Lehet, hogy foglalkozott már ezzel a gondolattal...

Imre: Hogy őszinte legyek: igen.

Elza: Talán meg is csalt?

Imre: Természetesen. Rosszul éreztem magamat az Ön oldalán, tehát másutt kerestem vigasztalást.

Elza (sírva): Tudtam... tudtam... képmutató... A durvaság és kiméletlenség még nem is az igazi alapvonásai Önnök. Ön sokkal romlottabb. Ha már annyira cinikus, vallja be,

valaki a kontingenst, nagy méltánytalanság, hogy el-essen a jutalomtól. Módosító indítványt terjeszt elő, amely szerint ha valaki anyag romlása miatt siet a főzéssel, a napi termelése többletét nem tekintik túltermelésnek, ha egyébként az éven át megszabott mértéket túl nem lépi.

Wekerle Sándor miniszterelnök: A mai törvény szerint, ha bármily czimen többlet főz a gyár, elveszti a kontingensét és a vele járó jutalmat. Az új javaslat szerint a gyárnak módjában van, anyagromlás esetén, az exkontingenst bejelenteni s ekkor megkapja a jutalmat. Az indítványtól eltér ott, ahol az a napi hét hektoliteri termelésnél nagyobb termelésre is ki akar terjeszkedni. A javaslat eredeti szövege az érdekeltek egyetértésével állapított meg, sőt még az osztrákokkal szemben is kikötötték, hogy ők sem adhatnak nagyobb jutalmakat. Az eredeti szöveget ajánlja elfogadásra.

Máriássy Mihály a felvidéki gazdák érdekeit kívánja hathatósabb védelemben részesíteni. A rossz termések esetére törvényben kívánja megszabni a kedvezéseket.

Farkasházy Zsigmond: Indítványozza, hogy ne csak nagybirtokosok, hanem a közép- és kisbirtokosok is részesedhessenek a mezőgazdasági szeszgyárak kedvezésében.

Wekerle Sándor miniszterelnök: A Farkasházy által fölhozottakról már az általános vita során nyilatkozott. Elmondotta, hogy törvény egyenesen meg akarja könnyíteni a kisbirtokosok gyáralapítását. Egyenesen valótlan az az állítás, hogy a közép- és kisbirtokosok helyzete meg van nehezítve, mert éppen ez a szakasz intézkedik arról, hogy több közép- és kisbirtokos, szövetkezés nélkül is összeállhat gyáralapításra. Máriássyval egyetért, de a kincstárba kívánja bízni a kedvezések kezelését. A kormány mindig azon lesz, hogy rossz termések esetén lehetőleg csökkentse a csapás-okozta károkat s javítson a termelők helyzetén. A beadott módosítások mellőzését kéri.

A ház változatlanul elfogadja a szakaszt, ugyancsak a következő szakaszokat is, egészen a tizedikig.

A tizedik szakasznál **Brediceanu Koriolán, Csányi Sándor, Surmin György és Magdics Péter** szólalt föl.

Wekerle Sándor miniszterelnök hozzájárult Csányi Sándor indítványához, hogy a községeknek a vizsgálatok alkalmából fölmerült költségeit a kincstár megtérítse (helyeslés.) A szakaszt egyebekben változatlanul elfogadták s változatlanul megszavazták a következő szakaszokat is, egészen a 31-ik szakaszig.

„Arczátlanosság.”

A harminczegyedik szakasznál **Farkasházy Zsigmond** szólalt fel. Azt bizonyítja, hogy a nagy üstökkel még jobban be lehet csapni a kincstárt. Főleg a 10 vagy a 20 üstnél.

Tutsek Sándor: Alkudjunk meg!

Farkasházy Zsigmond: A képviselő ur ehhez nem

hogy sohasem szeretett, hogy csak a pénzemre vágyott. Tapasztalatlan voltam, elámitott.

Imre: Annak sem én vagyok az oka. Éle- sebb szemü talán hamarabb...

Elza: Ne kerülgesse... sértsen nyil- tan... mondja, hogy butának tart...

Imre: Amint parancsolja... Különb- en vessünk véget ennek a komédiának. Ön távozni készült?

Elza: Most már szabadulni szeretne tő- lem, ugy-e? Nem megyek, nem megyek... Eddig halálosan unatkoztam, őh de most lesz foglalkozásom. Kiismertem Önt, most boszan- tani fogom. Akadályokat gördíték a lábaim elé és örülök, ha majd beléjük botlik. Csapdákat állí- tok és nyugodtan nézem, hogy vergődik ben- nük. Ha nem volnék urinő, most magának es- nék, összekarmolnám, beleharagnék az arczába, kéjesen szagotnám, tépném, ahol érném. Eleu- sítanám, hogy másnak se tessék... (sirva): Ezer szerencséje, hogy urinő vagyok.

(Csönd. Elza a kerevetre borulva csöndesen sir. Imre mosolyog. Gyurika a sarokban az újat szopja és azon tűnődik, hogy kellene lenyakazni a kínai em- bert, aki miatt kikapott.)

Imre (megsimogatja Elza fejét): Elzus, nem mondtam ám igazat... Elzus, hallgass meg... (Elesukló zokogás a válasza.) Nem esal- talak meg soha... Maradj nálam és Gyuriká- nál...

Elza (főlül a kereveten): Nem. Még ma elhagyom a házat.

Imre: Egyedül hagynál?

Elza (földokolva): Magad mondtad, hogy nem leszel egyedül.

Imre: Nem mondtam igazat.

Elza: Nem hiszek neked. Kiugratlak a bókorból, elárultad magadat...

ért. Majd a végrehajtási törvényjavaslatnál beszél- jen, akkor beszélhet személyes kérdésben.

Tutsek Sándor: Arczátlanosság!

Farkasházy Zsigmond: Arczátlanosság ilyen mon- dani! Különb- en is ezt a dolgot privatim elintézhettük!

— Rendre! Rendre! kiáltotta **Rakovszky István**.

Az elnök: A képviselő urtól e durva sértésért megvonom a szót.

Farkasházy Zsigmond: Személyes kérdésben ké- rek szót!

Rakovszky István: Üljön le!

(Tutsek részéről nyomban odament Nagy Emil és ifjú Madarász József és Farkasházyt provokálták.)

Wekerle Sándor miniszterelnök pedig odament Tutsekhez:

— Nem helyes az ilyen dolog — mondotta neki.

— Ezt az ügyet be kell fejezni.

Ez incidens után folytatták a vitát s a horvát **Lorkovics Iván és Surmin György** szólaltak fel.

Közben többen felmentek az elnökhöz s figye- lmeztették, hogy az „arczátlanosság” szót először Tutsek használta.

Erre Justh Gyula elnök **Surmin** beszéde után ismét megszólalt:

Az elnök: Kénytelen vagyok az előbbi inci- densre visszatérni. Arról értesültem ugyanis, hogy bár a gyorsírói jegyzetekben nem foglaltatik s a gyorsírók és én sem hallottam, hogy az „arczátlan- ság” szót először Tutsek képviselő ur használta. Ezért őt utólag rendrentasítom.

Folytatják a vitát.

A 31-ik szakaszt a Ház változatlanul elfogadta.

A 32-ik szakaszt **Lorkovics Iván, Maniu Gyula, Farkasházy Zsigmond, Wekerle Sándor** miniszterel- nök felszólalása után az előadó módosításával fogad- ták el.

A 33-ik szakaszt **Maniu Gyula, Magdics Péter, Farkasházy Zsigmond, Popovics Dusan és Wekerle Sándor** miniszterelnök felszólalása után az előadó ama módosításával fogadták el, hogy a kisközségek is kedvezésben részesüljenek.

A 34-ik szakaszt **Halász Lajos, Maniu Gyula, Lorkovics Iván, Farkasházy Zsigmond és Wekerle Sándor** miniszterelnök beszéde után **Halász** módo- sításával fogadták el, mely szerint a községi szesz- földéknek 25% helyett 30% engedményt adjanak.

A harminczhatodik szakasznál **Burdia Szilárd** módosítást nyújt be, mely szerint, míg a községi és a szövetkezeti szeszföldék létesülnek, a napi ter- melési képesség, a töltési képesség háromszorosaiban állapíttassék meg, míg ez a napi 30 litert túl nem haladja.

Maniu-Gyula sem a szakaszt, sem **Burdia** mó- dosítását nem fogadja el.

Muacsevics Vazul horvátul beszélt.

Wekerle Sándor miniszterelnök visszautasítja **Maniunak** azt a vádját, mintha e javaslatnál nem a nép érdekeit képviselték volna. Az üstföldék felál-

Imre (melléje ül, megfogja a kezét): Éppen ezért maradj... Most, hogy kitapasztaltál...

Elza (csillogó szemekkel): Ugy-e, hogy igaz? Bevallod, hogy kiismertelek? Rossz szí- nész voltál...

Imre (ravaszul): Rossz...

Elza (élenken): Tudtam, hogy leleplezlek, barátocskám... Bármily csekély véleményed legyen az asszonyokról, azokat nem lehet meg- esálni...

Imre: Édesem, ez régi dolog. Ez így van, amióta a világ fennáll.

(Imre átfogja Elza derekát, ez haragos arczezal ellenkezni próbál, de erős karok fogják.)

Elza: Maga durva, kiméretlen... én ha- zamegyek... tudja... (jól elhelyezkedik az ölelő karok közt.)

Imre: Igen, angyalom, te haza mégy...

Elza: Majom... Most itt megint adod a flegmatikust... A modern szerelmest... Csak ne szeretnék olyan nagyon.

Imre: Egy órával ezelőtt gyűlöltél.

Elza: Magam sem tudom, mi bajom volt.

Imre: Én tudom. Erre a kis viharra szük- séged volt, mint a fülledt nyári levegőnek a zá- porra. Ez ismétlődni fog, valahányszor olyan ér- zések gyülemlenek föl szívedben, amelyeknek nem tudsz kifejezést adni. Ezek feszítik a szele- peket.

Elza: Ne beszélj ilyen okosan, de szeress, nagyon szeress.

(Hevesen csókolja Imrét. Gyurika lopva odanéz, szemé fölragvog, azután egy sikerült dobással fejbe sújtja a kínai embert.)

litása nem rontja a helyzetet és az értéket nem fog- ják devalváltni. Az üstföldéket elsősorban azoknál a helyeken fogja felállítani, ahol nagy gyümölcssterm- sek vannak. Horvátországban, miután ott a legna- gyobb gyümölcsstermés, ott elsősorban fog felállítani üstföldéket. **Burdia** módosítását elfogadja, bár az a kedvezmény csak látszólag csekély, mert 68 ezer kisiüst közül 41 ezerre vonatkozik. A törvény végre- hajtásánál értelmes, hozzáértő tisztviselőket fog al- kalmazni, mert a törvényt becsületesen kell végre- hajtani. Kéri a szakaszt **Burdia** módosításával el- fogadni.

A napirend megállapítása után az ülés három órákor véget ért.

Budapest, június 26.

A képviselőház holnap, szombaton, délelőtti 10 órákor folytatja a szeszadójavaslat tárgyalá- sát. Napirendre van tűzve a munkásházak építé- séről, a radiotelegráfiról és a kuriai bíraskodás- ról szóló javaslat is.

Kossuth és Aehrenthal. Bécsi lapok nyomán az a hír terjedt el, hogy báró **Aehrenthal** közös külügyminiszter **Karlsbadban** járt **Kossuth Ferencz** kereskedelmi miniszternél és a legújabb politikai ese- ményekről tanácskozott vele. Ezzel szemközt hiteles helyről kapott értesülés alapján a meghatározottabban megcáfolják azt a hírt, hogy **Aehrenthal** közös külügyminiszter most **Karlsbadban** **Kossuth Fe- rencz** kereskedelmi miniszternél járt volna. Báró **Aehrenthal** nem **Karlsbadban**, hanem **Marien- badban** volt, ahol családját látogatta meg.

Justh Gyula a képviselőház munkaképességéről. **Justh Gyula**, a képviselőház elnöke, a mai ülés megnyitása előtt igen érdekesen nyilatkozott a kép- viselőház munkaképességéről. Amikor ugyanis az ülés-terembe ment, hogy az ülést megnyissa, hara- gosan konstata, hogy ismét alig néhány képviselő van a folyosókon.

— Hallatlan! — szól az őt üdvözlő képviselő- höz. — Milyen kevesen vagytok. Meglátjátok, hogy még nagy kalamitások lesznek ebből. Folytonosan kapom a szabadságkérő leveleket s ma-holnap nem lesz itt senki. Azt hiszem, hogy a legjobb lenne a tanácskozásokat megszakítva, a Házat az aratás ide- jére elnapolni. Ha a termés be lesz takarítva, foly- tathatjuk a szeszadójavaslat tárgyalását.

A házelnök eszméjét nagy tetszéssel fogadták, sokat foglalkoztak is vele, azonban nagyon kérdéses, hogy meg lehet-e valósítani. A kánikula közepén aligha lehetne a már egyszer szünidőre küldött kép- viselőket újra összeszedni.

A szeszadójavaslat tárgyalása. A horvátok ma is sürün szólaltak fel a szeszjavaslat tárgyalásánál. Az a szándékuk, hogy három szakasznál nagyobb vitát csináljanak. A kis balpárt is erőlködik és egy-két tagja csaknem minden szakasznál felszólal. Így a javaslat tárgyalása keddig, esetleg szerdáig eltart, noha az optimisták ma is azt hirdették, hogy holnap véget ér a vita. A koalíciós pártok vezetőiből erősen hangzottak, hogy a javaslat fölülte fontos és sürgős az ország anyagi érdekében, mert e javas- lat nélkül lehetetlen a felszaporodott fizetési követel- léseket és országos kötelezettségeket teljesíteni. A képviselőknek kötelességük helyt állani és a javaslat sürgős elintézését lehetővé tenni. A horvát képvisel- ők, ugylátszik felhagytak obstruáló szándékukkal, mert ma csak röviden szólaltak fel. **Dr. Wekerle Sándor** miniszterelnök egyébként ma hosszasan tárgyalta **Muacsevics Vazul** és **Babics-Gyalszky Ljuba** képviselőkkel, akiknek megma- gyarázta, hogy a javaslat kellő mértékben istápolja a horvát érdekeket is. Hír szerint a horvátok ked- den haza utaznak s a nyári szünet előtt már többé nem vesznek részt a parlament tárgyalásaiban.

A horvát-szerb koalíció ma délután rövid érte- kezletet tartott, melyen a szeszadójavaslathoz még benyújtandó néhány módosítványt végleg megállá- pították. Amennyiben e módosítások sorsa a holnapi ülésben, mint előre látható, elintézését nyerne, a hor- vát képviselők holnap hazautaznak és csak az őszi ülészakra jönnek fel ismét a fővárosba. Azoknál a megbeszéléseknél, melyeket **Wekerle** miniszter- elnök ma **Muacsevics** és **Babics-Gyalszky** képviselőkkel folytatott, tisztán csak a szeszadó kér-

déséről és a törvény életbeléptetése körüli intézkedésről volt szó, politikai kérdéseket azonban nem érintettek.

Összeférhetlenség. A képviselőház összeférhetlenségi állandó bizottsága az Ertl János képviselő ellen bejelentett összeférhetlenségi ügyben az előkészítő eljárást még nem fejezhetvén be, azt egy újabb ülésre halasztotta.

Küldöttség Szerényi államtitkáránál. A Magyar Tudósító jelenti: A székesfehérvári duna-jobbparti szállodások és vendéglősök küldöttsége tisztelgett ma Szerényi József kereskedelemügyi államtitkáránál. A küldöttség nevében Bötzenhardt János országgyűlési képviselő terjesztette elő, hogy az ipartörvény módosításánál vegyék figyelembe a vendéglős- és kávéiparosoknak azt a kérelmét, hogy a vendéglős- és kávéipar képesítéshez kötsse. Aki iparengedélyt kér, köteles igazolni az iparhatóság előtt, hogy legalább gyakorlatilag foglalkozott ezzel az iparággal. Szerényi József államtitkár kijelentette válaszában, hogy még véglegesen nem határoztak ebben a kérdésben, de az érdekeltiséget a miniszteriumban tartandó szaktanácskozássra meghívja s akkor a kérdést teljesen tisztázni fogják.

A t HÁZBÓL.

I. Személyes kérdés.

A mai ülésen történt, hogy az egyik képviselő odavágta a másiknak, aki őt beszédében közbeszólásokkal zavarta:

— A képviselő ur majd akkor szólaljon fel személyes kérdésben, amikor a végrehajtási novella lesz napirenden.

— Arczátlan! — mondta rá az egyik.

— Arczátlan! — felelt vissza a másik.

A kellemes diskurzust folytató mindkét képviselő más foglalkozására nézve ügyvéd ember: az egyik dr. Farkasházy Zsigmond, a másik dr. Tutsek Sándor. A végrehajtási novellát, mint személyes kérdést Farkasházy ajánlotta Tutseknek.

Az olvasó első pillanatra tán nem érti meg, hogy mi miatt élesedhetett ki annyira a szóváltás és mi a rejtélyes értelme annak, hogy Tutsek majd a végrehajtási novellánál szólaljon fel személyes kérdésben.

Mi magunk is csak közvetve jöttünk rá a lényegre, amikor az eset után a folyosón egy harmadik képviselő így szincerezált:

— No, most már én semmiesetre se fogok felszólalni a végrehajtási novellánál, mert rám fogják bizonyítani, hogy személyes kérdés.

— Hogyan?

— Ugy, hogy én már kaptam végrehajtást.

Tudniillik arra a hirre, hogy a végrehajtási novella törvényerőre emelkedése után az alpereseket nem lehet annyira sanyargatni végrehajtásokkal, mint eddig és nem lehet mindent úgy lefoglalni és elárverezni, mint eddig: most, amíg még a törvény nincsen készen, az ügyvédek lázas gyorsasággal és fokozott munkaerővel, nagyobb segédlettel dolgoznak, hogy az alatt az idő alatt, ami hátra van, minél többet hajthassanak végre.

Tehát Farkasházy esetleg arra célzott, hogy Tutsek Sándort ilyen végrehajtás érte, ami tekintettel arra, hogy Tutsek egyuttal ügyvéd, eléggé veszté tipró dolog, olyan, mint amikor a hóhért akasztják. Avagy csak azt értette Farkasházy, hogy Tutsek erősen el van foglalva az alperesek megexekválásával. Amint-hogy már korábban felmerült a gyanu, hogy a végrehajtási novella tárgyalását és megszavazását azok igyekeznek halasztani, sőt megakadályozni, akiknek egyéni és anyagi érdekük van abban, hogy minél több ideig, minél nagyobb tömegű adóst licitáljanak a felperesek megbizásából a jó forgalmu ügyvédi iroda szignálása mellett

Személyes kérdés! Milyen szép az élet a hűs márványfalak közt. Ebből a személyes kérdésből a hűs márványfalak közt lovagias affaire keletkezett. Am az elnök mindkét nyilatkozót rendreutasította és Wekerle is, meg Justh is interveniáltak, hogy e rendreutasítással tekintés az ügyet elintézzetnek. Két pár segéd azonban elindult. Tutsek részéről Nagy Emil és ifj. Madarász József, Farkasházy részéről pedig báró Thoroczkay Viktor és Hoffmann Ottó. S a képviselők mindenekelőtt így beszéltek:

— Tehát Tutsek nem zsidó. (A minősítés a segédek folytán következett.)

És ugyanazon az alapon tovább fűzték az eszmecserét:

— Ugylátszik, már Farkasházy se zsidó.

És persze a két félről, amennyire lehetett, igyekeztek leszedni a keresztvizet, de a kellemeseket se hallgatták el.

Megtudták, hogy mind a kettő kolozsvári ember, mind a kettő előre törekvő természetű, de Tutsek már rég ügyvéd volt, amikor Farkasházy kezdte, viszont Farkasházy Zsigmond a gróf Zichy Jenő támogatása mellett jóval korábban kapott képviselői mandátumot, mint Tutsek. Még a családi viszonyok is érdeklik a kíváncsiakat. Mind a két félnek köze van az irodalomhoz. Tutsek Sándornak a huga, Tutsek Anna a legelső nőirolk sorában szerzett igen jó nevet és férjhez is iróemberhez ment, az azóta elhunyt Tábori Róberthez. Farkasházy viszont maga foglalkozott és foglalkozik politikai újságírással. Azt is felemlgették, hogy Farkasházy ama Farkasházy Fischer családból való, amelyik már régen, tán a Tisza Kálmán idejében, avagy éppen Wekerletől kapott magyar nemességet.

Ime, mennyi minden tudnivaló akad, mihelyt két gentelman képviselő közt segédekkel díszesített személyes kérdés keletkezik.

És az egész város a felől tudakozódik, hogy vajjon csakugyan elvégzik-e a dolgot az elnöki rendreutasítás alapján és nem lesz szükség rá, hogy két-két ur jól fészülködjen. Avagy párba lesz és hogy akkor miképen lesz, mert azt is tudják, hogy Farkasházy nagyon jó vivó. És megáll minden más szenzáció, a horvátok kompromisszumától kezdve a teheráni vérengzésig.

Pedig, ha a felmerült témával kapcsolatosan személyes kérdéstről kell szólni, miért nem gondolkoznak az urak az ország lakosságának személyes kérdéséről.

Hogy direkt, amig mindenféle ügygyel és okoskodással hátráltatják a parlament munkáját, addig Budapesten és a vidéken valóban mintha villanyerőre berendezett gyárak gyártanák a végrehajtási kérvényeket és a szegény emberek tömegei a pusztulás örvényét látják megnyilni maguk előtt.

S mi kívánság lehet ilyen körülmények közt aktuálisabb, mint az, hogy a parlamentbeliek minél előbb úgy bonyolodjanak személyes kérdésekbe, hogy az ország érdekében való javaslatok elintézését tovább már ne akadályozhassák.

* * *

II. Nyári ruhák.

A Ház belseje nyári köntösben van. A képviselők versenyeznek egymással, hogy a nyári divatnak megfeleljenek. Ugron Gábornak van egy fehér sereghajtó nyersselyem ruhája, de van egy sötétszürke is csendesebb napokra. Muzsa Gyula a legválogatottabb eleganciát feje ki egyszerű szegedi vásznakkal, de olyan nyakkendővel, melyek többre kerülnek, mint az egész ruha. Wekerlének nem kell változtatnia az öltözékén, az ő fehér mellénye és fehér nyakkendője épp úgy, szalon-

jellegű, mint kánikulai. Nevezetesen a Hammersberg László speciális nyári mellényei. Hammersberg felfedezett területében változatos mintájú varrottast s már a tél végén egy sereg képviselőnek, köztük a legelőkelőbb alkotmánypárti mágnásoknak, megtette a szívességet, hogy rendelt nekik belőle mellényre valót. A szövetek megérkeztek, de a mellényekben éppen az a speciális, hogy nem láthatók. Tudniillik, annyira feltűnő színűek, hogy mindenki azt várja, hogy a másik vegye fel előbb s ennél fogva senki se viseli. Nagy György direkt kocskás székely szöttessel próbált szerencsét s ebből csináltatott egy egész öltözetet, de a legutóbbi balpárti értekezleten, amikor beszédre felkelt, egy fél liter málnát csempésztek a székére, amelyre aztán megint leült s azóta nem viselheti a székely szöttest.

A nyári ruhák kellemesebb változatai láthatók a közönség hölgykarzatán. A zöld vendéglők kánikulai ismeretségeinek következményei gyanánt könnyű toilettek mutatkoznak itt és vannak órák, amikor minden nagyobb fáradság nélkül lehetne a kupolacsarnokban német kabarét, magyar kabarét, kankánt, kékvókot és macsicsot rendezni. És hogy mennyire felfogják ott a parlament mostani hivatását, egy molett feketeség igen stilszerűen így szólott az udvarló képviselőnek:

— Kedvesem, küldhetne ide pár pohár pezsgőt!

A képviselő, minthogy az elnöklő Justh Gyula egyenesen odalátott, nem merte nyíltan teljesíteni a kívánságot, de elment a buffetbe, hozott pástétomot, meg libát hidegen s a pezsgőt vásárlás közben maga itta meg.

Az is megesik, hogy szavazások közeledésekor a jegyzők a nyári hölgyek közt ülő képviselőknél intgetnek a terem közepéről, hogy jöjjenek le szavazni.

Némelyiket nevéen szólítják. S ha valaki azt kérdezi: mi lesz, ha az ilyen felszólítások belekerülnek az országgyűlési naplóba és mit fog mondani otthon az asszony: az aposztrófált képviselők nevetve felelnek:

— Olyan asszonyt még senki se látott, aki az országgyűlési naplót olvassa.

Kivéve talán a feministákat. Ők pedig amugy is kigyót-békát kiáltanak nemcsak a nyári ruhás parlamentre, de a télire is mindaddig, amíg nők csak a karzaton foglalhatnak helyet.

És persze akkor se azokat jelölnék, hogy bejöjjenek, akik most fenn vannak.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Községnevek rendezése. A Temes megye közönsége részéről a községnevek rendezése iránt való javaslatát céljából kiküldött bizottság tegnap Fereny Sándor alispán elnöklésével ülést tartott, amelyen Kovács Alajos miniszteri titkár mint az országos községi törzskönyv-bizottság kiküldöttje szintén részt vett. A bizottság munkálata a vármegye közönségének július közepe táján tartandó rendkívüli közgyűlésén kerül tárgyalásra.

Jubiláló főszolgabíró. G a j z á g ó Vilmos dési központi főszolgabíró most ünnepelte meg szolgálatának huszonöt éves jubileumát. A jubilánsnál küldöttségileg tisztelgett a vármegye tiszikara és a községek előjárói, nevékben Placsintár Ödön vármegyei főjegyző üdvözölte a főszolgabírót, kiemelve a közügy érdekében teljesített önzetlen munkálkodását. A jubiláns meglátva mondott köszönetet a szives üdvözlésért. Este bankettet rendeztek tiszteletére.

Flumében a raprezentanza mai ülésén elhatározták, hogy 600.000 koronás kölcsönrel erődtviteli gépeket szereznek be egy központi villamos telep részére. Egy később tartandó gyűlésen megállapítják az alközségeknek a kölcsönhöz való hozzájárulását.

A király Ischlben.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 26.

A király ma délelőtt Bécsből Ischlbe utazott, hogy nyári üdülését megkezdi. Az egyes állomásokon, ahol az udvari vonat végigrobbogott, ünnepi közönség fogadta az utazó uralkodót.

Az ut.

Linzben, a hóvá délelőtt tizenegy óra előtt érkezett meg az udvari különvonat, nagy számú közönség fogadta az uralkodót. A pályaudvart ez alkalommal zászlókkal, czimerekkal és délszaki növényekkel díszítették. Miután báró Handel helytartó és Glücksmann altábornagy katonai ténparancsnok megtették jelentéseiket, a király a pályaudvaron felállított fogadási pavillonba ment és az ott megjelent méltóságokat fogadta. Hauser tartományi elnök és Bayer alpolgármester rövid hódoló beszédekkel intéztek a királyhoz.

A király a tartományi elnök beszédére a következőképp válaszolt:

Az az örömteljes üdvözlés és a kifejezett jókívánások, melyeket ön Felső-Ausztria szeretett tartományom nevében tolmácsolt, a legbensőbb meglepedéssel és legforróbb köszönettel töltnek el engemet. Felső-Ausztria hű népének őszinte ragaszkodása itt időzésemet számomra mindenkor kedvessé tette. Ezért jöttem gyermekkorom óta oly gyakran és szívesen ebbe a szép országba, hogy itt üdülést találjak és örvendek, hogy mostan is, amidőn az isteni kegy megérnem engedte uralkodásom 60-ik évét, meglátogathatom és ismét örülhetek a mindenünnen megnyilvánuló szeretetnek. Mélyen meghatva biztosítom önt, hogy a nekem kedves Felső-Ausztria sorsát mindenkor szívesen fogom viselni és kérem a Mindenhatót, hogy kegyével és áldásával árasssa el ezt az országot.

Ezután Bayer alpolgármester tartott beszédet, mire a király ezt válaszolta:

Örvendek, hogy Linzét, hűséges tartományi fővárosomat viszontláthatom és szívből köszönöm önnek a lojális érzelmek kifejezését, valamint a szerencsekívánatokat, amelyeket ön az itteni lakosság nevében juttatott kifejezésre. Legyen meggyőződve, hogy a legélelőbb érdeklődéssel viseltetem a város felvirágzása iránt és mindenkor kész vagyok fejlődését előmozdítani. Linz főváros javát érintő minden kérdésben különös jóindulatomra számíthatnak.

Az udvari különvonat menetrendszerűen tíz óra ötven perczkor hagyta el a linzi pályaudvart.

Ünnepi módon ünnepelték a királyt a pucheimi, ebensei és gmundeni állomásokon.

A király Ischl felé utazva, délután tizenkét óra negyvenhat perczkor a pályaudvaron megjelent közönség viharos lelkesedése közben Gmundenbe érkezett. A polgármester beszédet intézett a királyhoz és kérte őt, hogy Gmunden város mai hódolatának látható jeléül emléklapot kegyeskedjék átvenni. A király ezt válaszolta:

A meglepedés és legmelegebb köszönet érzésével fogadom Gmunden város nevében kifejezett szerencsekívánatokat, valamint ezen emléklapot, mint új bizonyítékát e régi város lakói dinasztikus hűségének. Örvendek az állandó fejlődésüknek és kívánom, hogy az az itteni lakosságnak előnyére szolgáljon.

A király ezután beszélt különvonatába, amely lassan haladt el a felállított testületek, egyesületek sorfala között a közönség örömteljes hochkiáltásai közben. Az udvari vonat egy óra nyolcz perczkor Ebensei-Altminster, egy óra tizenhét perczkor pedig Traunkirchen állomás mellett lassan elhaladt.

A legnagyobb szabású ünnepély azonban Ischlben folyt le, ahová két óra után érkezett meg a király különvonata. Az ünnepélyesen feldíszített pályaudvaron négyszáz iskolásgyermekek állott sorfalat. A Perronon az osztrák halászi és vadászati védőegységek, a felső-ausztriai és salzburgi erdészeti egyesület tagjai, a császári erdész- és vadász-személyzet foglaltak helyet. A királyt megérkezésekor Ferencz Szalvátor főherceg, Titz udvari

tanácsos és gróf Ungaud-Weissenwolf az erdészeti egyesületek elnökei üdvözölték.

A király a pályaudvar bejáratánál felállított diadalkapun keresztül díszhintáján az iskolásgyermekek, bányamunkások és háziipari iskola növendékeinek, ugyszintén a nagyszámu fürdővendégek sorfala között a parkba hajtattott, ahol az ischli hatóságok, a hivatalok előjárói, Ischl, Altaussee, Aussee, St.-Gilgen, Gloisern, Gosau, Grundlsee, Hallstatt, Strobl és St.-Wolfgang községi előjáróságai, az ischli papság és a sójövédéki igazgatóság fogadták.

Ischl.

Az ischli kastély nem pompás épület, amelyben ragyogó termek sorakoznak egymás mellé, hanem kedves nyaraló az Ischl és Traun folyók találkozásánál. A gyönyörű parkkal körülvett villában oly szűken volt a hely, hogy az első években csak a legszükségesebb helyiségek állottak rendelkezésre az uralkodónak s csak később gondoskodhattak némi kényelemtől.

Az ischli nyaralóban például nagyobb társaság számára annyira nincs hely, hogy a legelőkelőbb emberek a szomszéd egyszerűbb házakban kénytelenek lakni és a kíséretet távol helyeken kell elhelyezni. A villa berendezése is ment minden fénytől és pompától. Az egyszerű életmód, amelyet az uralkodó Ischlben folytat és amelyet a boldogult királyné is folytatott, oka annak, hogy az udvar jelenlétét Ischlben tulajdonképpen alig veszik észre. Ha nagy ritkán egy-egy adjutáns nem jelennék meg az esplanadon, vagy egy-egy testőr nem emlékeztetne arra, hogy a király Ischlben üdül, senki sem gondolna rá, hogy a szép fekvésű helyen az osztrák császár és a magyar király pihen ki az uralkodás fáradalmait. Aki pedig az egyszerű, barna dolgozószobába lép, az szintén joggal kérdezheti, hogy ebben a pompa nélküli helyiségben csakugyan az uralkodó dolgozik-e nap-hosszant. Egy gyönyörű pasztelképét kivéve, amely a király unokáit ábrázolja, a szobában minden régi jószág, ami a szobának intimitást kölcsönöz. Az ódon butoroktól egy modern villamos gyújtókészülék üt el, amelyet a király a rágyújtásnál gyakran használ. Az íróasztal mellett, a falon barométer lóg, amely közelebbi megtekintésnél egyszerű zsinórnak bizonyul, alatta a következő írással: „Ha a zsinór száraz, szép idő várható.“ „Ha a zsinór nedves, esik az eső.“ „Ha a zsinór egyszer nedves, másszor száraz: változékony idő.“ „Ha a zsinór ide-oda libeg: fuj a szél.“ Az írással alatt ez áll: „Aki bővebbet akar tudni az időről, az forduljon egy leveli békához.“

Ez a mulatságos barométer szép faragásu munka; amelyet a királynő hozott magával Madonna di Campignióból. A király annak idején jót mulatott a tiroli fametsző pompás ötletén. Az íróasztal mellett egy állványon a királyné márványszobra áll, amely a megholdoztatott fiatal korában ábrázolja. A szobor felett a király szüleinek arczképei díszítik a falat. A másik falon katonai képek lógnak, többek közt egy csapat gyalogság, régi fehér egyenruhában, továbbá értékes tájképek.

A hálószobában, amely a dolgozó-szobánál is egyszerűbb, legelőször is az ágy tűnik fel, amelynél minden alantás tisztnek a fekhelye díszesebb. A vaságy mellett áll a szoba legdíszesebb butora, az imazsámoly. Egy szalonkát ábrázoló kép alatt Rudolf trónörökös neve olvasható, ez alatt ez a szám: 1875. A harmadik szoba a fogadószoba, amelyben a király a miniszterek jelentéseit hallgatja meg. Ha több miniszter érkezik egyszerre, a szobába egyszerű faasztalt állítanak be, annyi székekkel, ahány ember éppen megjelenik.

Érdekes, hogy a királynő budoirját a király parancsára úgy hagyták, ahogy az annak idején volt, amikor a királyné utoljára használta. Ebből a szobából gyönyörű kilátás nyílik a festői környékre.

Az első emeleti kápolnában őrzik azt a párnát, amely a királyné feje alatt nyugodott, amikor Genfben meghalt. A párnát letakaró kristályburokban egy koszoru is van, amelyen ez olvasható: 1898. szeptember 10. A párnán rajta van a genfi hatóság francia nyelvű halotti bizonyítványa is.

KÜLFÖLD.

A perzsa forradalom.

Budapest, június 26.

Teherán utczáin még mindig fosztogatnak a sah katonái. A legelőkelőbb perzsák házaik lesznek e vandalizmus áldozatai, ha tulajdonosaik politikai magatartása a legkisebb gyanura is okot ad. A sah még rokonait sem kíméli.

Ujabb jelentések szerint Teheránban helyreállt a rend és nyugalom, ami a sah teljes győzelmét jelenti. Természetesen a legyűrt ellenség megsemmisítése a reakció embereinek első dolga most, s aki a sah elleni mozgalmakban résztvett, ha idejekorán nem menekült, ma lánczra verve fekszik a sah lábainál. A sah ma kihallgatáson fogadta a városi hatóságok vezetőinek küldöttségét és a parlament több tagját. Megígérte, hogy meg fog kegyelmezni a parlamenti pártvezéreknek, csak azokat fogja példásan megbüntetni, akik először lövöldöztek a békes közákokra és ezzel a vérontást előidéztek. Mélyen sajnálja a történeteket, de az anarchia okozóival szemben nem fog irgalmat ismerni. Mai hireink a következők:

A sah proklamációja.

A reakció ur lett a helyzetben. Tömegesen tartéztatják le a parlament tagjait, a fosztogatások nem szüntek meg. A lakosság rémüllete leirhatatlan. A politikai klubok zárva vannak, a lapok szerkesztőségei szintén. Zahir ed Dowleh felesége, a szultán nagynéje tegnap, mikor palotájukat feldúlták, öngyilkosságot követett el.

A „New-York Herald“-nak jelenti teheráni tudósítója, hogy a sah a Baagsa-kertben egy fűpapot, aki egyuttal egy teheráni lapnak a kiadója is, felakasztatott. A katonai táborban a letartóztatott reformpárti politikusokat kegyetlenül megkorbácsolták. A parlamenti pártok kilencz vezérét lánczokban hurcolták a sah elé s mikor a városon végigkísérték őket, a csöcselék véresre verte a foglyokat. Az angol követségen harmincz képviselő keresett menedéket. A kozákok bekerítették a követség épületét, de nem tudták, hogy mi a teendőjük, a követséget védelmezni a csöcselék ellen, avagy az oda menekült pártvezéreket letartóztatni, nehogy a követségben menedéket találjanak s így történt, hogy a menekülők bejutottak a követségre. A sah egyik sógorának házából bombát vetettek. A bomba megölte négy kozákot. A sah erre tüzéséggel körülvette a házat és husz lépés távolságból bombáztatta. A ház a német követség közelében, egy testvérpáholynak volt a székhelye és ugyanannvi páholytestvér esett el, vagy sebesült meg, amennyi kozák. A sah sógorát elfogták és házat kifosztották. Ugyanigy bántak el a német követség tolmácsának házával is, mert a tolmács ismert klubtag. A sah több előkelő embert fölakasztatott. A pénzügyminiszter, számos pap és más ember a német követségben keresett oltalmat, amely azonban eddig megtagadta befogadásukat. Mások a francia és angol követségre igyekeznek menekülni. Amidőn Sami Ed Dauleh pénzügyminiszter, valamint több pap és mások a német követségben kerestek menedéket, azzal a megokolással utasították el őket, hogy nincsenek közvetlen életveszedelemben. A sah proklamációt adott ki, amelyben a parlament számára az új választást augusztus végére rendeli el.

Orosz világitásban.

A pétervári táv. ügynökség részletes tudósítást közöl a perzsa eseményekről. A közlemény lényegében a már ismert események esetelését tartalmazza és a forradalom főokozóját Zil Es Sultan herceget látja, aki a trónt meg akarta magának szerezni. Az orosz követ az angol követtel folytatott tanácskozás után tolmácsolta a sah előtt a mérsékelt pártoknak a konfliktus elintézése iránti kérését. A sah garanciákat követelt személyének és a dinasztianak integritására nézve, követelte továbbá az endsumenek korlátozását, a törvényhozási hatalom elválasztását a végrehajtási hatalomtól, a hadsereg feletti főparancsnokságot, a forradalom öt vezérének kiadását. A tárgyalások a legutolsó követségesen meghusultak. Az angol és orosz követ a sah-

nak a hatalmak nevében is azt a barátságos tanácsot adták, hogy ne szüntesse meg az alkotmányt. A sah megígérte, hogy a Medsiist fentartja és garantálta az idegenek védelmét. A legutóbbi jelentések, így végződik a kommüniké, a sah állásának megszilárdulásáról adnak hírt.

Teheránban perzsa kozákorjáratok tartják fenn a rendet. A lakosságtól elszedik a fegyvereket. Meid Ed Dauleh herceget teheráni főkörmányzóvá nevezték ki. Minden perczen várják az alkotmány megőrzésére és az új választásokra vonatkozó manifesztum kiadását. Minden jel arra mutat, hogy komoly fordulat állott be a közvéleményben a sah javára. A királyi palotában egymást követik a miniszterekkel és más személyiségekkel való tanácskozások. Intézkedéseket dolgoznak ki, amelyek a rend fentartását lesznek hivatva biztosítani.

Egy pétervári távirat tulságosan aggasztónak festette a helyzetet Teheránban. Ezzel szemben jelentik Londonból, hogy odaérkezett táviratok szerint éppenséggel nem olyan veszedelmes a helyzet, noha komoly is. Teherán mintha kihalt volna, csak katonai őrségek czirkálnak az utcákon. A környékbeli rendes csapatokat a fővárosba összpontosították, a vidéken csak kevés katonaság maradt. Teheránban minden nap temérdek letartóztatás történik. A sah elnöklete alatt a kormány folyton tanácskozik az ország lecsendesítéséről. A mai londoni esztalpok hírt kaptak Teheránból, hogy mára helyreállott a nyugalom. Nem igaz, hogy a parlament elnökét elfogták, ellenben sok képviselő és a politikai klubok több tagja le van tartóztatva. A parlament épületét véletlenségből ágyuzta a tüzéség, de az nem igaz, hogy a medsiist kirabolták. Mindössze néhány szőnyeget vittek el a parlamentből s ebből támadt a híresztelés, hogy kifosztották az egész épületet. Silli herceg palotáját azonban a katonaság halomra lövöldözte s úgy ezt, mint a főmeccsetet és a politikai klubok két házát kirabolta. Ezek a helyeken véres összeütközések voltak, mind a két részen elesetek néhányan, többen megsebesültek, de az áldozatok száma távolról sem olyan nagy, mint az első táviratok jelentették. Zil es Sultaneh népszerűsége az országban rohamosan emelkedik és könnyen végzetes lehet a sahra nézve. A politikai klubok halállal fenyegetik a saht.

Pétervárról jelentik, hogy a kormány a perzsi zavargások ügyében holnapután hivatalos kommünikét fog közzétenni, amelynek lényege ez lesz: Oroszországnak semmi oka sincs, hogy beavatkozzék Perzsa belügyeibe. Tavaly decemberben sokkal veszedelmesebb volt a helyzet Perzsiában. Akkor az orosz és az angol követek közvetítőleg léptek föl, mert konfliktus támadt a sah és a parlament között s mert a sah le akart lépni az alkotmányosság útjáról. Most azonban a sah és a forradalmárok között tört ki a konfliktus, akik közt a politikai kluboknak több tagja is van. A sah megígérte, hogy fentartja az alkotmányt, tehát nincs miért beavatkoznia Oroszországnak.

Legújabb híreink.

Egy londoni lap teheráni jelentése szerint a reakciós párt ura a helyzetnek. Az elfogatások és fosztogatások tovább folynak. A lakosságon a rémület vett erőt. Az összes lapszerkesztőseket, üzleteket és politikai klubokat kifosztották és bezárták. Zahir Ed Dauleh felesége, a sah nagynénje, öngyilkos lett, mikor házáat feldúlták.

Tebriszben a pártok tárgyalásai eddig nem jártak eredménnyel. Tegnap délután óta időnként lövéseket váltanak.

Miután a tiliszi börtönben az őrség engedetlenség miatt a foglyokra rálőtt és egyet közülök megsebesített, a politikai foglyok között zavargás tört ki, amelynek elnyomása alkalmával mintegy harmincz embert megsebesítettek.

A Lokalanzeiger teheráni tudósítója jelenti: Ugy volt, hogy a sah ma bombáztatni fogja Alah-es Dowles, Hadsi-Hussainage palotát és az egyik endszemen házáat, de a külföldi követségek erőlyesen tiltakoztak s így az ágyuzás elmaradt. A parlament elnöke, Montas-ed Dauleh, a francia követségen kapott menedéket, az alelnököt, Mustesar-ed Daulehet a sah elfogatta. A parlamenti iroda zár alatt van. Ibrahim kánt, Taebris egyik képviselőjét, katonák agyonverték. A sah felakasztatta a legkiválóbb nép-

szónokot, Melik-ul Mutkeljmin-t és Dsehangir kánt. A Suresrafil című napilap szerkesztőjét. Sanle Dowle pénzügyminiszter Muchber-el Mulk képviselővel és a parlament titkárával, Sadek-Kaserettel, az olasz követségre menekült, míg Mirza Mustafar kán Ispahan és néhány más képviselő az angol követségen kapott oltalmat. Ugyancsak itt rejtőzött el Tagi-Sade, Taebris képviselője, a parlament legnevesebb szónoka és legképzettebb tagja, akit elsősorban szeretne kézrekeríteni a sah. Ezért keritette be kozákokkal az angol követséget és a kapuknál őrségek czirkálnak, hogy Taebris képviselőjét mindenáron elfogják. Az angol követség bejelentette a kormánynak, hogy csak halálos veszedelemben adott menedéket s tühretetlen eljárásnak tartja, hogy katonaságot rendeltek az épület elé; tiltakozott ez ellen az angol követség s azt követelte, hogy a kozákokat ma délután 6 óráig távolítsák el az angol követség kapujától. A többi követ, elsősorban a német, különösen erőlyesen szólalt föl a sahnál a katonaság kegyetlenkedései ellen, de hangoztatta minden külföldi követség, hogy Perzsa belügyeibe nem kíván avatkozni. Az amerikai és a német követségek kivételével valamennyi követségre menekültek politikusok és oltalmat találtak. A sah újabb proklamációt bocsátott ki, amelyben ígéri, hogy az alkotmányt feuntartja és a parlamenti pártvezérek életéért kezkeskedik, de azok még sem merik elhagyni menedéküket a külföldi követségeken. Okulnak Diella-ed Daulah esetén, aki meghívót kapott a sahtól a Bagsa-kertbe s nyomban letartóztatták.

A Novoje Vremja hírt ad róla, hogy Zill es Sultaneh népszerűsége rohamosan növekszik s nincs kizárva, hogy a küzdelemből, amelyet a politikai klubokra támaszkodva a sah ellen megindított, végül ő fog győztesként kikerülni. A sah nagybátyja semiféle eszköztől sem riad vissza s ami most Perzsiában végbemegy, az ő műve. Zill- es Sultaneh Perzsiának legvagyonosabb embere s drága pénzen összetoborozott minden fegyverbíró embert, hogy döntő pillanatban a politikai klubok élére álljon. Serege igen nagy és jól van felfegyverezve, míg ellenben a sah katonái nem kapnak zsoldot s ezért fegyelméletlenek.

Angol részről azon fáradoznak, hogy a francia képviselőket visszatartsák a legközelebbi interparlamentáris konferenciától, amely szeptemberben fog ülésezni Berlinben.

Pétervárról jelentik, hogy a Perzsiában megjelenő hetven lap közül igen sok be van tiltva. Csak a reakciós lapok jelenhetnek meg. Asszonyok és gyermekek a városokból a hegyek közé menekülnek, magukkal viszik legértékesebb holmijukat, mert alaposnak látszik az a félelem, hogy polgárháború fog kitörni. Voronesből minden ok nélkül kiutasítottak hetvenöt zsidó kézműves családot, amelyek évtizedek óta Voronesben laktak. A kiutasítottak küldöttséget menesztettek Stolypin miniszterelnökhöz és a deputáció ma megérkezett Pétervárra.

A Temps tudósítója táviratozza Täbrisből, hogy 20.000 ember gyülekezett a városba a környékből, valamennyien a reformpárt hívei s Teheránba akarnak vonulni. Täbris környékén táborot ütött a rengeteg tömeg.

A porosz országgyűlés megnyitása. Ma tartotta első ülését a porosz országgyűlés az új választások után. Sem a két ház ünnepi együttes ülésén, sem a képviselőház megnyitásán nem jelent meg a hét szociáldemokrata képviselő, mikor a parlament éllette a porosz királyt. A szociáldemokraták közül ketten bünyenyítő vizsgálat alatt állanak s így addig nem gyakorolhatják mandátumukat. A többi öt szociáldemokrata képviselő indítványt nyújtott be, hogy a képviselőház engedje meg nekik mandátumuk gyakorlását. Majd tiltakoztak a szociáldemokraták az ellen, hogy a képviselőház a holnapi ülés napirendjére tűzze ki az evangélikus egyházzal szóló javaslat második olvasását, de a többség ügyet sem vetett a tiltakozásra.

Az olasz hadügyi költségvetés. A kamara tegnapi ülésében megkezdte a hadügyi költségvetés törvényjavaslatának tárgyalását. Commandini képviselő a szélső balpárt nevében azt indítványozta, hogy a tanácskozássokat napolják el. Casana hadügyminiszter ellenezte az elnapolási indítványt, amennyiben

kijelentette, hogy egy ilyen elnapolás bizalmatlanságot jelentene a hadügyi vezetőség és a hadügyminiszter személyével szemben. A kormánynak meg kell szerezni a szükséges eszközöket a nemzeti védelemhez. Sacchi képviselő a radikálisok nevében kijelentette, hogy ennél az alkalomnál nem csatlakoznak a szélső balpárthoz, hanem az elnapolási indítvány ellen szavaznak, mivel ismerik a hadügyi kiadások szükségességét. Guicciardini képviselő hasonló nyilatkozatot tett. Az elnapolási indítványt végre névszerinti szavazással 237 szavazattal 21 ellenében elvetették.

A pápai nunczius afférje. Granito de Belmonte ismeretes afférje ügyében ma félhivatalosan a következő jelentést adják közre: A bécsi nuncziusnak a hódoló körmenetre való meghívásáról szóló téves előadásokkal szemben a cs. kir. távirati iroda a többi között illetékes helyen a következőket tudta meg: A bizottság kérésére a külügyminisztérium osztotta ki az ülőhelyeket az idegen képviselőségek között. A bizottság figyelmét felhívták arra, hogy a nagykövetségi páholyban az apostoli nuncziust illetné az első hely. Gróf Wilczek személyesen meghívta a nuncziust és átnyújtotta neki a jegyeket. Ami a nunczius részvételét illeti, hangsulyozzák, hogy a külügyminisztérium gondosan figyelt arra, hogy a szentselek képviselőjének, a nagykövetek doyenjének, megfelelő diszes hely tartassék fenn.

A lengyelek klubja s a szeszadó. A lengyelek klubja ma fejezte be a szeszadó-javaslat tárgyában indult vitát és Bataglia báró következő határozati javaslatát fogadta el: A lengyelek klubja a szeszadó felemelését meg fogja szavzni, ha a kormánnyal és a többi pártokkal folytatandó tárgyalások a következő követelések teljesítését biztosítják: Az elérendő egész jövedelemnek, vagy legalább is az új fogyasztási kulcs arányában 40—40 koronának a tartományok közötti arányos felosztása, a javaslatnak parlamenti elintézése még a nyári szünet előtt, a házostályadó két osztályának megszüntetése, a házbérlényeges leszállítása, az alantasabb állami hivatalnokok fizetésének felemelése és a póttartalékosok családtagjainak kártalanítása. Elfogadták továbbá a következő javaslatot: A párt felhatalmazza az új elnökséget, hogy hozott határozat értelmében indítson tárgyalásokat a kormánnyal és e tárgyalások eredményéről tegyen jelentést a pártnak.

A szerb kormányválság. Dr. Milovanovics római szerb követet sürögösen Belgrádba rendelték és megérkezését vasárnapra várják. A kormányválság megoldását a jövő hét elején remélik, még pedig Milovanovics révén.

Belgrádból jelentik: A kormánypárt elhatározta, hogy ragaszkodik a Velimirovics-kombinációhoz. Az új kabinetbe Miloszavljevics és Milovanovics is belépnek, miáltal teljeseedik az ellenzék kívánsága is. A válság megoldását csak hétfőre várják.

Belgrádból jelentik éjjel: Azáltal, hogy Miloszavljevics Szvetozár hajlandó a Velimirovics kormányban a belügyi tárczát elfogadni, a válság békés megoldásra megjavultak a kilátások. Miloszavljevics az összes pártoknál szigorú, de pártatlan egyén hírének örvend, aki saját párthiveinek tulkapásait is meg fogja akadályozni. Az ellenzék a választásokat illetőleg ismételtlen követelte, hogy azok keresztülvitelével Miloszavljevicset bizzák meg, mert annak egyénisége elegendő garancia a választások tisztaságára nézve. Ha Milovanovics Milovan elfogadja a külügyi tárczát, az ellenzék újabb biztosítékát látná annak, hogy a kormánypárt most már komolyan arra törekszik, hogy a rendszert megváltoztassa. Ifjuradikális körökben azt az álláspontot foglalják el, hogy ezen rendszerváltozás bizonyítékát csak az új szabad választások szolgáltatják, tekintve, hogy a szkupstina jelenlegi többsége nem képviseli az igazi népakaratot. Ennek megfelelőleg az ifjuradikálisok csak a jelen évi költségvetést akarják megszavazni, a kereskedelmi szerződés dolgát pedig az új szkupstinára akarják bizzni. Ha a nép az új választások alkalmával a megkötött kereskedelmi szerződés mellett foglal állást, az ifjuradikálisok mentesülnek azon feladattól, hogy e szerződés életbeléptetését megakadályozzák. A válság dolgában beállott ezen kedvező változás daczára meg kell várni az új kormány megalakulását, tekintve, hogy a tiz napos válság maga is eléggé bizonyítja, hogy mily gyorsan változnak a politikai konsternációk.

Marokkó. Berrier tengernagy azt táviratozza Párisba Mtuginból, hogy Marakes körül jelentékeny győzelmet aratott a hafidi mehallá felett.

Botrány a Reichsrathban.

— Sternberget megtámadják. —

Budapest, június 26.

A tegnapi éjszakai ülés után, mely fél kettőig tartott, ma is egész nap együtt volt a képviselőház s még el nem fogytak a feliratkozott szónokok és harmincz helyreigazító felszólalás is hátra volt. Délelőtt szüneteltek a békéltető alkudozások a miniszterelnök és a pártok vezetői közt a szeszadójavaslat körül.

A szeszadó.

A költségvetési vita során Dasynski tiltakozik Wekerle magyar miniszterelnök eljárása ellen, aki a szeszadó-kérdésben beavatkozott Ausztria ügyeibe és úgy beszélt Ausztriáról, mint egy függő jobbágyállamról, amelylyel szemben jogtalan követeléseket is lehet felállítani. Korytowski pénzügyminiszterrel szemben kijelenti, hogy a szociáldemokraták nem esnek mámorba ígéréteitől. (Helyeslés.) Riese képviselő a lakásinséggel foglalkozik. Követeli, hogy a kormány indítson akciót ennek megszüntetésére és tegye lehetségessé a munkásosztálynak is, hogy egészséges lakáshoz juthasson. Rámutat a német birodalomban mári elért sikerekre és a magyar kormány munkáslakások építésére tett beruházásaira. Meg van győződve arról, hogy a magyar kormány eljárását nem a munkások iránti szeretet vezérelte, hanem az az aggodalom, hogy a munkásosztály lakásinsége más osztályokra is áterjed.

A költségvetési vitát Hanich, Riese, Günther, Schoiswohl, Dasinsky, Cingr és Bretschneider felszólalásai után befejezték.

Steiner, a javaslat pártolói közül megválasztott vezérszónok követeli a viziták kiépítését, majd beszéde végén kijelenti, hogy az egyetemek autonómia ellen nincs kifogása, csak a tudományt apójkák ott. Az osztrák Lloyd állapotairól szólva kifejti, hogy a triest-kattarói ut hosszú tartama miatt igen sok osztrák Fiumén át magyar hajókon utazik Kattaróba, miért is szükségesnek tartja akár Prelukában, akár Voloskában, akár pedig Medolinában kikötő építését, ahonnan az osztrák Lloyd hajói felvehetnék a versenyt a magyar hajóstársaságokkal. A Lloyddal kötött szerződés indokolása azt a hatást kelti, mintha mindenképen kedvezni akarnának Fiuménak. Határozati javaslatot tesz ezután, amely kijelentéseivel egybehangzó. Pártolja végül a kombinált árutarifák megállapítását a vasutak és a hajózás között és azt kívánja, hogy az erre való tárgyalásokat fejezzék be a Lloyd-szerződés aláírása előtt. Muchiis, a javaslat ellen választott vezérszónok a legutóbbi gráci eseményekről beszél, tiltakozik a katonaság felesleges felhasználása és a városi autonómia megsértése ellen. Ezután néhány képviselő félreértett szavait igazította helyre.

Ismét Sternberg-botrány.

Gróf Sternberg Sommer, Seliger és Dasinsky képviselő beszédeivel foglalkozik, kijelentvén, hogy ez utóbbi, aki a mentelmi jog védelme alatt megsértette az egész papságot, gyáva fráter. A szociáldemokraták erre öklükbe szorított kézzel rohantak Sternbergre, akit a keresztény-szociálista és katolikus képviselők védőgyűrűje vesz körül. Nagy zavar támad és már tettlegességre került a sor. Az elnök, ki a rendet helyreállítani képtelen volt, az ülést felfüggesztette és eltávozott a tereméből.

Több szociáldemokrata nyomtatvány-kötegeket dobál Sternberg felé. A vihar hosszabb ideig tart, míg végre sikerült a rendet helyreállítani. A képviselők visszatértek helyeikre.

A botrányról következő részleteket jelenti még a közönség: A Reichsrath ülése estefelé mozgalmas lett. Mikor kivuladtak a csillárok s a folyosókon megtudták a képviselők, hogy az utolsó szónokon van a sor, kezdtek megtelni a padok. Buchitsch volt a költségvetési vita utolsó felszólalója s nem vette hosszasan igénybe az amugy is fáradt parlament türelmét. Amint befejezte beszédét, sorra kerültek a helyreigazító felszólalások. Elsőnek gróf Sternberg állott fel s hevesen kikelt Dasynski ellen, aki azt mondta, hogy egy plébános az utolsó kenet feladásakor egy haldoklót nőt megbeszelenített.

— Ilyen hazugságot csak alávaló gyáva fráter mondhat — így szólott Sternberg s iszonyu kavardás lett ebből. A szociáldemokraták felugráltak s nekirohantak Sternbergnek, aki felkapta a padról a vizes poharat s már-már Seeliger képviselő fejéhez vágta, amikor hátulról valaki kikapta kezéből a poharat. Olyan nagy lett a láрма, hogy az ember a saját szavát sem értette. Pongrac és Svoboda

szociáldemokrata képviselők már majdnem toronragadták Sternberget, amikor több cseh és német képviselő visszaszorította őket.

Percről-percpre nagyobb lett a botrány, a szociáldemokraták félrelökték az utjukban álló német képviselőket s megtámadták Sternberget, aki összekulcsolt karral állott a helyén és gunyosan mosolygott. A szociáldemokraták a padokat átugrálván, akartak hozzáférkőzni, de a többiek visszatartották. Ebben az általános zűrzavarban az elnök felfüggesztette az ülést s leszállott az emelvényről. Schulmayer az előadói asztalról egy nagy nyaláb jegyzőkönyvet felkapott s teljes erejéből hozzávágta gróf Sternberghez, aki tovább is egykedvűen nézte a felfordulást.

Igy tartott ez jó negyedóra hosszát. Mikor aztán a kedélyek lecsillapodtak, az elnök újból megnyitotta az ülést s a következőket mondta: Jövőre kérem a képviselő urakat, hogy ne gyakoroljanak önbíráskodást és bízzák rám, hogy megvédjem ennek a háznak méltóságát és tekintélyét. Sternberg képviselő viselkedése feljogosít engem arra, hogy megvonjam tőle a szót.

A szociáldemokraták nagy tapsal honorálták az elnök szavait s ezzel az incidens bevégeződött. Masaryk a következő szónok.

Általános figyelmetlenség közben választott Schillingernek, kijelentvén, hogy egy diák, aki öngyilkossá lett, nem ő miatta követte el az öngyilkosságot, hanem, mert gyógyíthatatlan beteg volt, amit a diák naplójával is bizonyít. Másik ténybeli helyreigazítása a sillabusra vonatkozik, de beszédét elnyeli a keresztény-szociálisták és cseh radikálisok folytonos larmája. Az összes papképviselő Schillinger képviselővel, aki Masarykot hallgatja, tüntetőleg elhagyják a termet. Dr. Mislivec, Sternberg és Bielhovek képviselők zajosan követelik, hogy az elnök vonja meg Masaryktól a szót, ki már régebben beszél és folyton közbekialtanak, hogy fejezze már be. Bielhovek kijelenti ezután, hogy Dasinsky addig, míg a mai beszédeben egy katolikus lelkész ellen emelt súlyos vádjait be nem bizonyítja, gyáva és hazug fráter. (Hosszantartó tetszés és taps, viharos tiltakozás a szociáldemokratáknál.)

A szavazás.

Huszonhat helyreigazító felszólalás után kezdődik a szavazás. Először elvetik Seitz szociáldemokratának a rendelkezési alap törlesztésére vonatkozó javaslatát. A javaslat ellen 377-en, mellett 123-an szavaztak. Ezután elvetik a többi külön indítványokat, majd a költségvetési javaslatot és a költségvetési bizottság határozati javaslatát túlnyomó többséggel elfogadják.

Schmiedt ismert határozati javaslatát, amely a keresztény és a zsidó középiskolai hallgatók arányszámainak megállapítására vonatkozik, névszerinti szavazásban 205 szavazattal 162 ellenében elvetik. (Élénk helyeslés és taps.) Seitz azon határozati javaslatát, mely felszólítja a kormányt, hogy adjon számot a rendelkezési alap hovaforrásáról, ugyanúgy elvetik, mint az új minisztérium szervezeti tervének benyújtására vonatkozó javaslatát. Wolffnak a prágai német művészeti akadémia felállítására vonatkozó javaslatát 194 szavazattal 189 ellenében elfogadják. (Helyeslés a németeknél, viharos piuj-kifáltások a cseheknek és délszlávoknál.) A többi elfogadott határozati javaslatok közt van az, amely a kormányt felszólítja, lánsson hozzá komolyan a déli vasút államosításához. A határozati javaslatok elintézése után a pénzügyi törvény tárgyalása kezdődik. Ellenbogen képviselő emelkedik szólásra.

Az urakkáza.

Baernreither indítványt jegyezt be, melyben jótékonyági törvény azonnali beterjesztését követeli, Mattus pedig interpellációt, melyben felszólítja a kormányt, hogy a cseh és német nyelv egyenjogúsítását azon országokban, ahol a két nyelv évszázadok óta egymás mellett használatos, minden eszközzel és lehető legelsőb valósítsa meg. Grabmayer indokolja a mezőgazdasági hitelről szóló indítványát, melyet a ház 9-tagú külön bizottsághoz utasít. Ezután vita nélkül elfogadják a nemzetközi postaszervezést, valamint az 5 felsege kormányzati jubileum alkalmából tett alapítványok illetékmentességéről szóló javaslatot, mire az ülés véget ért. A legközelebbi ülés holnap egy órakor.

A budapesti telefon csődje.

Budapest, június 26.

A budapesti telefon-intézmény borzalma állapotáról már annyit irtak, s annyi panasz hangzott már el emiatt, hogy igazán érthetetlen az illetékes körök közönye, sőt nemtörődősége. A teljes állami abszolútizmus idején volt szokásban az, hogy a közönség panaszával senki sem törődött s hogy tudatában annak a körülménynek, hogy a közönség, amugy sem képes magán segíteni, a hivatalos körök néma cinizmussal tértek napirendre a panaszok fölött. Ugy látszik, nálunk is ezt a kényelmes módszert alkalmazzák mindannyszor, amikor a telefon-intézmény ellen emel valaki panaszt.

Hogy a telefon-intézmény Budapesten rossz, hogy úgy a központ rosszul működik, mint a vezeték, s a technikai berendezés rossz, azt a közönség napról-napra tapasztalja, csak éppen azok nem akarják elismerni, akiknek kötelessége és feladata volna a bajok orvoslása. Hogy aki beszélni akar, az nem kap összeköttetést, de ha már kap is, akkor rendszerint még egy másik vezetékkel is összekapcsolatnak, ennek egyenesen a vezeték és a technikai berendezés silánysága az oka. Ezért tehát azokat, akik a telefon-központban szolgálatot teljesítenek, nem akarjuk vádolni. De vádoljuk ezért az egész műszaki személyzetet, mely nem áll hivatása magaslatán, s minden diploma daczára is, a melyet számára kiállítottak, úgy látszik, nem érti azt a feladatot, amelynek ellátására vállalkozott. Csak a napokban történt, hogy az Egyetértés kiadóhivatala, ha ugyan érdekelt volna a dolog, elejétől végig hallgathatta volna azt a beszélgetést, a melyet a kereskedelemügyi minisztériumból folytattak Béccsel, s ma délután ismét egy olyan hármass kapcsolás volt, amelynél másoknak legdiszkrétebb és legfontosabb üzleti titkait hallgathatta volna ki az Egyetértés kiadóhivatala.

Nem hiszszük, hogy ez iránt már eddig is száz meg száz panasz nem érkezett volna az igazgatóságához. S ha mégis mindeddig semmi sem történt ennek orvoslása érdekében, akkor vagy Demény Károly igazgató nem alkalmas arra, hogy ilyen fontos intézménynek élén álljon, mert nem törődik a panaszokkal, vagy pedig az egész műszaki személyzetet szelnek kell ereszteni, mert nem ért ahhoz a feladathoz, a melyre vállalkozott.

Végre is a mai kereskedelmi életben a telefon már sokkal nagyobb szerepet játszik s az állam is sokkal drágábban fizeteti meg a telefonszolgálatot, hogysem joggal ne követelhetné minden előfizető azt, hogy jól, megbízhatóan és lelkiismeretesen szolgálják ki.

Nem először írjuk meg ezeket a dolgokat, de felszólalásunk — bár közérdekiek — nem találtattak érdemeseknek arra, hogy az illetékes körök foglalkozzanak a fölpanaszoltakkal. Demény Károly főtelefonos, minden panaszra siket, mint apparátusai a legsürgősebb beszélgetések idején és minden működése — úgy látszik — abban merül ki, hogy okos statisztikákat, vagy mit tudjuk mi, szerkeszt. Mert ő nem üzletember, nem kereskedő, nem ügyvéd, nem lapszerkesztő, mert neki nincsenek üzleti titkai, amelyeket félthetne, mert nincsenek sürgős és verejtékes kenyérügyei, melyeket a telefonon kellene elintéznie. Ő előszóval üzen, mert az állam által fizetett szolgáló állanak rendelkezésére, de nem telefonoz, mint az a szegény kereskedő, akinek minden percnyi késedelem anyagi veszteséget jelent. Ezért kell a jól megérdemelt s az általa, úgy látszik, óhajtott nyugalomba helyezni, még pedig sürgősen, mert sok államhivatalnok példájára ő is elfelejti, hogy a publikum szolgálatában áll és nem azért működik, hogy legyen kit nagyszágos igazgató urnak szólítsanak.

A publikum azonban nem nélkülözheti ilyen könnyedén a modern haladásnak ezt az eszközt s ezért megköveteli, hogy a telefon-intézmény jól vagy híven teljesítse mindenki azt a kötelességét, mely felelősséggel teljes állásával együtt jár, vagy hagyja el a helyet s adja át hivatását olyan embernek, aki majd jobban meg tud és meg akar felelni feladatának.

De az igazgató menesztésével egyidejűleg sürgősen reorganizálni kell azt a teljesen alkalmatlan műszaki és kezelő-személyzetet is, ame-

lyik a budapesti telefont mai nivójára súlyosztette.

A budapesti telefon amugy is elég drága, megkövetelhetjük hát, hogy legalább olyan csapni való rossz ne legyen, mint amilyen.

A szennyes Kelet.

⊙

Teherán. Ebben a névben valahogy benne van a Kelet. Bizonyára szuggesztív, de el sem lehet képzelni, hogy Teherán Nyugaton, a civilizáció középpontjában is lehetne. Épp úgy, mint a dromedár-szó is rögtön az exotikusságot tárja föl. Bizonyára ez is csak képzelgés, de alkalmasint erre mifelénk nem akadna poéta, ki megénekelné az öreg bérest, ki csöndesen balag két dromedárja után. De azok után, ami most történt Teheránban, Teherán bizonyára örökre szinonim marad a bizarrsággal, a különzséggel, az exotikummal, szóval a mesés, titokzatos Kelettel.

A Teheránban székelő perzsa országgyűlést megrohanták az uralkodó katonái; a t. Ház pedig nem szónoklatokkal fogadta a csapatokat, hanem becsületes sortűzzel. Mi művelt nyugatiak, a legszarkasztikusabb gunymosolyt pöndörítjük föl ajkunkon, hallván e kolosszális esodát. Látszik, hogy Teheránban történt az eset, Keleten, ahol még nem tudják, mi az a parlamentarizmus, s hogy miképpen kell megvédelmezni a nemzetek eme legszentebb és legfőbb intézményét.

Berlinben, Párisban, Rómában, Londonban, Bécsben vagy éppen Budapesten történt e dolog? Alighanem mindenütt, mert az ilyen erőszakos parlament-fölösztatások úgy hasonlítanak egymáshoz, mint két fürjtojás s így az ember emlékezetében könnyen összezavarodnak.

Jönnek a katonák, a nemzet virága, bus az arcuk, sötét a tekintetük, fényes a szuronyuk. Dobpergésre lépnek, trombita-harsogásra kapiák föl a fejüket és vezényszóra fordulnak s vezényszóra körülölelik a parlamentet. A parlament tömve van; lent és fent. Különösen fent: mennyi szép asszony, harmincz török basa jól lakhatnék belőle. Az emberek izgatottak, kipirult az arcuk és mindenki tudatában van annak, hogy nagy történelmi pillanatok szárnyshugását hallja.

A nemzet képviselői komoly méltósággal ülnek helyeiken; elszántság az arcukon, gondfelhő homlokukon. Vajh, mely érzelmek dühörognak lelkeikben? . . . De csitt! Jó a szoldateszka megbizottja. Főlséges uralkodója nevében felszólítja a parlamentet, hogy azonnal oszoljon szét.

— És ha nem megyünk? — kérdi zordan az elnök.

— Akkor erőszakkal fogom önöket szétkergetni! — feleli a szoldateszka irgalmatlan megbizottja.

Az elnök föláll; alakja kiegyenesedik; méltóság alakján, zengő fenség a hangjában. Minden szem ajkain csüng, mikor kiejti azt a három nevezetes szót:

— Akkor uraim, menjünk!

És mennek; sőt némelyek nagyon mennek.

Igy folytak le a parlament-fölösztatások majdnem mindenütt a művelt nyugaton. Csak majdnem mindenütt; mert némelyhol a képviselők már akkor nagyon mentek, amikor még a szoldateszka kegyetlen megbizottja föl sem tűnt a látóhatáron.

És ime Teherán disszonáns hangot vegyített ebbe a harmóniába. Azok a perzsa képviselők azt hiszik, hogy a népnek meg kell mutatni, hogy képviselőik nem csak diktatóriát tudnak, hanem képesek a halálba is rohanni, ha szükség van rá. Szembeszállnak a fegyveres erővel; ölnek és megöletik magukat. A teheráni parlament körül nem heliotrop-illat, hanem piros emberi vér párája kering s környékét nem elhasznált belépőjegyek, hanem megcsontított hullák borítják.

Micsoda nép, micsoda kultúra! Igazi Kelet; igazi szennyes Kelet.

Mozgó képek.

Fordulatok.

A körüti kávéház sarokasztalának fehér márványlapjára furcsa ákom-bákomokat rajzolt az én kedves Zsenkó barátom.

— Mit firkálsz? — kérdeztem kíváncsian.

— Fordulókat, fordulásokat, fordításokat és fordulatokat rajzolok.

— Tessék?

— Vagyis, megrögzitem a „fordulni” ige változatait.

— Hogy mondtad?

— Nem gondolkoztál még afölött, milyen gazdag, milyen szédületesen gazdag, a „fordulni” ige, a legkülönbözőbb változataiban?

— Megvallom . . .

— Milyen könnyed, játszi, például a forduló. Szinte látjuk, amint a tánczos viszi a leánykát egy fordulóra! A zene szól, a párok keringnek, a szívek hevesebben dobognak . . .

— Csakugyan.

— Vagy emlékszel a régi népdalra: „Befordultam a konyhára, rágyújtottam a pipámra . . .”

— „Azaz rágyújtottam volna, ha már rég nem égett volna . . .”

— Ugy-e, magad előtt látod azt a hetyke leányt, akinek pipája javában égett. Csak kifogás volt, hogy befordulhasson a konyhára, hova a szíve vonzotta . . .

— Valóban!

— Vagy képzelj el egy vágató szekeret, a petrozsényi hegyek között. A mokány lovak gyeplőjét oláh kocsis fogja. A hátulsó ülésen szerelmes pár ül. Egymás szemébe néznek, suttognak . . . A kocsis féltékeny. Ő is szemet vetett a leányra. Gyűlöli a szerencsés vetélytársat. Egyszerre egy csók csattanása hangzik. A kocsis keze balfelé rántja a gyeplőt, a kerék a meredélyen lebillen . . . velőtrázó sikoltás . . . a szerelmes pár kifordul s a mélységben, zúgó patakban leli gyászos halálát.

— Megszakad a szívem . . . Hallgass!

— Vagy . . . Már hónapok óta jár az ifjú a leányos házhoz. Szívesen látják és várják, hogy mikor nyilatkozik már. De ő hallgat. Egy szép napon kísérléssel a mezőre. Elég széles árok állja el utjukat. A fiatal ember átszökik és hogy átsegítse, így szól a leányhoz: „Kérem a kezét!” Mire a kisasszony szemlélve mondja: „Forduljon a mamához!”

— Ne neked!

— Térjünk már most a fordításhoz át.

— . . . Jó, jó; tudom, hogy lehet francziából, angolból, olaszból fordítani . . .

— Persze. Csak hogy nem arról akartam beszélni. Hiszen arról is sokat lehetne mondani, hogy milyen korgó gyomorral, gyulladt szemmel, meggémberegett ujjakkal írja némelyik szegény ördög a gyalázatos rosszul fizetett fordítását.

— Hát?

— Derűsebb kép az, a mit látok. A rövid szoknyás bakfis a zongora előtt ül. Mellette a borzas hajú mestere. Egymást átölelve tartják és csokolóznak. Egyszerre a szomszéd szobából léptek hallatszanak. A kis leány ijedten suttogja: „A mama! . . . fordítson hamar!” És a Klaviermeister hirtelen lapoz egyet a Cserny-etude-ökön.

— Hm!

— A legjelentőségesebb — fordulat. Ez ugyszólván korszakot jelző, történelmet csináló szó. Emlékezzél csak az Olle Willem — az első német császár híres mondására — „Welche Wendung durch Gottes Fügung . . .”

— Ma már szárnyas ige.

— És hányszor állunk a politikában egy-egy korszakos fordulat előtt! Például azt hisszük, hogy a képviselőház szűnideje június 10-én kezdődik, de hirtelen fordulat áll be: egy csomó szónok azt hiszi, hogy neki tudógimnasztikára van szüksége és beszél, beszél, beszél, még július közepén is beszél . . .

— Te pedig, — kérlek szépen, — hadd abba, mert itt is lesz egy fordulat.

— Hogy-hogy?

— Egyikünk lefordul a székről.

EGYHÁZAK.

— (A dunántúli evangélikus egyházkerület) is. Kola nagybizottságának legutóbbi ülésén az elnök Gyurátz Ferenc püspök meleg szavakban bucsúztatta el a nyugalomba vonuló Poszvék Sándor soproni liczeumi és teológiai igazgatót, méltatva harminczkilencszetendei működése alatt szerzett érdemeit. Helyébe a nagybizottság egyhangulag Bancesó Antal soproni teológiai tanárt választotta meg a teológiai főiskola igazgatójává. Teológiai tanárnak Stráner Vilmos köszegi evang. lelkészt, főgimnáziumi tanárnak pedig a szintén nyugalomba vonuló Hannifal Sándor helyébe Marcsék Andort választották meg. Minthogy a köszegi felsőbb leányiskolát az egyházkerület tanítónőképzevel akarja kibővíteni, igazgató helyett férfiigazgatót állított a bizottság ez intézet élére Budaker Károly személyében, aki eddig a felsőlövői evangélikus főgimnázium igazgatója volt.

— (Papavatás Budán.) Vasárnap délelőtt tíz óra körül fogja Scholtz Gusztáv püspök a budai ev. gyülekezet istentisztelete keretében (a bécsikapu-téri templomban) felavatni Achátz Béla, Schulz Aladár és Varsányi Mátyás lelkészjelölteket, akik közül az első Franzfeldre, a második a pestmegyei Domonyba, a harmadik Ulpestre kapott meghívást segédlelképátszorsága. A rendes vasárnapi egyházi beszédet a felavatandók egyike: Varsányi Mátyás fogja tartani magyar nyelven.

— (A szerb egyházi kongresszus elhalasztása.) Ismételten jelentették a lapok, hogy a görög keleti szerb egyházi kongresszus június huszadika körül fog összeülni, hogy a patriárkai szék végleg betöltse. A kongresszus összehívása azonban egyelőre elmaradt. A király a magyar miniszterelnök előterjesztésére jóváhagyta ugyan a kongresszus összehívását, erről azonban a kormány hivatalosan nem értesítette még a metropolita adminisztrátort, mert ha ez megtörtént volna, a metropolitai egyházi tanács a kongresszus megnyitásának napját ki is tűzte volna. Az egyházi és világi vezető-férfiak különböző okokra vezetik vissza a kongresszus elmaradását. Általában azt hiszik, hogy a miniszterelnököt a szerb egyházi ügyek körül legutóbb tett tapasztalatok indították arra, hogy ez idő szerint a kongresszustól eltekintsen. A horvátországi általános választásoktól eltekintve, melyek a radikális párt súlyos vereségével végződtek, a legutóbbi napokban több kongresszusi mandátum iránt folyt le a választás, melynél a radikálisok ismét kisebbségben maradtak. Ebből látható, hogy a szerb radikálisok, kik ma még számszerint a kongresszusban többséggel bírnak, már nem támaszkodhatnak oly mértékben a választóközönség bizalmára, mint annakelőtte és így nagyon kérdéses, vajjon ez a kongresszus, melynek mandátuma különben is lejáratban van, hivatva lehet arra, hogy a patriárkai szék betöltse. Valószínűnek tartják tehát, hogy a patriárkaválasztás az őszi hónapok előtt nem fog megtörténni.

TÁVIRATOK.

A német birodalmi gyűlés.

Berlin, június 26. Bülow herceg birodalmi kancellár a legmagasabb üzenet felolvasásával megnyitja a birodalmi gyűlést. Kijelenti azután, hogy a király ősszel személyesen remélheti üdvözölhetni a képviselőház tagjait és bejelenti, hogy a kormány törvényjavaslatot fog benyújtani, amely szerint az evangélikus egyház híveit inséggben lévő lelkészek fizetésjavítására adandó előleg céljaira megadóztatja.

Az urakháza elnöksége.

Berlin, június 26. Az urakháza mai első ülésében közfelkiáltással újra megválasztotta az eddigi elnökséget.

Moszkva kölcsöne.

London, június 26. (Saját tudósítónktól.) Offenheim Vilmos bankár, a Baring Brothers bankház és a Credit Lyonnaise nevében szerződést kötött Moszkva városával 30 millió rubel 5%-os városi kölcsönre 92-es árfolyamon.

Rosta.

Francia minisztertanács.

Páris, június 26. Az Elysée-palotában tartott mai miniszteri tanácskozáson egyhangulag elhatározták, hogy nemzetközi értekezletet hívnak össze az automobilforgalom szabályozása és megkönnyítése tárgyában, az értekezlet Párisban folya le ugyanazon időben, amidőn a nemzetközi utrendezési kongresszus fog összeülni.

Páris, június 26. (Saját tudósítónktól.) A minisztertanács magáévá tette a szenátus kisebbségének azt az álláspontját, hogy a nyugati vasút államosítása tárgyában külön törvényjavaslatot fog a kamara elé terjeszteni.

A kopenhágai svéd követ.

Stockholm, június 26. A kopenhágai svéd követé Günther Axell volt krisztianiai követet nevezték ki.

Indiai zavargás.

Hága, június 26. A Németalföld indiai gyarmatain kitört zavargásokról érkezett hivatalos jelentések szerint Sumatra-szigetére küldtek egy lovasszázadot, mely ott őrszolgálatot fog végezni. A pandangi kormányépületek katonai őrzet alatt állanak. Boevában felgyújtották az adószedő házát, a pénztárt pedig kirabolták. A felkelők megtámadták Palembangot, de vereséget szenvedtek. A felkelők közül ötvenheten estek.

Alkotmányrevízió.

Bern, június 26. A nemzeti tanács egyhangulag elfogadta az alkotmány revízióját oly értelemben, hogy a szövetség jogot nyerjen a vizierők kihasználása feletti főfelügyelet gyakorlására.

Állomási illetékek törvényessége.

Bécs, június 26. Egyes bécsi lapok jelentéseket közöltek a magyar bíróságoknak állásfoglalásáról az osztrák államvasut állomásain szedett állomási illetékek törvényessége tárgyában. E jelentésekkel szemben konstatálható, hogy eddig az osztrák-magyar szállítási forgalomban a felszámított állomási illetékek ügyében budapesti fuvarlevél-átszámitó hivatalok által indított perekben eddig csak három esetben hozott ítélet. Az első két esetben a kereseteket az elsőbíróság elutasította és az ítéletek törvényerőre emelkedtek. A harmadik, a járásbíróság szerint szintén a vasut javára eldöntött perben, amelyben 430 koronáról volt szó, a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék felelőbírói tanácsa a kereset értelmében döntött. Ezen döntéssel szemben azonban az alperes vasúttársaság a budapesti m. kir. ítélőtáblához felebbezett és éini is fog ezen jogával. Megjegyzendő, hogy a jogi kérdés még a kir. ítélőtábla ítéletével sincs véglegesen eldöntve, tekintve, hogy több más per áll ez ügyvel összefüggésben, amelyek végső fóruma a kir. Kuria, a legfelsőbb magyar bíróság.

Közgazdasági távlatok.

Newyork.	jun. 26.	jun. 25.
Buza	94 ⁵ / ₈	95 ¹ / ₈
Locobuza	94 ³ / ₈	94 ⁵ / ₈
Juliusra	92 ³ / ₈	92 ¹ / ₂
Szeptemberre	—	—
Tengeri	78	78
Juniusra	—	—
Juliusra	—	—
Csikagó.	—	—
Buza	84 ⁷ / ₈	85 ¹ / ₄
Juliusra	67 ⁵ / ₈	68 ¹ / ₄
Tengeri	—	—
Juliusra	—	—

New-York, jun. 26. Gyapot New-Yorkban helyben 11.60 (11.70 tegnap), gyapot júliusra 9.86 (9.95) gyapot szeptemberre 9.61 (9.68), gyapot New-Orleansban helyb. 11¹/₂ (11¹/₂), petroleum stand white New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, június 26 (Zárlat.) Zsir júliusra 8.90 (tegn. 8.87), zsir szeptemberre 9.07 (tegnap 9.05), szatonna short clear, 8.87 (tegnap 8.12), sertéshus szeptemberre 13.75 (tegnap 13.75).

Az amerikai vaspiac.

Berlin, június 26. (Saját tudósítónktól.) Az Iron Monger jelenti, hogy az amerikai vaspiacra északi vasgyártmányok július—decemberi szállításra keresettek, ellenben déli vastermékek prompt szállításra gyöngültek.

Az olvasóhoz.

Az „Egyetértés“ úgy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hű marad eddig nagy multjához, amely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományhoz híven, eddig irányította, ezentúl is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam kiépítése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az „Egyetértés“ ezentúl is töretlenül és megújuló intenzivitással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedül erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonzásul a legváltozatosabb és a legmegbízhatóbb megszerkesztett nagy magyar napilapot adjuk, amely úgy irányelveinek szigorú betartásával, mint a napl események részletes és pontos feltárásával ezentúl is a vezető helyen fog állni.

Vasárnaptól kezdve olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja“ című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják. Nyolcz oldalas, számos reprodukcióval tarkított mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességeit, a küll- és belföld nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket.

A magyar közönségnek az „Egyetértés“ a legkedveltebb lapja, ezt a szeretetet ezentúl csak fokozottabb munkássággal fogja klérdemelni.

Az Egyetértés előfizetési ára:

- Egy hónapra : : 2 kor. 40 fill.
- Negyedévre : : 7 kor. — fill.
- Félévre : : : 14 kor. — fill.
- Egész évre : : : 28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

UJDONSÁGOK.

Ő nem riporter.

Egy képviselő (hiába írnia ide az ember a nevét, a neve épp úgy nem támasztana rezonanciót, mint ahogy a szalma és a polyva szó semmiféle különös képet nem hív föl) ez a képviselő azt mondotta a képviselőházban, hogy ő nem riporter. Nem úgy állapította ezt meg, mint ahogy megállapította volna — lévén esetleg utczaseprő — hogy ő nem matematikus, nem ártatlan leányzó, avagy nem tisztességes törvényhozó; hanem tette azt lenézéssel, megvetéssel — mint ahogy az utczai leány mondja „nem vagyok én tisztességes nő!“, vagy Mokány Berezi „nem szoktam könyvet olvasni.“

Miért foglalkozok hát vele, mikor az efaletta tempó magában hordja elítélését is? A riportert meg kell talán védelmezni az ilyen báb szortyogása ellen? Nem kell. De azért mégis érdemes figyelembe venni a nem-riporter ur szavát, mert ennél emberibb szót ritkán hallani. A képviselő azt is mondotta, hogy ő cikket ír, de nem híreket; tehát cikkipró és nem riporter. Hát ebből a fölfogásból sivit ki az a gyászos ignorenzia, melynek az egyik oldala külvárosi főnnhézásba, a másik pedig a többitmutatni-akarásba van belemártva.

Szegény feje azt hiszi, hogy cikik megírásához nagyobb tudás, intelligencia és rátermettség kell, mint egy jó riport megírásához. Hasonlít ez a fölfogás annak a lemergi tisztviselőnek a fölfogásához, kit azzal biztak meg, hogy a budapesti polgármestert (talán Ráth Károly volt) fogadja a lemergi pályaudvaron. A polgármester magával vitte hajduját is. Ahogy a lengyel meglátta a czifra hajdut, hozzá szaladt és kétrét hajólva nagy dikciót vágott ki előtte. El sem tudta képzelni, hogy ne ez a ragyogó, hatalmas szál ember legyen Budapest első tisztviselője, hanem az a másik, összetöporódott, gyűrött gérokku. Azért, mert a cikket nagyobb betűből szedik és mert a cikkekben a hang harsogóbb, czifrább, kihuzottabb; világos, hogy a cikik megírásához nagyobb tudomány kell.

Igaz, hogy cikik és cikik között különbség van; de riport és riport között is van különbség. Azonban bizonyos, hogy semmiféle ujságcikik megírásához nem kell akkora talentum, mint amekkora egy riport megírásához szükséges. Sőt a cikkek többségének megírásához nem is kell tehetség; némi olvasottság, kis gyakorlat és minden ugynevezett félművelt ember össze tud tákolni egy cikket. De ahhoz, hogy egy eseményt megrögzítsen a papíron az ujságitró, nagy-nagy talentumán kívül még dobogó szívének is kell lenni.

Hát még, ha olyan cikkekről beszélünk, amelyeket az a hajdu szokott írni; ezekben a cikkekben a „mindazonáltal“ és „annak daczára“ a legeredetibb gondolatok, míg a többi csupa citátum vagy közönséges plágium. Ilyen cikkek megírásánál elképzelhetetlenül nehezebb, nagyobb tudást és intelligenciát igénylő annak a személyi hírenek a megírása, hogy „Klementina hercegnő ma társalkodónője kíséretében Bécsből Kóburgba utazott.“

De csak nyugodjanak meg a riporterok; ő nem riporter, hanem hajdu, kinek pávatoll lóg kis lajbija zsebéből. De nemcsak hajdu, hanem ember is; még pedig olyan ember, kit kétségbe ejt az a gondolat, hogy valakit nem lát maga alatt s hogy mindenki fölötté van.

NAPIREND. Naptár. Szombat, június 27. — Róm. kat.: László m. király. — Prot.: László király. — Görögország: jun. 14. Elizeus. — Zsidó: Ij. 28. Perek 3. 2. Jel. Lecha. — A nap két reggel 4 óra 5 perczkor, nyugszik este 8 órakor. — A hold két éjjel 3 óra 7 perczkor, nyugszik reggel 7 óra 43 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. Nyári kiállítás a Nemzeti Szalóban nyitva 9—6-ig. Belépő-díj 1 korona. — Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonja rendezés miatt zárva. — Az Uránia Kigyó-téri szalonja nyitva 9—8-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig és 3—7-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A történelmi képesarnok zárva. — A földtani intézet muzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. A Széchenyi múzeum nyitva 10—12-ig. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. — A Ráth György Múzeum nyitva 10—4-ig. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3—4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—1-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az Egyetemi könyvtár nyitva 9—12-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 3—6-ig.

— **Ferdinánd király emlékezete.** Ötödik Ferdinánd király halálának évfordulója alkalmából július elsején, szerdán délelőtt tíz órakor hivatalos gyászistentisztelet lesz a budavári koronázó Mátyás-templomban. A gyászmisére, melyet dr. Nemes Antal pápai prelátnak, budavári apátplébános fog mondani, hivatalosak a kormány, a főrendiház és a képviselőház tagjai, valamint a katonai és polgári hatóságok fejei.

— **Czimadományozás.** A király Bláthy Ottó Titusznak, a Ganz-féle villamossági részvénytársaság igazgatósági tagjának és műszaki tanácsosának, buzgó és eredményes működésével szerzett érdemei elismeréséül a magyar királyi udvari tanácsosi címet; Ujlaky József máramarsszigeti kincstári ügyésznek saját kérelmére történt nyugdíjaztatása alkalmából sok évi szolgálatai elismeréséül a jogügyi tanácsosi címet adományozta.

— **Egyetemi tanárok szabadsága.** Sággy Gyula és Kováts Gyula udvari tanácsosok, a budapesti tudományegyetem nyilvános rendes tanárai, akik egészségi állapotukra való tekintettel a lefolyt iskolai évben szabadságon voltak, a szeptemberben kezdődő új iskolai évben ismét megkezdik működésüket az egyetemen. A jogi kar dékánja a visszatérő professzorokat már beosztotta a szeptemberi vizsgálobizottságokba.

— A szultán és Roosevelt családja. A szultán Roosevelt elnök feleségének és leányának a Sefakat-rend nagykordonját adományozta.

— Cleveland temetése. New-Yorkban holnap délután lesz Cleveland temetése. Az egykori elnök utolsó akaratához képest minden pompát mellőzni fognak, nem lesz zene, zászlókat nem fognak a koporsó után vinni és katonaság nem vonul ki. Abba az egyszerű sírkertbe temetik Clevelandot, ahol legidősebb leánya van eltemetve. Soha még egyszerűbben nem temettek Amerikában államférfiut s nagy politikust, a gyászpompá mindössze az lesz, hogy a kormány rendelete következtében holnap az Egyesült Államok követségén, a hadihajókon és a középületeken félárbozra bocsátják a csillagos lobogót.

— Fürstenberg hercegnő regénye. A Fürstenberg hercegi család tagjai megbékültek azzal a gondlattal, hogy Fürstenberg Amália hercegnő neje lesz Koczián Gusztáv volt főhadnagynak s jelenlegi automobil-ügynöknek. A hercegnő visszatért Bécsbe, Koczián pedig Pilsenben tartózkodik, ahol már holnapután kihirdetik házasságát, a második kihirdetés 29-én, a harmadik pedig július 5-én lesz. Néhány nappal az utolsó kihirdetés után megtartják az esküvőt Bécsben.

— Requiem Horti Pálért. Horti Pálért ma délelőtt tíz órakor tartották meg az engesztelő gyászmisét a Terézvárosi plébánia templomban. Az istentiszteleten az özvegyen és gyászoló rokonságon kívül ott voltak az Iparművészeti Társulat, valamint a Képzőművészeti Társulat vezető férfiai és számosan az elhunyt művészkollégái közül.

— A bacillusos betege. Ma reggel érkezett Bécsbe dr. Luksch, a csernovitzi élelmiszervizsgáló-intézet igazgatója, akit — mint közöltük — a takonykór-bacillusokkal végzett epperimentumok közben a veszedelmes bacillusok megfertőztek. Luksch Bécsben keres gyógyulást a szörnyű betegség ellen. Orvosok várták a beteget a vasutnál s minden óvintézkedés figyelembevételével a Ferencz József-kórházba szállították. Luksch külön e célra fentartott harmadosztályu kocsiban utazott, melynek ablakán cédula volt e felirattal: „Fertőzött beteg részére fentartva. Fertőzés takonykór-bacillusokkal.” A vonatszemélyzetnek a legszigorúbban megtiltották, hogy a vagonba belépjenek. Luksch feleségével, kétéves gyermekével és egy cselédleánnyal utazott, akiknek, miután vele állandó érintkezésben voltak, nem volt szabad a vasuti kocsit, amelyben utaztak, elhagyni. Luksch körülbelül 35 éves. A kocsit, amelyben Luksch és családtagjai voltak, plombálva és fertőtleníve akarták tovább küldeni, de a munkás, aki a plombálást végezte, vigyázatlan módon bement a kocsiba, mire elvégeztették vele a plombálást, de ennek megtörténte után őt is a Ferencz József-kórházba szállították. Lukschnak csak a jobbfele van egy, a fertőzésből eredő hólyagja; a vértutakon át való fertőzés tehát aligha fog beállni, hanem a fertőzés csak külső marad. Az orvosi prognózis Lukschra nézve nem kedvezőtlen. Láza nincs, jól érzi magát, de a legutóbbi napokban történt szomorú dolgok nagyon leverték. Csodálni való, hogy ilyen fertőzött családját is magával vitte, holott mint orvos tudja, hogy mindenki megkaphatja a betegséget, aki ilyen fertőzött beteggel érintkezik.

— Liebknecht a fogságban. Liebknecht, aki egy röpirata miatt most elli le büntetését, folyamodott a főügyészséghez, hogy bocsássák szabadlábra, mivel időközben a porosz országgyűlés tagjává választották. A birodalmi főügyész a folyamodványt elutasította és a végzés hátlapjára ezt írta: „A visszautasítás tudtára adandó Liebknechtnek.”

— Wöflingné emlékirata. Bécsben élénk felhajtást kelt az a hír, hogy Adamovics Vilma asszony, Wöfling Lipót elvált felesége, Walther Hermann berlini kiadóval megállapodásra jutott emlékiratainak kiadására nézve. A nagyterjedelműnek tervezett mű hír szerint egész sereg leleplezést fog közölni, amelyek eddig nem voltak ismeretesek a nyilvánosság előtt. Emlékezetben van még, hogy Adamovics Vilma, akit tudvalevőleg nemrég bocsátottak ki a steinhofi állami elmeorvosintézetből, ahonnan Grácban lakó nővéréhez utazott, egy ízben már foglalkozott élményeinek nyilvánosságra hozásával, de férje intervencziójára elállott ettől. Most mégis megvalósítja régi tervét

— Kulturpalota Debreczenben. Gróf Apponyi közoktatásügyi miniszter ma értesítette Debreczen városát, hogy a tervezett kulturpaloták közül az első Debreczenben létesíti.

— Egy mozgófénykép-előadás fiaskója. Csúnyán felsült Bécsben egy „mozi“-vállalkozó, aki a hódoló díszfelvonulást akarta bemutatni s meghívta a bemutató-előadásra Miksa főherceget és Mária Jozefa főhercegnőt is. A Busch-cirkuszban kellett volna az előadásnak lefolynia. Pontban öt órakor megjelent a hercegasszony kocsija a cirkusznál. Az osztrák és a közös miniszterek fogadták a helytartóval, a polgármesterrel és sok udvari, állami és katonai méltósággal, ott volt gróf Beck tábornagya, a vezérkar volt főnöke, báró Bolfras, a király katonai kabinetirodájának vezetője, Liechtenstein herceg tartományi marsall és sok arisztokrata ur és hölgy. Elérkezett az előadás ideje, de még semmi nyoma sem volt semmiféle készülődésnek. Negyedhat is elmut, félhat lett s még sem látszott semmi. A nézőtér és a páholyokban türelmetlenkedtek az emberek s kínos várakozással néztek a főhercegasszony páholyára. Végre háromnegyedhatkor egy szolga előbújt és arra kérte a vendégeket, legyennek türellemmel, a gépnek kis baja esett, de mindjárt készen lesz és megkezdődik az előadás. Negyedórával utóbb csakugyan elsötétült a nézőtér és a fehér vásznon fekete foltok jelentek meg, nagy zizegással és dorombolással. Erre újra kigyúltak a nézőtér lámpái s a közönség, most már nagyon türelmetlenül, tovább várakozott. De nem sokáig. A szolga megint kijött s jelentette, hogy minden hiába, a gép nem akar működni, jöjjenek el a vendégek majd máskor. A hercegasszony erre haragosan fölkel és fiával együtt elhagyta a páholyt. Haza hajtott. A közönség egy része ott maradt még és nagyon izgatottan tárgyalta a dolgot. Az eset nagy megbotránkozást keltett az egész városban, mert a vállalkozónak nem lett volna szabad az előkelő vendégeket összecsesdíteni, amíg nem tudta, hogy a gép rendben van-e.

— Remy bankár gyilkosa. A rendőrségnek állítólag sikerült kézrekeríteni Remy bankár gyilkosát. Már régóta megfigyelték a detektívek Renard komornyikot, aki hosszabb idő óta volt alkalmazásban a meggyilkolt bankárnál. Rábizonyult, hogy lopkodta Remy ékszereit s azoknak a drágaságoknak egy részét, amelyeket a gyilkosság alkalmával elvittek a lakásból, megtalálták néhány züllött alaknál. Ezen a nyomon kikutatva a blünyügyi rendőrség, hogy Renard homoszexuális és ezekkel a züllött emberekkel meghitt viszonyban volt. Annyi terhelő bizonyíték gyűlt össze Renard ellen, hogy ma végre letartóztatták. De a vizsgálat a Petit Parisien szerint fölötte gyanus világításba helyezte a bankár özvegyét is. Remyné állítólag a gyilkosság után ezt mondta egyik cselédjének: El vagyunk árulva s tudom is, ki árult el. Ha ez igaz, akkor meg van fejtve, hogy miért utazott el Remyné néhány órával a gyilkosság után.

— Kémkedő olaszok. A múlt napok egyikén Zára környékén egy gőz-jachtot pillantottak meg, amelyen amerikai lobogó volt. Torpedóhajók rákényszerítették, hogy a kikötőbe menjen s itt megállapították, hogy olasz hajó, amelynek nincs joga az amerikai lobogó kitűzéséhez. Vizsgálatot indítottak meg de semmiféle kompromittáló dolgot nem találtak. Két nappal később torpedóhajók egy nagyobb naszádot pillantottak meg, amely német zászlóval vitorlázott s amelynek emberei a tenger mélységét mérték. A torpedóhajók hozzáközeledtek és megállapították, hogy olasz hajó. A naszádot Pórába viték; nem tudják, hogy mi történt vele, mert a tengerészeti hivatal szigorúan titkolja a dolgot. A torpedóhajók most éjjel-nappal czirkálnak a vizeken.

— A székely nemzeti muzeum felülvizsgálása. Horváth Géza, a Magyar Nemzeti Muzeum igazgatója, tegnap tartotta meg a székely nemzeti muzeum felülvizsgálását, dr. László Ferencz muzeumőr kalauzólása mellett. A vizsgálat során Horváth Géza a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a székely muzeum fejlődéséről.

— Az angol flotta utja. Krisztiániából jelentik, hogy az angol flotta ötvenhárom hadihajóval Lord Beresford tengernagy vezetése alatt hat napi tartózkodás után elhagyta a kikötőt. Az angol flotta tisztikara az udvar vendége volt és a hadihajók legénységét a nép elhalmozta a rokonszenv minden jelével. Példás volt az angol matrózok fegyelmelzettsége s a lapok nem győzik magasztalni, hogy 18,500 matróz egyetlen egy kihágást sem követett el

— Képviselők lovagias ügye. A képviselőház mai ülésén Farkasházy Zsigmond beszéde közben Tutsek Sándor egy megjegyzést tett, mire Farkasházy a következő szavakkal vágott vissza:

— Majd a végrehajtási javaslatnál szóljon a képviselő ur személyes kérdésben!

Tutsek Sándor erre ezt felelte:

— Ez orozátlanság!

— Orczátlanság, amit a képviselő ur tesz! — szölt vissza Farkasházy.

Ezért a kijelentésért Justh Gyula elnök Farkasházytól megvonta a szót. Tutsek Sándort pedig utóbb rendreutasította. Ebből az incidensből lovagias ügy is keletkezett, amennyiben Tutsek Sándor Nagy Emil és ifju Madarász József útján provokáltatta Farkasházy Zsigmondot, aki a maga részéről báró Thorotzkay Vikort és Hoffmann Ottót nevezte meg megbízottaiul. A segédek az ügy tárgyalását nem fejezhették be, hanem holnap folytatják.

— A „Larache” katasztrófája. A „Larache” nevű gőzösnek és utasainak borzalmas katasztrófájáról, melyről már hírt adtunk, egyre érkeznek újabb tudósítások Corunnából. A legújabb részletes tudósítás szerint a gőzös Vigo és Muros felé tartott, de mivel nagy köd bocsátkozott le a vizekre, megváltoztatta irányát és Corunna felé indult, ahol ötven utasnak kellett volna partra szállnia. A hullámzó habokban a gőzös egy ismert sziklazátonyt, amelynél különben már több hajó szenvedett hajótörést, szerencsésen kikerült, hanem eközben egy a térképen meg nem jelölt sziklazátonyra futott. A viharos tenger a lebocsátott két mentőcsónakot elsodorta. Pánik keletkezett a hajó utasai között. Alig néhány perc múlva már összezsaptak a hullámok a rohamosan sülyedő hajó fölött, melynek csupán árbocjai emelkedtek ki a vízből. A szomszédos kikötőkől gyorsan megérkeztek ugyan a mentőcsónakok, az óriási viharban azonban a mentési kísérlet majdnem teljesen sikertelen maradt. A partvidék és a tenger különféle rocsokkal van borítva. Az egyes halászbárkáknak mindössze 47 embert sikerült kimenteniök. Ezek közül ketten a szerencsétlenség alkalmával szenvedett súlyos sérüléseik folytán meghaltak. A megmentettek közül csupán hárman tartoztak a hajószemélyzethez és pedig a fizetőmester, a második gépész és egy matróz, a többiek odavesztek. A gépész elmondta, hogy a viharos tenger az összes csónakokat elsodorta, csupán egyetlen egyet lehetett utasokkal telve tengerre bocsátani. Ez a csónak is azonban nemsokára elsülyedt. A „Larache” az összeütközéstől számított 8 perc alatt merült el a tenger hullámaiban. Az áldozatok számát még nem tudták megállapítani. A katasztrófa áldozatai közül eddig 23 áldozatnak találtak meg holttestét, ezek között a hajókapitány, hajóorvos és hajóács, valamint több gyermek holttestét. A folyton hullámzó tenger megakadályozza a kutatásokat. A megmenekültek elmondják, hogy a katasztrófa alkalmával szivszaggató jelenetek játszódtak le. A legutóbbi hírek szerint a „Larache” fedélzetén csak 59 utas és 22 fűből álló legénység volt és a hiányzóak száma 38.

— A müncheni öngyilkos bankárok. Adtunk hírt arról, hogy Münchenben a Klopfer bankcég tulajdonosai öngyilkossággal vetettek véget életüknek. Beszélük, hogy a passzívák két-három millió márkára rúgnak. A bankház válságának oka gyanánt jól értesült helyen a czég telekspekulációját mondják. A bajor kereskedelmi és iparbank kijelenti, hogy csak annyiban van érdekelve a czégnél, hogy neki értékpapír-biztosíték ellenében folyószámla hitelt nyitott és váltókat számított le. Minthogy az értékpapírokat alacsonyabb árfolyamokkal számították be és a váltók elfogadói fizetőképességeknek tekintendők, nem igen kell tartani attól, hogy a bankot ezekből az üzletekből kifolyólag veszteség éri. A drezdai bank müncheni fiókja a czég néhány nem éppen jelentéktelen váltóját számította le, de azt hiszi, hogy a többi váltókezesek jó minősége révén elkerüli a veszteséget. A német birodalmi nemzeti bank kijelenti, hogy csak kis mértékben van érdekelve.

— Letartóztatott bárónő. Kiewben ma letartóztatták Fuchs bárónőt, Fuchs gyárosnak és többszörös milliomosnak fiatal leányát, akinek szobájában a titkos rendőrség forradalmi nyomtatványokat talált.

— **Harcz a nők választói jogáért.** Az angol nőknek a szavazati jogukért való tüntetését már a londoni külvárosok vasútállomásain is észre lehet venni. Máskor a vasárnapi vonatok, amelyek a város felé tartanak, majdnem mind üresek, a mult vasárnap azonban alig lehetett helyet kapni rájuk. A mozgalom élén álló nők hetekkel ezelőtt megkezdték munkájukat s a híveket egész Angolországból összehozták. Hét négylovas fogat, farsangiasan feldíszítve lilá, fehér és zöld színű szalaggal, telve fehérbe öltözött szüfrasetekkel járta be napról napra London utcáit. Minden utcaszarkon megálltak a kocsik s a benne ülők hirdetéseket szórta a közönség közé, majd beszédet mondtak. Hetven feminista, fehér köténnel, amelyre ez volt nyomtatva: szavazatot a nőknek, sétált reggeltől estig az utcákon. Mások a munkásvonatokat keresték föl, hogy ügyükért propagandát csináljanak, vagy krétával teleírták jelszavukkal a házak falait, meg az utca aszfaltját. Körülbelül kétszázötvenezer feminista vett részt a Hyde-parkban tartott hatalmas tüntetésben. Egész sereg különvonat szállította Londonba a mozgalom vidéki harcosait. A tüntetők hét csoportban, harsogó zenezóval és jelszavakkal eláztatott zászlókkal vonultak a gyülekezet helyére: a Hyde-parkba. A Marble Arch közelében lévő nagy rét feketélt az ezer meg ezer embertől. Husz tribünön helyezkedtek el a szónokok s a tribünök körül majdnem életveszélyes tolongás volt: mindenki akarta a női harcosok szavát hallani. Megemléksére méltó, hogy a hallgatóság között tulnyomó volt az intelligens asszony. Voltak, akik a feministák szónokait tréfásan fogták föl s a szavazatot mindenféle tréfás közbekiáltással zavarták meg. Némely szónokot annyira kihozta sodrából ez a közbekiáltás, hogy a bosszúságtól vérvörös arczzal szidalmazta a hallgatóságot. Sokan rendőrt kiabáltak, de a rendőr nagy nyugalommal nézte a zenebonát s ha a közbekiáltások igen tréfásak voltak, ő mulatott legjobban rajtuk. A szónokok között őszhajú matróznak, meg serdülő fiatal leányok szerepeltek. Valamennyi bátran és önfeláldozóan tartott ki helyén és végezte a rárótt munkát.

— **Gondnokság alá helyezett grófnő.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a székesfehérvári törvényszék közhírré teszi, miszerint gróf Zichy Berta 40 éves rom. kat. vallású fejérmegyei sárszentmihályi illetőségű, müncheni lakos az 1908. évi február hónap 20. napján 1311. szám alatt kelt jogérvényes végzéssel az 1877. évi XX. t.-cz. 28. szakaszának b) és c) pontja alapján gondnokság alá helyeztetett.

— **A romlodozó Velence.** Velenczében attól tartanak, hogy megismétlődik a Campanille katasztrófája és a Santo Stefano-torony, amelyet 1902-ben a Campanille bedőlése után sietve megtámasztottak, össze talál omlani. Az újabb vészriadó nyomán alakított bizottság, amelynek tagjai egytől-egyig szakemberek, kijelentette, hogy közvetlen veszély nem fenyeget, de azért a torony átvizsgálását tovább folytatják. Egy csekély oldalmozgást, amelyet a magas toronynál már régóta észleltek, most is megállapítottak s ezt az alapépitmény süllyedésének tulajdonítják, mert az 1902-ben alkalmazott támasztó pillér (a munkálatok annak idején 120 ezer lírába kerültek) semmit sem engedett. A szükséges rendszabályokra vonatkozólag a szakértők véleménye megoszlik. Míg ugyanis egyesek be akarják várni, vajjon a süllyedés folytatódik-e erősbül-e, mások ismét a torony haladéktalan lebontását tartják szükségesnek. Ezek azt vitatják, hogy lehetetlen teljes biztossággal megállapítani, hogy minő mérvben fokozódik a süllyedés s így egy csekély rendkívüli lökés is elegendő lehet arra, hogy a torony összeomlását idézze elő. A Santo Stefano a lagunák városának egyik legérdekesebb temploma. A velencei gót téglapítkezés legszebb példánya. A torony 1375 körül épült és valószínűleg Masseque műve.

— **Pusztító tüzvész.** Monostorpályiban a fél falut pusztulással fenyegető tüzvész dühöngött. A tűz úgy támadt, hogy két kis gyermek gyufával játszadozott egy szalmakazal mellett. Egy szikra a szalmába pattant és pár perc múlva az egész kazal lángokban állott. A nagy szélben a tűz gyorsan terjedt és egyszerre három ház borult lángba. A lakosság tehetetlenül állott a pusztító elemmel szemben, a vízhiány miatt minden oltási kísérlet sikertelen maradt. A tűz

a késő éjjeli órákig pusztított és több házat hamvasztott el.

— **A Humbert—Matin-pör** mai párisi tárgyalásán a tanúk kihallgatása után a Matin főtítkára kijelentette, hogy bár hasztalanul, meggyőződést igyekezett szerezni arra nézve, hogy Humbert szenátor a verduni katonai pályaudvar tervének megvásárlása után tett-e kísérletet arra, hogy e tervet Metzben eladja. A Matin ügyésze azon véleményének adott kifejezést, hogy Humbert szenátor nagyobb szabású árulást követhetett el. A tárgyalás további folyamán Humbert szenátor azt kiáltotta a Matin ügyvédje felé: Hazug, ami nagy zavart okozott.

— **Harcz egy nyomda körül.** A karlóczai szerb kolostori nyomda átadása ügyében a szerb egyházi kongresszusi választmány a miniszterelnök rendelte értelmében Szerem vármegye hatóságától karhatalom kirendelését kérelmezte. Szeremmegye főispánja tegnap a kongresszusi választmányának megadta a karhatalmat, határozatában azonban egyidejűleg kimondotta, hogy a szerzetesi patronátusnak jogában áll ezen határozat ellen 14 napon belül a horvát-szlavon országos kormányhoz felebbezzel élni. A kongresszusi választmány kiküldöttjei ma megjelentek a kolostori nyomdában és annak átadását követelték. A patronátus megbízottja és a nyomda igazgatója azon kijelentést tették, hogy addig, amíg az országos kormányhoz felterjesztendő felfolyamodásuk elintézését nem nyer, a nyomda átadását nem hajlandók eszközölni. A szerb zárdáról szóló és legfelsőbbben szentesített szabályrendelet foganatosítása és a magyar miniszterelnöknek a horvát bánhoz intézett azon rendelete, hogy a hatóságok hathatósan támogassák a kongresszusi választmányt a zárdai szabályrendelet keresztülvitelében, — a megyei hatóságok pártoskodásán hajótörést szenved. Jellemző ezen hatóságoknak pártoskodó és a szerb autonómiában jelenleg uralmon levő szerb radikális párt ellen irányuló eljárása. A kongresszusi választmány ugyanis harmadfél hónap előtt váratlanul bizottságot küldött ki kebeléből a karlóczai főegyházmegyei adminisztratív bizottmány pénztárának rovincsolására. A bizottmányi tisztviselők ellenszegültek a rovincsolásnak, mire a kongresszusi választmány elsősorban a városi tanácstól, majd pedig ennek tagadó válasza után a megyei hatóságtól karhatalom kirendelését kérte és többszöri sürgetésére mai napig — harmadfél hónap után — sem kapott választ. Természetes, hogy a hatóságok ilyen eljárása az amugy is fenhéjázó és renitens szerzeteseket még fokozottabb makacsságra serkenti.

— **A pusztai talpastyuk megfigyelése.** Menz-bier Mihály, moszkvai egyetemi tanár táviratilag értesítette a Magyar Ornithológiai Központot arról, hogy az utolsó napokban néhány pusztai talpastyuk mutatkozott Közép-Oroszországban. Ez az ázsiai nagy sivatagban élő madár némely évben tömegesen otthagya rendes tartózkodási helyét, végig vándorol egész Európán, helyenkint fészkel is, azután lassankint eltűnik és sokszor évtizedek mulnak el, amíg ismét megjelenik. Az oroszországi megjelenés alapján valószínű, hogy az idén is megtörténhetik ilyen ritka és érdekes invázió, amelynek lehető alapos és széleskörű megfigyelése nagy érdeke a tudományoknak. Hogy Magyarország is méltóan legyen ebben képviselve, a Magyar Ornithológiai Központ (Budapest, VIII., József-körút 65.) felkér mindenkit a ritka vendégek megfigyelésére és idevágó adatait, nemkülönben az esetleg elejtett példányokat hozzá legyen szives beküldeni. A pusztai talpastyuk felismerését rendkívül megkönnyíti a láb sajtáságos alakulása: a lábujjak össze vannak növe és egészen a körmökig finom szőrszerű tollakkal borítva, úgy, hogy a láb nagyon hasonlít valami ürge-, vagy hörcsöglábhhoz. Röptében is elárulja hosszú ékalakú farka, melynek két középső tolla nyilszerűen meghosszabbított. Nagyságra nézve kisebb a fogolynál. Repülése gyors, színe agyagos.

— **Elhamvadt ravatal.** Ma délután háromnegyed öt órakor a Fecske-utca 29. szám alatt lakó Gál József szobafestő lakásán felállított ravatal meggyuladt és teljesen elhamvadt. A ravatalon Gál József és neje, született Fónagy Margit négy hónapos Erzsébet nevű leánya volt kiterítve. Mire a fűzet a szomszédok eljötték, a kis halott már porrá égett.

— **Merénylet egy püspök ellen.** Szófiából eredő távirati jelentések szerint Timov Dimitrij nevű bolgár diák tegnap Dulcsev ruszcuki katolikus püspököt revolverrel veszedelmesen megsebesítette. Timov mult héten meg akarta zsarolni a püspököt, aki jötevője volt. A püspök állapota reménytelen.

— **Egy gyászos parcellázás.** Dunántul a kaposvári és lengyeltóti járásokban Csombárd, Bodrog, Jád és Osztopán községekben a lakosság nagy része koldusbotra jutott gróf Nicky-Ladányi Miklós jóvoltából, aki egy nagy parcellázási spekulációval kirugta a talajt a földhöz ragaszkodó nép lába alól. Gróf Nicky-Ladányi Miklós, aki teljesen vagyontalan ember, 1906-ban özvegy Mesterházy Kálmánné, szül. Pongrácz Klausz bárónőtől megvette ennek 1500 holdas fölsőbűi birtokát 680.000 koronáért. A gróf, aki a birtokot parcellázni akarta, egy kecskeméti bankhoz fordult, hogy a birtokvétel finanszírozza. A kecskeméti bank belement az üzletbe és a fölsőbűi birtokra 620.000 koronát meg is szavazott gróf Nicky-Ladányi Miklósnak. A kecskeméti bank ezt az összeget első helyen be is tábláztatta. A vételár hiányzó 60.000 koronáját egy budapesti kisebb pénzintézet szavazta meg második helyen történt bekebelezéssel. A kecskeméti bank, amelylyel gróf Nicky-Ladányi összeköttetésben állt, ezután felajánlotta, hogy abban az esetben, ha a fölsőbűi birtok parcellázás alá került, a vevőknek a vételár arányában a birtokrészekre 65 százalékos kölcsönt biztosít. A parcellázást meg is kezdték s rövid idő alatt az 1500 holdas birtokból 1100 holdat el is adtak. Számosan készpénzben fizették ki a vett birtokrészt, mások a vételár 35—50 százalékát fizették csak ki készpénzben. A kecskeméti bank kijelentette, hogy a vevők nevére a bekebelezést csak akkor eszközölteti, hogyha a vevők a vételár összegét náluk helyezik el. Ehelyett gróf Nicky-Ladányi Miklós a befizetett vételárakat, közel 60—70 ezer koronát maga vett fel és mint a leendő nyereség egy részét a saját céljaira használta fel. A birtokon levő 620.000 koronás teher után azonban gróf Nicky-Ladányi Miklós egy éven át nem fizette le a kecskeméti banknál a kamatokat. Ez a kamat ez évi junius hó 1-ig 40.000 koronát tett ki. A kamatfizetés elmulasztása miatt a kecskeméti bank zárlatot vezetett a felsőbűi birtokra. A kecskeméti bankhoz a többi hitelezők is csatlakoztak és a felsőbűi birtokra 780.000 koronáig jelentettek be bekebelezést. Ez teljesen utját vágta annak, hogy a kecskeméti bank a 65 százalékos engedménnyel a vásárolt birtokot a vevők nevére átbekebelezesse. Nem marad most már más hátra, mint a birtok elárverezése, amit ez év október első napjaira ki is tűztek már. Ezzel azok a kiscgazdák, akik már 60—70.000 koronát készpénzben fizettek, pénzüket teljesen elvesztették és a 120 gazdát egyszerűen el fogják üzni a birtokba vett földekről, mert a birtokjog nincs nekikre bekebelezve és az első zár alatt elmulasztották igényeiket bejelenteni. A zárgondnok kötelelességűen az 1500 holdas birtok összes idei termésére rátette a kezét. A birtok legnagyobb részét azonban a kiscgazdák mint sajátjukét, a magukéból vetették be és mivelték meg. Épp ezért Bozayay Emil zárgondnok azt a javaslatot terjesztette a törvényszék elé, hogy a jóhiszemű kiscgazdatulajdonosoknak hagyassék meg a termés fele a bevett mag és a munkálatok fejében, különben ezek a szerencsétlen emberek földönfutókká lennének. Remélhető, hogy a törvényszék a zárgondnok humánus kérésének helyt is ad. A parcellázó grófról különben kiderült, hogy nem gróf és jogtalanul viseli ezt a címet. Ez a Ladányi egy adriai kereskedelmi hajó kapitánya, Ladányi György volt somogy megyei nagybirtokos fia. Az apa gróf Nicky György és Haines Matild házasságon kívül született gyermeke. Haines Matild, egy dragonyoskapitány és grófnő leánya, beleszeretett Nicky grófnak és gyermeküké, a későbbi Ladányi Györgyöt a gróf édesanyja, özvegy Nicky Jánosné, született Ladányi Schmidegz Mária Anna grófnő vette magához. 1845-ben a királyi helytartótanács rendeletével törvényesítették Haines-Ladányi Györgyöt, de István nádor megtiltotta a Nicky-család nevének és czimerének használatát. A parcellázó Ladányi tehát jogtalanul használja a Nicky nevet és a grófi címet.

— **Verekedés egy szövetkezetben.** A Teréz-körút 4. sz. alatt levő Terézvárosi Takarékpénztár mint szövetkezet hivatalos helyiségében nagy botrány játszódott le tegnap délután. Auer József, az intézet igazgatója alkalmazottai segítségével tetteleg inzultálta Ney Simon szobrászt és projektográf-tulajdonost. Az Andrásy-ut 27-es számú ház régi kávéházi helyiségében ez idő szerint délutáni és estéli projektográf szórakoztatja a közönséget. A projektográf tulajdonosai Ney Simon szobrász és Geysler Károly, akik a helyiséget a Terézvárosi Takarékpénztártól vették ki albérlésre. A szövetkezet ugyanis ezt a helyiséget már régebben kibérelte kávéháznak, de mivel kávéházi bérlő nem akadt, alakították át a régi kávéházi fészket. A megállapodás az volt, a szövetkezet a kávéházi berendezést teljességében otthagyja s ezért az albérlők kötelesek husz korona napibért fizetni. Az ügy a nyári hónapokig rendben volt. Az igazgatók a nyári szezonra egy frissítőt akartak berendezni s ekkor szükségük volt a kávéházi berendezés egy részére. Ekkor kiderült, hogy szék, butor, asztal, mi egymás már teljesen eltűnt, mert a szövetkezet a holmik nagy részét már régen elhordatta. Erre a tulajdonosok bepörölktek a szövetkezetet, mert nekik éppen most égető szükségük volt a butorokra. Tegnap váratlan fordulat történt. A szövetkezet elhívatta a szobrászt s Auer József igazgató azt ajánlotta neki, hogy kössön vele új szerződést s dobja ki a társát. Titokban ugyanezt ajánlották Geysler Károlynak is s Auer már titokban dörszölgötte a kezét, hogy milyen kitűnő ötlete támadt. A két társ azonban ráírt az igazgató furiangyára, amiért ma délután Ney felelősségre is vonta Auer-t. Ebből vita támadt, a vitát sértegetések követték, majd Auer rárohant Neyre, fojtogatni kezdte, a rohanásban követték Révész könyvelő s a helyiségben levő kisaszony is. Hármán ezután csunyán elverték Ney Simont, aki meglehetősen gyűrött és tépetten vánszorogott be a főkapitányságra, ahol kapott sebeitől nyomban orvosi látelést vétetett föl. Följelenésére a rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **A kézdívásárhelyi függetlenségi párt ünnepe.** A kézdívásárhelyi függetlenségi és 48-as kör vasárnap, e hó 28-án zászlószentelési ünnepélyt tart. Az ünnepély sorrendje a következő: Himnusz, énekli a közönség. Megnyitó beszéd, mondja Biró Lajos főgimnáziumi tanár, párttitkár. A zászlóanya felkéri az egyházak képviselőit a zászlószentelési és felavatási aktus elvégzésére. Balázs Ferenc kézdívásárhelyi főesperes a zászlót felszenteli és Szabó Jenő ref. lelkész felavatja. Alkalmi óda, írta Gáspár István főgimnáziumi tanár. Ünnepi beszédet mond Ráth Endre orsz. képviselő. A szeg. beverése. Török Sándor pártelnök átveszi a zászlót megőrzés végett. Szózat, énekli a közönség. Délben több száz terítékű társasbéd lesz. Este táncmulatság a vidágó nagyteremben a Kossuth-szobor javára. Az ünnepélyre az erdőlyeszi képviselők közül többen leutaznak.

— **A lakatos munkások kollektív szerződése.** A lakatos munkások kollektív szerződése, melyet három év előtt a mesterekkel kötöttek, nemsokára lejár s a munkások már benyújtották a mesterekhez a feltételeket, amelyek mellett a szerződést megújítani hajlandók. Ez ügyben a munkások tegnap este népes gyűlést tartottak. Horváth Kálmán rámutatott arra, hogy a mesterektől mindeztideig válasz nem érkezett, ami arra mutat, hogy a szerződést megújítani nem akarják. Utána Vanczák János fejtette ki, hogy a harc csak a mesterek kudarczával végződhetik. Végül összetartásra buzdította a munkásokat. A lakatos-iparban tehát hosszú és erős harc várható.

— **Apa és fia.** Pocsai István kertész és László nevű fia örökösen hadilában állottak egymással. Pocsai István folyton korholta fiát, mert az könnyelmű életmódot folytatott. Ez az életmód egyébként bűnbe is sodorta a fiatalembert. Két héttel ezelőtt, apjának Rókushegyi-ut 8. szám alatt levő lakásán kifeszített egy szekrényt és abból husz korona készpénzt és több apróságot lopott el, majd pedig nyomtalanul eltűnt. Azóta hozzátartozói nem is látták. Ma végre arra ment a fiu. Apja véletlenül meglátta és haza akarta vinni. Megfogta az egyik karját, mire az zsebéből revolvert húzott elő és ráírt az apjára. A golyó nem talált, mire az apa és a fia között heves dulakodás támadt. A nagy zajra odasiető járőkelők lefogták a dühöngő fiut és átadták a rendőrnek,

Pocsai Lászlót a rendőrség kihallgatás után letartóztatta.

— **Életunt aggastyán.** Heisler Jaroszláv hatvannyolcz éves nyomdatulajdonos ma délelőtt fél tíz óra tájban a Kapuczinus-utca 18. számú házában levő lakásán háromszor magára lött. Két golyó a fejébe hatolt. Az egyik golyó a jobb füle mögött hatolt a fejbe s veszedelmes sebet ejtett. Értesítették a mentőket, akik első segítségben részesítették az öreg urat, akit a családja kivánságára a lakásán hagytak. A barátságos arcú öreg ur általánosan kedvelt tagja volt a budai polgárságnak, amely jól ismerte, szerette és tisztelte. Régi virágzó nyomdája volt a Várkert-rakodópart 1. számú házában, ahol ugyszólván egész munkás életét eltöltötte. A tavasszal azonban megrendült az egészsége. Májrák támadta meg s a munkában fáradhatatlan embert sokszor téltenségre kárhóztatta. Fiát, Heisler Jánost, vette maga mellé az üzletbe. Ettől kezdve az öreg ur nyugalma kissé visszatért, de csak rövid időre, amikor úgy találta, hogy baja javult. Annál inkább elkeseredett, amikor maga is megtudta, hogy betegsége gyógyíthatatlan. Családjá egyik pesti szanatóriumba vitte, de ez sem használt. Tegnap hazavitték Kapuczinus-utca lakására. Az öreg ur semmi izgalmat nem árult el és hozzátartozóinak azt mondta, hogy dolgozni kíván. Meghagyta, hogy ma reggel hozzák a lakására irományait. Kivánságát teljesítették. Ma reggel fél tíz óra tájban mindenkit kiküldött szobájából s mikor hozzátartozói eltávoztak, szétbontotta irományait, amelyek között elrejtve tartogatta revolverét. Negyed óra mulva három dörögés hallatszott a beteg szobájából s mire hozzátartozói odasiettek, az életunt eszméletét veszítette. Egyik golyó czélt tévesztett, kettő azonban talált. Halálos sebbel fekszik most lakásán, de a gyilkos golyó legföljebb csak néhány nappal rövidítette meg életét.

— **Orvosi körökből.** Dr. Tauszk Ferencz egyetemi m.-tanár, a Budapesti Szegénysorsú Tüdőbeteg Szanatórium-Egyesületének főtitkára, a tüdővész leküzdésére rendszeresített újabb jóléti intézmények tanulmányozására külföldre utazott és augusztus hó 1-én veszi át ismét az egyesület központi irodájának vezetését.

— **Tragikus szerelem.** Közös háztartásban élt Kulács Antal házimester a Lövőház-utca 11. számú házában Minarovich Annával. A jó viszonyt azonban megzavarta Hajdu Mihály iparossegéd, aki mint albérlő hozzájuk költözött. Azóta napirenden volt közöttük a veszekedés és a féltékeny Kulács Antal vasárnap este rá is támadt az albérlőre, aki azonban erősebb volt és kidobta. Kulács látta, hogy a napja leáldozott, azért bujában alaposan leitta magát. Ebben az állapotában elhatározta, hogy lelővi kedvesét és utána öngyilkos lesz. Revolyert vásárolt és azzal hazament. A ház mellett levő pajtába ment, ahol éppen revolverét töltögette, mikor az asszony megpillantotta:

— Mit csinálsz? — kérdezte az asszony.

— Lelelek! — volt a rövid válasz s ezzel a fegyverrel az asszony felé rohamt.

Az asszony sem volt rest és elmenekült a dühöngő ember elől. A házbeliiek pedig rendőrt hívtak, aki Kulács Antalt a kerületi kapitányságra vitte, ahol letartóztatták.

— **Iskolai beírás.** A VI. kerületi felső kereskedelmi iskolában a jövő tanévre a beiratás június hó 30-án és július hó 1-én az iskola alsóbb osztályait sikerrel végzett tanulói részére a közép- és felső osztályokba, végzett tanulói részére a középső és felső osztályokba, július hó 2., 3. és 4-én a helyben lakó és adózó polgárok gyermekei részére az alsó osztályokba minden nap reggel nyolcz órától déli 12 óráig lesz. Ha az osztályok nem telnek meg, a beiratást szeptember hó 1—5-ig folytatják.

— **Diákttragédia.** Még egy argumentum a mai vizsgálati és osztályozási rendszer tarthatatlansága mellett. Az argumentumok közt annál nyomósabb és súlyosabb, mert egy fejlődésben lévő ifju életével pecsételte meg. Nagyváradon történt ugyanis, hogy Wollner megyei főügyész tizenhét éves gimnazista fia öngyilkossági kísérletet követett el és élet-halál közt lebeg. A legmegdöbbentőbb a dologban az, hogy az ifju a hittanból szekundát kapott s ezen anynyira kétségbeesett, hogy el akarta pusztítani magát. A hittan-professzor, aki ily irgalmatlan volt a virágzó ifjuval szemben, pompásan kioktatta az ifjut isten végtelen kegyelméről.

— **Kilosztott drogéria.** Kochmeister Frigyes utó dai gyógyáru droguistacikk-nagykereskedő czég melynek tulajdonosai Weisz Géza és testvére Weisz Zsigmond, feljelentést tettek a rendőrségen, hogy a múlt év deczembere óta nagyobb mennyiségű árukat lopkodtak alkalmazottaik. A lopásra Bodzioch József artista tette figyelmeztetést a rendőrséget. Bodzioch menyasszonyánál az Alsóerdősor-utca 20. sz. alatt lakott albérlésben Odor Sándor 35 éves gyógy-szerész, droguista-segéd a feleségével. Odorék sok droguistacikket halmoztak fel a lakásukon és Bodzioch félt, hogy ha az áruk lopottak, úgy menyasszonya is bajba kerülhet. A rendőrség megindította a nyomozást, melynek folyamán tegnap számos le-tartóztatást eszközölt. Kiderült, hogy a különböző szakosztályok alkalmazottai közül többen rendszeresen lopkodtak, többnyire házi szükségleteikre, sőt az egyes árukat megállapodás szerint ki is cserélték maguk között. Ez alapon a rendőrség letartóztatta Odor Sándort és feleségét, Holtzapfj Fánit, akiknél ezer koronát érő illatszert és droguista-árukat találtak. Kiss Ödön 26 éves kereskedő-segédet, kinek kispesti lakásán 1500 koronát érő droguista-cikk volt felhalmozva. Kovács Ágoston 31 éves droguista-segédet, kinek rákospalotai lakásán 100 koronát érő árukat találtak. Krachovitz Viktor 28 éves gyógyszerész és droguista-segédet. Ma reggel pedig előállították Lázár György bolti-szolgát. Az eddigi megállapítás szerint mintegy 3500 korona a kár. Ennyi árukat találtak a gyanúsítottaknál. Valószínű azonban, hogy a kár még több ezer koronára rug.

— **A sineken.** A nagybecskerek—pancsoval vonalon az Ozora és Tomasovac közti vasuti átvjárónál tegnap este egy kocsi át akart hajtani a sineken, de a herobogó vonat a kocsit elgázolta és a rajta ülők közül Dragóty Katalint, Czárán Zsófát agyonzúzta és Bugarin Teczának kezét és lábát törte, Pavenszky Mihály fején sebesült meg. A sebesülteket a nagybecskereki közkórházba szállították. A szerencsétlenséget az okozta, hogy a sorompó nem volt lebecsátva.

— **Házasságok.** Dr. erényi Ullmann Károly, a Magyar Telepítő és Perczellázó Bank titkára, Grünwald Margitkával a terézvárosi plébánia-templomban esütörtökön házasságra lépett. Tanuk voltak: a menyasszony részéről báró Forster Gyula főrendiházi tag, a vőlegény részéről Éber Antal országgyűlési képviselő.

Zachár Antal székesfővárosi központi pénztáros fia, Zachár László székesfővárosi tanító szombaton déli 12 órakor vezeti oltárhoz az erzsébetvárosi plébánia-templomban Hunschild Albert költőgyárosnak leányát, Irént.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műorás ékszertelegén, Budapest, VII. Erzsébet-körút 29. l. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Vasuti katasztrófa.** A Bombay—Baroda vasut-vonalon Baroda közelében egy gyorsvonat összefitkőzött egy tehervonattal. Több kocsi lángba borult. Sok ember életét veszítette.

— **Kirabolt város.** Mexikó-Cityből jelenti egy távirat, hogy kétszáz fölgyverkezett lovas me-rohanta Vieska városát (Coahuilla állam), hatalmukba kerítették és kirabolták. A lakosság elszántan védekezett és formális csata támadt, amelyben sokan estek el. Közlebbi részletek még nem érkeztek New-Yorkba, mert a táviró-vezetéseket elvágták. A mexikói kormány katonaságot küldött Vieskába. Pélo, hogy Coahuilla tartományban forradalom fog kitörni.

— **Letartóztatott selyemtolvajok.** A detektiveknek az utolsó időben feltűnt, hogy a Királyi Pál-utcai zálogházban igen sok selymet zálogosítanak el. Meglestek tehát a zálogbaadót, akit tegnap este sikerült is elcsipni. Brahma Pálné kéményseprő felesége jelentkezett a déli órákban és selymet akart elzalogosítani. Mikor a detektivek igazolásra szólították, azt mondta, hogy a selymet asszonynővé-rével, Lukácsa Bálintnéval együtt vette egy ismeretlen asszonytól. A rendőri nyomozás azonban kiderítette, hogy a selyem bűnös eredetű. A két asszony rendszerint vásárlás ürügyével látogatja az üzleteket és közben lopnak. Legtöbbbet Elsner Oszkárnak a Párisi-áruházban lévő üzletében jártak. A rendőrség házkutatást is tartott mindkét asszony lakásán s számos zálogcédulát foglalt le. A bűnös asszonyokat ma délután letartóztatták.

— Az autómobilforgalom szabályozása. A francia kormány elhatározta, hogy nemzetközi konferenciát fog kezdeményezni az autómobilforgalom szabályozása czéljából.

— Utóállítás a nyári hónapokban. A fővárosi katonai sorozóbizottság a nyári hónapokban is folytatja működését és két hetenként utóállítást tart az üllői-uti Mária Terézia-kaszárnyában. A rendes sorozásról betegség miatt vagy bármely más okból elmaradt katonaköteleseket külön behívóval idézik meg az utóállításra.

— Meggyilkolt hitelező. Alsóvárosvízen tegnap reggel lakásán fejszecsapásoktól megölve találták meg Sztójka Ilie gazdag parasztot. Sztójkáról tudták, hogy pénzt kamatra szokta kiadni. Mivel írásai mind szét voltak szórva lakásában, valószínűnek tartják, hogy valamelyik elkeseredett adós ölte meg, hogy adóselevelét megkaparíthassa.

— Gyilkosság az állomáson. A csanád-apátfalvi állomáson rejtélyes bűntett történt. Juhász István vasuti őr, így jelentik Makróról, éjjeli szolgálaton körüljárta az állomás környékét s egyszerre csak egy bokorban gyanus mozgást vett észre. Nem volt fölfegyverkezve, ezért az állomás hivatali helyiségébe ment, hogy jelentést tegyen. Abban a pillanatban az ablakon át többször belétek. Juhász, akit a golyók egyike a fején talált, összeesett és míg első segélyben részesítették, addig a tettesek elmenekültek. Reménytelen állapotban szállították a kórházba.

— A fényképész-kiállítás után. Dr. Kohlmann Arthur, az „Amator” című folyóirat szerkesztője, annak a kijelentésére kért fel, hogy a fényképészek kiállításáról írott cikkekhez nem ő szolgáltatja az adatokat. Amit az igazsághoz képest szívesen konstata-
lunk.

— A régi szerető. Mezőpanit községben Barta Lajos földműves tegnap agyonlőtte huszonnyolc éves fiatal feleségét, Ujlaki Borbálát. Az asszony régi kedvese most hazajött Amerikából és az asszonyt elcsábította urától, ki az urát három gyermekével együtt otthagya. A férj az asszony után ment és hívta, hogy jöjjön haza, de az asszony tagadólágy válaszolt, mire férje revolvert rántott és az asszonyra kétszer rálőtt. Az egyik golyó szíven találta és rögtön meghalt. Barta önként jelentkezett a csendőrségen.

— Hurokra került cigányok. A szabolicsmegeyi Pap községben a múlt héten egy átvonuló kóbor cigánykaraván néhány tagja betért Kaufmann Dezső kereskedésébe, ahol husz darab fejkendőt ellopott. A károsult kereskedő feljelentésére Farkas Bertalan csendőrörvezető és Szabó József csendőr a cigányok keresésére indultak, kiket a község határában elterülő szántóföldeken meg is találtak. A cigányok a csendőrök láttára a roszföldre menekültek. Farkas őrsvezető a menekülőkre forgópisztolyából egy lövést tett, amely Lakatos Péter kóbor cigányt hátán találta. A cigányokat elfogták.

— Megőrült a fogházban. A kolozsvári királyi ügyészség fogházában Gombár Ferencz vizsgálati fogoly öngyilkosságot követett el. Agyonverte a veletlyársát és erre letartóztatták. Ugy látszik, elméje megzavarodott s a vizsgálóbíró el is rendelte elmebeli állapotának megvizsgálását. Az elkülönített csel-
lában naponként megvizsgálták a törvényszéki orvosok, akik megállapították, hogy Gombár csakugyan beszámíthatatlan. Kedden reggel az inspekcziós fogházör borzalmas felfedezést tett. Amikor rendes sétáján betekintett Gombár ablakán, látta, hogy a csel-
lában levő ágy üres. Az őr felnyitotta a szoba altaját s látta, hogy Gombár egy szilaj felakasztotta magát. Teste már egészen kihűlt. A hullát a boncztoni intézetbe szállították.

— Halálozások. Dr. Zalay Béláné szül. Neumann Elza e hó 25-én elhunyt.

x Amerikai Park-Ósbudavárban ma, szombaton és az ünnepek alatt mozgalmas és tarka élet lesz. Első sorban jótékonyági ünnepélyeket tartanak szegény gyermekek oktatási alapja javára. Friedmann igazgató szeretné az iskolás gyermekek ingyen oktatási alapját szaporítani nagyobb összeggel. Aztán Bachó István karmester újra átvette a honvédszenekar vezetését hosszas betegség után. Bachó ma este dirigálja először a remek parkban a honvédszenekar monstre vonós- és hárfakiséretes hangversenyét. Az igazgatóság tisztelet-estélyt rendezett neki Lesz a tündéresen kivilágított parkban coriandoli virágszata, gyermek-szépségsverseny, tűzijáték, nagy jelmezes felvonulás. A szenzációs júniusi programot csak néhány napig láthatni Minden hölgy a bejáratnál szép emléktárgyat kap ajándékba.

x A Kőbányai Gőztéglagyár-Társulat munkás-lakásait Desoderollal fertőtlenítette folyó évi márczius 31-én és mint alkalmunk volt meggyőződhetni, a lakások most teljesen féregmentesek. Ennek köszönhető, hogy munkások között azóta megbetegedés nem fordult elő. A Desoderol mint féregirtó és fertőtlenítő szer tehát fényesen bevált. Ajánlatos volna, hogy a többi gyár is utánozná a kőbányai gőztéglagyár-társulat nagylekiúségét és akkor, különösen a fertőző betegségek száma lényegesen megcsappanna.

x Bób-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

x Dr. Hönig Izsó elektroterapeutai és Röntgen-intézete (Károly-körút 24.) az orvosi tudomány modern gyógyeszközeivel felszerelve páratlanul áll a fővárosban s főképp idegbetegek (neurasthenia, hysteria), csúszások, köszvényesek, szivbajosok, elhízottak, bőrbetegek, zsábadban, álmatlanságban szenvedők stb. találhatnak benne bajuk ellen sikeres gyógykezelést. Az intézet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

x Zászlók, czimerek minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél, Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Fővárosi nyári színház. Márkus Emília harmadik vendégjátékát: *Monna Vanna*, Maeterlinck drámája. A hatásos darab egy nem közönséges ábrázoló erőt leplezett ma le: Fekete Mihály mint Guido Colonna meglepő sikert ért el, amely Márkus Emília nagy hatásai mellett is teljes értékben érvényesült. Fekete nemcsak értelmes és öntudatos színész, de számító ész is, aki nagyon jól be tudta osztani erejét, gazdaságosan bánt vele s három felvonáson át folytonosan emelkedő szenvedélyvel játszott. A közönség nagyon meg volt vele elégedve és örült, hogy játékában Márkus Emília művészetének méltó keretet látott. Másik játszótársa: Garamszegi Sándor, mint Prinzi Valle egyetlen nagy és hosszú jelenetében, a második felvonásban elég lelkesen szavalt, de fiatalága nagyon is kiritt néha és azokban a nehéz fordulatokban, mikor saját sorsáról, jövőjéről és életéről kellett határoznia, nem annyira gyors, mint inkább szeles volt. Mikor a törrel rátámadó Trivulziót (A bay) lefegyverzi, s ez hideg nyugalommal várja a halált, hogy Prinzi Valle zavarba jön és keze erőtellenül lehanyatlak — egészen elejtette. Ez a pillanat nehéz próbakö: aki nem bír vele, kockáztatja a maga egyéniségének és az egész jelenetnek komolyságát. A közönség kevésbé volt szigorú, a zökkenéseket nem akarta észrevenni, csak az összbemomást, és a felvonás végével szívesen megtapsolta és éljenzte Garamszegit Márkus Emíliával együtt. A közönség ma is zsufoltságig megtöltötte a színházat.

(*) Vendégszereplés a Népszínházban. Ma este a Népszínház-Vigopera előadásán Bihari Ákos vendégszerepelt s az ember tragédiájában Ádám szerepét játszotta. Nagy előkészítéssel s igen intelligensen játszott, s különösen tetszett a párisi jelenetben. A közönség sokat tapsolta, s elismerésével a többi szereplőket is kitüntette.

(*) A tűzveszélyes Nemzeti Színház. A közoktatásiügyi miniszter tegnap délután szakértőket hívott össze, annak megbeszélésére, hogy mit lehet tenni a színház tűzbiztonsága érdekében. Az értekezleten megjelent a város részéről Hauszmann Alajos műegyetemi tanár, Boda Dezső főkapitány, Szczerbovszky Szaniszló tűzoltó főparancsnok, Almády Géza, a színházvizsgáló bizottság elnöke és még több érdekelt fél. A szakértők alaposan megvizsgálták a színház minden veszedelem pontját és két óránál tovább tanácskoztak a tennivalókról. Az udvar közepén elhelyezett asztalra tették a színház alaprajzát és a hozzáértők vitatkozása után elhatározták a következőket:

1. A nézőtér két oldalán elterülő udvarokon, az ugynevezett színészbejáró és a bérpalota udvarán át kaput törnek a Műegyetem kertjébe. Ezzel szabaddá teszik két oldalról a kijárást, amelyet az eddigi vész-kijárat kiszélesítésével is biztosítani akarnak.

2. A nézőtér hátulj részén eltávolítják a pályolyokat és támlásszékeket, hogy ezzel szabad utat nyissanak a kitóduló közönség visszavonulására. Ez

a legnagyobb áldozatot követeli, mert a színház jegyvesztése egyetlen évben közel hatvanezer korona lesz.

3. Ezenkívül a nézőtérre vezető vaslépcsőkkel fogják biztosítani a zenekari tagok, külön lépcsővel pedig a közreműködő művészek menekülését.

Hauszmann Alajos javasolta a faépítmények tűz ellen való impregnálását is. Ezt azonban Szczerbovszky Szaniszló hiábavaló kiadásnak mondta, mivel az impregnálás rövid időn belül lekopik s a belélegzésnél káros hatású lehet. Ez az eljárás különben sem biztosíték a tűzvesz meggátolására, a biztonság tehát nem fogadta el a javaslatot. Viszont Hauszmann tanácsára elhatározták, hogy a színház bérpalotájában minden előadás előtt szigorú ellenőrzés alá veszik a tűz szempontjából igen veszedelemes padlást. Körülbelül ezeket az átalakításokat ajánlotta a bizottság a miniszternek, aki megbízta Hauszmann Alajost, hogy a tervet legkésőbb július elsejéig készítse el. Ezután a miniszter még élénken érdeklődött a színház egyéb tűzrendészeti intézkedése után. Szczerbovszky tűzoltóparancsnok részletesen beszámolt az összes locsoló- és füstelvezető-készülék kifogástalan működéséről és ebben az irányban teljesen megnyugtatta a bizottságot.

(*) Az Opera új titkára. Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásiügyi miniszter jóváhagyásával Mészáros Imre igazgató kinevezte Vidor Dezsőt, a m. kir. Operaház rendezőjét, ugyanezen intézet titkárává. Vidor Dezső új hivatalát már elfoglalta.

(*) Az egyházművészeti kiállítás. Az Iparművészeti Társulat egyházművészeti kiállítása, melyet Vaszary Kolos bibornok-hercegprímás protektor-ságával rendez, igen nagyszabású és rendkívül érdekes lesz. Legjelesebb iparművészeink vállaltva dolgoznak a kiállításra, hogy annak nívója igazán művészi legyen s emellett különös gondjuk van arra, hogy a kiállítandó tárgyakba belevigyék a magyarságot. Az ország egyháza évente ugyanis több milliót költenek az egyházi felszerelésekre, amelyeket külföldi gyárak szállítanak hozzánk s azok, dacára magas áraiknak, nemcsak művésziellen, hanem stílusatlan holmik is. Ezeket a beözönlő portékákat óhajtja kiküszöbölni a Társulat, ami remélhetőleg sikerülni is fog neki, hazafias érzelmű főpapiaink támogatásával. Hogy a kiállítással kitűzött czélját megvalósíthassa a Társulat, fölkérte a Magyar Mérnök- és Építészegyletet és a Műemlékek Országos bizottságát is a részvételre. A Mérnök- és Építészegylet a legjobb tervező művészek különféle templomterveivel fog szerepelni, különösen nagy súlyt helyezvén arra, hogy a legkisebb és legszegényebb hitközségek is megtalálják a nekik megfelelő mintaterveket, amelyeknek a kiállítása azonban lehetőleg a legminimálisabb összegbe kerüljön. Az egylet azonban nemcsak katolikus templomterveket, hanem minden más felekezeti templomtervet állít ki s be fog mutatni számos tervet a templomok melléképületeiről is. A műemlékek bizottsága egy reprodukció-kollekciót állít ki, melyen történeti sorrendben mutatja be a fotográfiákban és rajzokban Magyarországnak legrégebbi templomait egészen Szent István idejéig kezdve s azokat a műemlékeket, amelyeket régi egyházainkban őriznek. Böven fog foglalkozni a kiállítás a temető művészetével is, amelynek érdekében szobrászművészeink csak a legutóbb indították hathatós mozgalmat. A kiállítás rendezését már augusztus havában megkezdik a városligeti Műcsarnokban s azt szeptember hó elején nyitják meg.

(*) Franczi sir. A hamburgi Thalia-színházban izgalmas jelenet játszódott le a „Varázskeringő” tegnapi előadásakor. Wirth Miczi — bécsi operette szubrett, a Franczi személyesítője — egész este fel-felugrott viselkedett. Amikor a függöny a második felvonás után leereszkedett és a primadonna a tapsokra megjelent a lámpasor előtt, hangos zokogásba tört ki és felesukló, szakgatott hangon jelentette ki, hogy nem játszik tovább, mert az igazgató az előadás folyamán kegyetlenül bánt vele. Erre besietett az öltözőjébe. Az előhívott orvos megállapította, hogy sirógörcsei vannak és megtiltotta, hogy fellépjen a harmadik felvonásban. Helyette Meier Gretével fejezték be a darabot. Mikor az érzékeny művésznő eltávozott a színházból, a közönség hosszasán éljenzte és virágokat szórt feléje.

(*) **A Népszínház-Vigoperában** kedden, e hó 30-án lesz az évad utolsó előadása, mely alkalommal a Sárga csikó kerül színre, utána pedig a közönség szemelattára megtartják a záporpróbát. Addig minden este Az ember tragédiája van műsoron Ádám szerepében Bihari Ákos vendégfelléptével.

(*) **A bécsi opera jövő éve.** A bécsi udv. operaház szezonja ma zárul az „Istenek alkonya” előadásával. Weingartner igazgató már megállapította a jövő színházi év munkaprogramját. Először is „Siegfried” új betanulását fogja nyújtani. Ezt követi Strauss János „Hamupipőke” című balletje. Melül „József és testvérei” cz. operájának reprizét is tervezik. Az első újdonság, Leroux „Csavargó”-ja még karácsony előttre van kitűzve. Utána „Pelas és Melisandé” (Debussy) és „Benvenuto Cellini” (Berlioz) következnek. Szóval az év legnagyobb részében távol lesz, ami több idegen tenorista vendégszerepeltetését teszi szükségessé.

(*) **Az Országos Színészegyesület** központi irodájában új tisztviselőül alkalmazták Országh Bertalant, a Vígsház volt tagját. Országhot a szeptemberi tanácsülésen fogják véglegesíteni.

(*) **Magyar művész érmei francia muzeumban.** A francia külügyminisztérium a napokban sorozta be a tulajdonát képező külügyminiszteri muzeum tárgyai közé egy magyar művészt, Szirmay Tony érem- és plakettkollekcióját. — Itt említjük fel, hogy a cannes-római vasút megnyitása emlékére készített plakettet ugyancsak a művész készítette s azt a rendező bizottság a napokban nyújtotta át Fallières köztársasági elnöknek.

(*) **Színész-diplomák.** Az Országos Színészegyesület színésziskolájában a tanévet már befejezték. A vizsgák e hó 29-én, hétfőn érnek véget és e hó 30-án, kedden délelőtt 11 órakor lesz az ünnepélyes diploma-kiosztás. A növendékek legnagyobb része már kapott szerződést.

(*) **Nemzetközi grafikai kiállítás.** A Képzőművészeti Társulat igazgatósága és művészeti szakbizottságai egyetemesen elhatározták, hogy a társulat 1909. év elején nemzetközi grafikai kiállítást rendez a városligeti Mücsarnokban. Ez lesz az első nagyszabású nemzetközi grafikai kiállítás Budapesten, amelynek előkészítésében a kultuszminisztérium művészeti ügyosztálya is résztvesz. A kiállítás a jövő évi február hónapban nyílik meg.

(*) **Népszínházi művészek körútja.** A Népszínház-Vigopera több művésze, K. Sugár Aranka operaénekesnő vezetése alatt Magyarország nagyobb fürdőiben hangversenyt rendez. A társulat, amelynek tagjai: Virág Jenő, Mezey Ilonka, Erdős Richard, dr. Bródy Miklós elsősorban a tátrai fürdőket keresi fel. Julius első hetében Bártán, Tátrafüreden, Szliácson és Tátraalomniczon működnek. A művészek vállalkozását nagy érdeklődés kíséri.

(*) **A vándor-dalszintársulatok szervezése.** A vándor-szintársulatok szervezésének kérdése annyi hányattatás és mellőzés után végre meg lesz oldva. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium utasította az Országos Színészegyesület központi tanácsát, hogy tegyen előterjesztést a daltársulatok ügyeinek rendezésére vonatkozólag.

(*) **A komédiások bemutatója.** A budai nyári színházban vasárnap lesz a bemutatója Millöcker „A komédiások” (Cousin Bobby) című operettjének, melyet Tábori Emil fordított magyarra.

FŐVÁROS.

(*) **Bourbon herceg a főpolgármesterhez.** Bourbon Alfonz kir. herceg, amikor a párbajellenes kongresszus alkalmából itt időzött, a főváros szegényei számára a főpolgármesternek 6000 koronát adott át. A főváros közgyűlésének erre vonatkozó köszönő iratát a főpolgármester néhány sor kíséretében megküldte a kir. hercegnek, aki most a következő, sajtóközleg irt francia levéllel válaszolt:

Puchheim, 1908. június 21.

Főpolgármester ur! Hálás köszönettel vettem az ön szeretetreméltó sorait és a főváros törvényhatóságának megleghango megisztelő iratát és kérem, hogy ezen érzelmeimet a törvényhatóság tagjai előtt is tolmácsolni méltóztassék. Mindjárt Bécsbe érkezésemkor akartam önnek megírni, hogy feleségemmel együtt mily eltörőhetetlen kedves emlékeket vittünk magunkkal szívünkben

az önk fővárosából, mely oly páratlan vendégszeretettel fogadott minket.

De el voltam halmozva munkával, sok látogatást kellett tennem a lige érdekében és számtalan levelet írnom. Csak ismételhetem önnek, főpolgármester ur, amit mindenki előtt azóta mindig hangoztatok: hogy nincs a világon város, ahol olyan nagyszerűen és lekötelező szíveséggel tudnák fogadni vendégeiket és ahol az a sok kedves és előzékenységgel, melylyel minket elhalmoztak, annyira meg tudná találni az utat a szívekhez, mint Budapesten.

Élénk sajnálattal, de lelkesedéssel szívünkben önk iránt, váltunk meg Budapesttől és biztosíthatom főpolgármester urat, hogy ottani kellemes tartózkodásunkat soha sem fogjuk elfelejteni.

Tegnap érkezünk ide puchheimi birtokunkra Altang mellett, de 8 nap múlva Ebenszveyerbe megyünk a Gmundeni-tó mellé, ahol a nyarat és őst tölteni szándékozunk. Amidőn arra kérném, hogy a polgármester urnak is tiszteletünket és üdvözlésünket átadni sziveskedjék.

Fogadja főpolgármester ur egy a feleségem, mint a magam nevében kiváló tiszteletünk és nagyrabecsülésünk kifejezését, melylyel nagy híve Alfonso di Borbon Austria Este.

(*) **Uj magyarok.** Ma délelőtt a következők tettek le a magyar honpolgári esküt Bácsy István polgármester előtt: Danzer Ferenc kataszteri hivatalnok, Klecker Alajos vendéglős, Petucsek Venczel vasuti felügyelő és Praeger Izrael kereskedő.

(*) **Villamos-világítás Budapesten.** Biró Henrik a közgyűlésen indítványt tett, hogy a főutakat villamos ivlámpásokkal világítsák. Az ügyosztály megállapította, hogy 161 ivlámpás kellene, aminek a felszerelése négyszázezer koronába kerülne. A középítési ügyosztály és bizottság a mellőzés mellett foglalt állást, míg a világításra felügyelő bizottság pártolta. A tanács is ellene nyilatkozott s azt kívánta, hogy ezt az ügyet hozzák kapcsolatba a gázgyárak bevéltésének a kérdésével, vagyis ennek az eldőlteig ne foglaljanak benne határozott állást. A pénzügyi bizottság mai ülésén is tárgyalták ezt a nagyfotosságu kérdést.

Biró Henrik kifejtette az okokat, amelyek őt az indítványa megtételében vezették. A fődolog az, hogy a világvárosias fejlődésben levő Budapesthez nem méltó az a rossz közvilágítás, amely most van a fővárosban. A nagyobb külföldi városoknak még a mellékutca is jobb világítással vannak ellátva, mint Budapestnek a főbb vonalai. A költség a nagy előnyökhöz képest, nem aránytalanul nagy.

Dr. Vázsonyi Vilmos: Valljuk meg, hogy Budapest a sötét városokhoz tartozik. Elérkezettnek látja az időt, hogy a főutakon javítsuk a világítást, ez — természetesen — magával fogja vonni a mellékutczák világításának a javítását is. Az ebből a szempontból való kiadást nem sokallja s ezért pártolja az indítványt. Melékesen azt a kérdést intézi Bódy Tivadar tanácsoshoz, hogy miként bírságozzák Kolegerszkyt, a Stefánia-uti kiosk bérlőjét, aki megtagadta annak a kötelezettségnek teljesítését, hogy a Stefánia-ut egy részét villamos ivlámpákkal kell megvilágítani. Ha csak néha-néha bírságozzák száz koronával, ez talán olcsóbb reá nézve (Derült-ség), mint ha a kötelezettségét teljesíti.

Dr. Bódy Tivadar tanácsos előadja, hogy a bírságozás az előjáróság jelentése alapján történik. Kolegerszky azonban ez ellen felebbezést jelentett be. Azonban — ugymond a tanácsos — nagyon hamar el fognak jutni oda, hogy a bírságösszeget Kolegerszky biztosítékából fogják levonni, sőt, hogy a szerződést főlhontják. Ezt tudatták Kolegerszkyval és ő reá azt a hatást tette, hogy megígérte a maga részéről való intézkedés megtételét.

Platthy Györgynek semmi kifogása sem lenne Biró Henrik indítványának az elfogadása ellen, azonban ennek a kérdésnek az elintézését most nem tartja időszerűnek, amennyiben sem a villamos világító-társaságokat, sem a gázgyárakat (ez utóbbi bevéltása ügyének a befejeztéig) előnyben részesíteni nem volna helyes dolog.

A bizottság tagjai azonban — Platthy György kivételével — elfogadták Biró Henrik indítványát.

(*) **A város házai nem eladók.** Eröss Sándor az egyik közgyűlésen azt az indítványt tette, hogy a város adja el a Lipót-körtüti és Ferenc-körtüti házait s a házak árából munkásházakat épít. A pénzügyi bizottság ma tartott ülésén ellenezte a képtelen indítvány végrehajtását.

(*) **A hesszeni légy.** Darányi Ignác földművelésügyi miniszter körrendeletet küldött a törvényhatóságoknak, amelyben fölhívja a figyelmüket a hesszeni légy föltűnésére. A miniszter egyuttal azt a reményét fejezte ki, hogy a törvényhatóságok a már elébb kibocsátott körrendeletben előirt védekező mód szigorú végrehajtásáról gondoskodni fognak

(*) **Fürdők építése.** A fürdő-bizottság dr. Vaszi lievits János alpolgármester elnöklésével tartott ülésén megállapította, hogy az Artézi-fürdő építése három millió hatszázezer koronába, a szálló külön 350.000 koronába, a Sáros-fürdő 2.800.000 koronába, a Rudas-fürdő 1.800.000 koronába kerül. Az Artézi-fürdő építését az idén októberben, a Sáros-fürdőt jövő évi márcziusban kezdik meg. A Rudas-fürdő építéséhez csak akkor fognak, ha a másik két fürdő már üzemben lesz. A pénzügyi bizottság mai ülésében is tárgyalták az Artézi-fürdő építésének az ügyét. A pénzügyi bizottság javasolja, hogy az építkezéseket foganatosítsák azon a helyen, amelyet a közmunkák tanácsa is javasolt és amelyet a főváros közgyűlése elfogadott. Javasolja továbbá az ügyosztály, hogy egyelőre folyósítsanak az építkezésekre 1.200.000 koronát, a további költségeket pedig utalják a közel jövőben fölveendő beruházó-kölcsön terhére. Báró Herzog Péter attól tart, hogy erre az építkezésre még a jelzett nagy összeg sem lesz elegendő; de attól is tart, hogy a befektetett költség a kellő jövedelmezőséget nem hozza meg. Nem akar indítványt tenni, csak jelzi az aggodalmait. Dr. Feleki Béla hozzájárul az előtte szolt báró Herzog kételyeihez és kívánja, hívják föl a tanácsot, hogy a keresztülvitelben a legnagyobb óvatossággal járjon el. A bizottság tudomásul vette az előterjesztést és elfogadta a benne foglalt javaslatokat.

(*) **Adófizetés postatakarékpénztár utján.** A kereskedelemügyi miniszter, az állami adóknak és járulékaiknak postatakarékpénztár utján való befizetéséről leiratot küldött a székesfőváros hatóságához. A miniszter a közgyűlésből hozzáintézett fölterjesztésre felel és arról értesíti a fővárost, hogy kérését, a négyfilléres kezelő-díj elengedését, elvi okból nem teljesítheti.

(*) **Mértékhiitelesítők kerestetnek.** Az 1907. évi V. t.-cz. alapján felállítandó állami mértékhiitelesítő hivataloknál ez év végén több mértékhiitelesítő állás fog betöltetni. Ezen állásokra annak idején oly egyének fognak pályázhatni, akik tanulmányaikat valamely hazai állami felső ipariskolán sikeresen elvégezték (vagy ennél magasabb rendű műszaki képesítéssel bírnak) és az 1908. évi 18.217. sz. keresk. miniszteri rendeletben megállapított mértékhiitelesítő szakvizsgát letették. Ezen szakvizsgára jelentkezők az idézett rendelet értelmében szabályszerűen felblyegezett folyamodványukat az állami központi mértékhiitelesítő m. kir. bizottságnál (Budapest, X. Köztemető-ut 20/a.) az évi július hó 1-ig nyújtásuk be. Később benyújtott folyamodványok csak az esetben fognak figyelembe vétetni, ha ezen időpontig a szükséges számú pályázó nem jelentkeznék. A folyamodvány mellékletei: 1. születési bizonyítvány; 2. az előképzettséget igazoló okmány; 3. községi erkölcsi bizonyítvány; 4. az eddigi foglalkozást igazoló okmányok. A vizsga-szabályzat az intézetnél díjtalanul megszerezhető s ugyanott további felvilágosítás is nyerhető.

(*) **Adókvetés.** A fővárosi adókvető bizottságok holnap, szombaton a következő helyraizi számú házakban lakó adókötelesek III. osztályu keresetadó-javaslatait fogják tárgyalni:

Az I. kerületben az első bizottság Attila-körtü 42, 25, 58, Árok-utca 25, Palota-tér 2, Szarvas-tér 1, Kereszt-tér 21, Hadnagy-utca 2, Horgony-utca 9, Felsőhegy-utca 61, Hegyaljai-ut 25, Döbrentey-utca 13, 18, 14, 7, Fehérvári-ut 41, 56, Kör-utca 7, Budafoki-ut 13894, Lágymányos-utca 5, Uri-utca 19, 31, Iskola-tér 3, Tárnok-utca 7. — A II. kerületben az első bizottság a külön meghívottakét, a második bizottság 500—507 hrszámig. — Az V. kerületben az első bizottság 774—780 hrszámig, a második bizottság 971—980 hrszámig, a harmadik bizottság 1390—1418 hrszámig (Váci-ut 86, 88, 90, 92, 96, 100, Révész-utca 9, Vízafogó, Véső-utca 3, 5, 7, 8, Visegrádi-utca 112, 114, Ujpesti rakpart). — A VI. kerületben az első bizottság 3689—3694 hrszámig, a második bizottság 3977—3981/82 hrszámig, a harmadik bizottság 2949—2962 hrszámig. — A VII. kerületben az első bizottság 5239—5246 hrszámig, a második bizottság a külön meghívottakét, a harmadik bizottság 4478—4483/18 hrszámig, a negyedik bizottság 2812/13a—2824b hrszámig. — A VIII. kerületben az első bizottság a külön meghívottakét, a második bizottság 6376—6407 hrszámig, a harmadik bizottság 7040/40—7070 hrszámig. — A IX. kerületben az első bizottság 9300—9311/12/c hrszámig, a második bizottság 9511/13—9559—60—61—62/a/16 hrszámig

EGYESÜLETEK.

(—) **Diszgyűlés a kereskedelmi iskolában.** A fővárosi VI. kerületi községi felső kereskedelmi iskola volt tanítványainak szövetsége e hó 28-án, vasárnap délelőtt 11 órakor az intézet épületében (VI. Nagymező-utca 1.) diszgyűlést tart, mely alkalommal az intézet jeles növendékei között jutalomdíjak kerülnek kiosztásra. Ezután is felkérnek egy a szövetség tagjai, valamint mindazok, akik a VI. kerületi felső kereskedelmi iskolának ennek fennállása óta növendékei voltak, hogy ezen alkalommal teljes számban megjelenjenek. Vendégeket szívesen látnak.

(—) **A középiskolai tanáregyesület közgyűlése.** Az Országos Középiskolai Tanáregyesület július hó 3-án és 4-én tartja negyvenkettedik évi rendes közgyűlést Budapesten, a Magyar Tudományos Akadémia termében. A közgyűlés sorrendje a következő: Julius 2-án, csütörtökön délután 4 órakor igazgatósági, 5 órakor választmányi ülés. Este 8 órakor ismerkedő-est a Pálmaliget-vendéglőben (Aréna-ut 74.). Julius 3-án, pénteken délelőtt 9 1/2 órakor közgyűlés: 1. Dr. Négyesy László elnök megnyitó beszéde. 2. Üdvözlések. 3. Dr. Fináczy Ernő egyetemi tanár előadása: Az 1883. évi középiskolai törvény (megemlékezés a törvény szentesítésének 25-ik évfordulójára alkalmából). 4. Pályi Sándor tanárképző-intézeti tanár előadása: A szabad tanítás ügyének megvitatása. 5. Miklóssy István előadása: A magyar nyelv ügye a nemzetiségi vidékek középiskoláiban. 6. Dr. Vargha György: Reformtervek a földrajztanítás terén hazánkban és a külföldön. Délben 1 órakor közeled a Magyar Király-szállóban. Julius 4-én, szombaton délelőtt 9 1/2 órakor a közgyűlés folytatása: 1. Hivatalos jelentések. 2. Dr. Móczár József nagyszalontai főgimnáziumi tanár előadása a fiuinternátusokról; korreferens: Striegl F. József (Szeged). 3. Sajó Sándor előadása: Magyar műveltség, magyar iskola. 4. Az alapszabályok módosításának tárgyalása. 5. Indítványok. Azután közeled a Magyar Király-szállóban. Julius 5-én kirándulás Siófokra és Balatonfüredre.

SPORT.

Az olympiai uszókiküldetések.

Budapest, június 26.

A magyar uszók tegnapi fényes próbálkozása után a napisajtó s az összes komoly szakemberek megegyeznek abban, hogy a magyar uszók kiküldetésénél lehetetlen megmaradni az eredetileg limitált kilenc uszó mellett, hanem legalább is tizenegy ember kiküldése vált szükségessé. Ez a vélemény annyira meglepően egyhangú, hogy valósággal feltűnik az, hogy ma az egyik esti lapban olyan hangok emelkednek, (bár meglehetősen általános formában és határozatlanul) mintha szóban forgó uszók közül valamelyik méltatlan lenne a kiküldetésre. Az illető estlapp nyilván az atlétákat félti az uszóktól, holott a kérdés csak egytizenegy szempontból bírálható el; abból a szempontból, tudniillik, hogy kinek van helyezési esélye Londonban?

Beszélnék a kérdéssről őszintén. Egyik sportágot sem szabad a többi fölül helyezni. Az olimpiád u. n. „atlétikai jellege” ránk nézve csak úgy ér valamit, ha mi abban az „atlétikai jellegben” érvényesíteni tudunk. Ennek az „atlétikai jellegnek” kedvéért statisztikákat kiküldeni lelkiismeretlenség lenne, csak azért, mert az atlétikai szakosztály annak idején, mikor csak 20.000 korona segélyről volt szó, elég ügyes volt mindjárt a maximális igényekkel fellépni, míg az uszósztály tulzott szerénységéből a minimális kívánságait hangoztatta.

Nézzük csak a személyeket. Halmayt és Lastorrest ki kellene küldeni akkor is, ha a csapatversenyt nem tekinthetnők biztos zsákmánynak. De a csapatverseny az egyetlen bizonyos magyar győzelem. Tehát ezért ki kell küldeni még Hajóst, Zachárt, Ónodyt, esetleg Munkot vagy Kisst. A melluszásban Baronyit szép győzelme, Toldyt pedig ugyancsak az elért eredménye predesztinálja a kiküldetésre, bár stílusa súlyos aggodalmakat kelt. Fabinyi a „hozzáérték” és az uszodában tényleg megfordulók szerint egy hét múlva jobb lesz mindkettőnél. Eddig 5-5 napi időközökben uszott időre 208 m.-en. Első tréning-uszása 3 p. 45 mp. volt e távra. Öt nap múlva 3 p. 35 mp. alatt uszott; ujjabb öt nap múlva 3 p. 22 mp. volt ideje s harmadnap a próbaversenyen,

3 p. 8 mp. alatt uszta a 200 m.-t, ami 3 p. 16 mp. és 6 hosszúnak felel meg. Aki a versenyt látta s egy kicsikét ért az uszáshoz, az tudja, hogy Fabinyi még nincs formában, hiszen a múlt évben is, világrekordját megelőző héten javult kerek 8 mp.-et. Egyébként is a nyílt táv neki legjobban felel meg. Kiküldetésének tehát okvetlen szerét kell ejteni. Ez közös érdeke minden magyar sportembernek, aki Londonban sikert is akar elérni. Ugyanez áll Kócsza mellett Fülöp-re. Ő bejelentette, hogy gyengének érzi magát. Csak rábeszélésre uszott. És ha Kócsza az uszodában 100 m.-en tényleg jobb is nála, azért nyílt távon, az ő jóval hosszabb csapásai, jobban érvényesülhetnek. Kiküldetése tehát bizonyon helyezési esélyeket nyújt. A szükséges költségeket a birkozónak felhívni meg kellene. Az uszók tehát mind olyanok, hogy nyugodt lelkiismerettel lehet állítani, hogy odakünt van mit keresniük.

Nézzük az atlétákat. A próbaversenyeket még nem ismerjük ugyan, de ismerjük a külföldi próbaveresenyeket. És ki vonja kétségbe, hogy

100 m.-re	11 mp.-en,
200 m.-re	22 mp.-en,
400 m.-re	50 mp.-en,
800 m.-re	2 mp.-en,
1500 m.-re	4 p.-en,
120 y. gátra	16 mp.-en

felül futókat,

magasugrásra	180 cm.-en,
gerelyvetésre	56 m.-en,
diszkoszvetésre	40.50 m.-en,
klasszikus diszkoszra	35 m.-en,
súlydobásra	13.50 cm.-en,
rudugrásra	340 cm.-en,
távolugrásra	7 m.-en,
helyből magasugrásra	145 cm.-en,
helyből távolugrásra	310 cm.-en

alul ugrókat, illetve dobókat helyezési eséllyel egyáltalában nem lehet kiküldeni! És hány ilyen magyar atléta van? Bizony nincs tizenkettő, mint amennyi atléta kiküldetése elő van irányozva. Az, hogy Athénben az általunk felállított mérsékelt standardoknál rosszabb eredmények is voltak, nem jelent semmit. Athén és London között sportszempontból nagy a különbség. A viszonyok, a klíma, az utazás fáradságai, egészen más megítélés alá esnek. Aztán Londonban egy nagyszerű küzdelemnek lesz tanuja a világ, Amerika és Anglia atlétikai sportviaskodásának. Amerika az oroszlan barlangjában akarja fölényét megmutatni. És a ködös Albion fia védeni fogja magát ina-szakadtáig. Bizvást remélhető, hogy az eredmények nagyszerűek lesznek e két nagy sportnemzet harcában. Kócszánon, Mudin Istvánon, Szathmáryn és Somodyn kívül minden más magyar atléta csak gyönyörködni fog ott künt a modern Stadionban, mert a küzdelmekből már az előmérkőzésekben kiesik!

Meg kell tehát becsülnünk uszóinkat, mert ők egytől-egyig a legesők között lesznek. Kár tehát annyira „hozzáértéködni”.

( ) **Az atlétikai próbaverseny.** A MOB. vasárnap és hétfőn tartja a Londonba kiküldendő versenyzők meghatározására olympiai próbaversenyt. A versenynek az ad érdekességet, hogy az idén kitűnő eredményeket elérő nagyságokkal, akik kötelesek résztvenni a próbán, Bodorral, Nagygyal, Simonnal, Somodyval, a két Mudinnal, Kovátsal, Kócszánnal, Szathmáryval, a régi gárda legjobbjai, Gönczy Lajos, Kozla András, Dávid Mihály, Schuberth Ernő, Csorna Kálmán is felveszik a versenyt. A próbán két világrekord megdöntésére is készülnek az atléták: Mudin a klasszikus diszkoszban, Kócszán a gerelyben, ahol Lemming az ő világrekordját a múlt héten 57 m. 31 cm.-re javította.

( ) **Hamburgi versenyek.** A hamburgi expedícióban résztvevő lovaink szereplése ma vette kezdetét, de az első kísérlet nem hozta meg a várt sikert, mert Orphelin csak harmadik lett holtversenyben, istállótársa, Old Coin pedig helyzetlenül futott. Orphelin 65 kiló óriási súly alatt remek versenyt futott s így valószínű, hogy a Pardon-mén nem fog visszatérni győzelem nélkül Németországból. A két verseny eredménye a következő:

Nagy hamburgi handicap. Díj 16.000 korona. Táv 3200 méter. 1. Lockente 53 1/2 kg. (Lister). 2. Nogi 57 1/2 kg. (I. Reiff). 3. Orphelin 65 kg. (Janek) és Ferry 46 kg. (Korb). Futottak még: Reichsster, Inira, Aherlow, Michael, Flittergold, Wer weiss, Rubin, Irony II. Ötötedik hosszal nyerve, fél hosszal holtversenyben harmadik. — Tot.: 10:16, helyre: 10:41, 18, 10 és 13.

Borgfeldi verseny. Díj 5000 márká. Táv 1400 m. 1. Margiana 56 1/2 kg. (Bullock). 2. Menzel 55 kg. (Reiff). 3. Nilbraut 53 1/2 kg. (O'Connor). Futottak még: Old Coin 61 kg. (Janek), Autlerhorst, Horaz, Mal sehen, Sagesse, Royal Flush, Mokri. Ötötedik hosszal nyerve, fél hosszal harmadik. — Tot.: 10:25, helyre 10:13, 23, 22.

Nyílt-tér

(C) rovatban kösítőket nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Dr. HARMAT GYULA

Tüdőbajosok rendelő-intézete

Inhalatorium Budapest, Rákóczi-ut 82. sz.

Tüdő, mellhájó, tüdővesz, tuberkulózis, versőpes, tüdőcsucsburu, kitűnő eredménytel gyogyítottak inhalációsokkal és szőrműoltásokkal. Rendel 11-12 és 2-4-ig.

AZ ÜSTÖKÖS

a legjobb magyar vicclap

Hetenkint 20 oldal kacagató tartalom, színesen illusztrált politikai és társadalmi karikatúrák

Előfizetési árak:

1/2 évre (jul.-decz) 6 k. 1/4 évre (jul.-okt.) 3 k.

Az „EGYETÉRTÉS” előfizetési részére 1

1/2 évre ... 4 kor. 1/4 évre ... 2 kor.

Kedvezményes előfizetés

Figyelem! A ki most felveve 6 koronával előfizet, INGYEN kapja meg az 1907. évi teljes bekötött évfolyamot. (700 oldal vicc, kép stb.) Cím: ÜSTÖKÖS — Budapest

TÖRVÉNYSZÉK

§ A pörös „Sasfők”. Rostand Edmond Sasfőkja sok viszontagságon ment keresztül, amíg a Magyar Színház színre hozta. A művet 1902-ben Valentin Lajos szerezte meg Rostandtól és nyomban el is adta Porzolt Kálmánnak, a Népszínház akkori igazgatójának. Az igazgató 1000 korona előleget adott Valentinnak és kötelezte magát, hogy a művet három éven belül előadja, mert ha nem, elveszti nemcsak az 1000 korona előleget, hanem ezenfelül még 1000 korona kártérítést kell fizetnie. Egyébként előadásankint öt százalék tantiéme illette a szerzőt. Porzolt 1904. november 16-án megvált a Népszínházról. Valentin bevárta a három évet, és a darabot előbb a Nemzeti Színháznak, majd utóbb a Magyar Színháznak engedte át. A visszalépett igazgató elintéztetnek tekintette a Sasfők ügyet, a tömegmondnok azonban pert indított Valentin Lajos ellen az 1000 korona előleg visszatérítése iránt. Ma tárgyalta Szitár Jánosbíró ezt a pert a VII. kerületi járásbírószálon. Valentin Lajos képviselőjében dr. Gleichmann Lajos ügyvéd a tömegmondnoknak elutasítását kérte, mert azzal, hogy az igazgató csödbe jutott, a szerződés még nem szűnt meg a felek között és Valentin tényleg a szerződés lejártának bevárása után értékesítette ujból a darabot. A bíró a szerződések bemutatása végett a tárgyalást elnapolta.

§ Elutasított bírókúldési kérelem. Viháros közgyűlése volt tavaly szeptemberben Maros-Torda vármegye törvényhatóságának. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter fölfüggesztette állásától Erősdý Sándor megyei főjegyzőt s Nagy József

alispánnak azon a közgyűlésen kellett volna végrehajtani a miniszter rendeletét. Az alispán azonban nem hajtotta végre a rendeletet, hanem szabadságra ment, Erödsy pedig, mint az alispánnak törvényes helyettese, nem vette tudomásul a miniszter intézkedését. A marosvásárhelyi kir. ügyészség ezért Nagy József alispán és Erödsy főjegyző ellen hivatali engedelmesség megtagadása miatt vádat emelt s a vádtanács vád alá is helyezte őket. Nagy József és Erödsy Sándor erre bíröküldési kérelmet nyújtottak be a kir. Curiahoz, mert a törvényszék elnökét s a bírákat, akik a küzelemben szintén részt vettek, elfogultnak tartják. A kir. Curia Pálkay Bertalan bíró előadásában ma elutasította a bíröküldési kérelmet, mert a bíróság tagjai nem politizálnak, s így nem fogadja el a kérelem azon indokait, hogy az alispánnal vagy főjegyzővel szemben elfogult volna a marosvásárhelyi törvényszék.

§ Megsértett védő. Két évvel ezelőtt a nemzeti szociálisták megostromolták a „Budapesti Hírlap” épületét, hogy az ott dolgozó munkásokat sztrájkra kényszerítsék. A sztrájkolók gunyolni kezdték a főszerkesztőt, mire ez felháborodásában sértő kifejezésekkel illette a körülötte álló nyomdászlányokat, akik közül Boczán Berta emiatt becsületsértés vétségeért emelt panaszt a főszerkesztő ellen. A büntető járásbírósnál lefolyt tárgyaláson a vádlott főszerkesztő ifj. dr. Székely Dezső védte, aki védőbeszédében lelkes szavakkal emlékezett meg Rákosi Jenőről, mint a munkások igaz barátjáról. Erről a tárgyalásról a „Typographia” című szaklap hosszabb tudósítást közölt, amelyben a védőügyvédet a Rákosi-dinasztia lívrés inasának nevezte el azért, mert feldicsérte Rákosi Jenőt. Ifj. dr. Székely Dezső ezen közlemény miatt rágalmozási sajtópört indított a „Typographia” ellen. A közleményért a felelősséget Domanek István szerkesztő vállalta el. Mára volt kitérve ezen ügy esküdtészeki főtárgyalása Sárkány bíró elnöklése alatt. A tárgyaláson a vádlott Domanek István bocsánatot kért a panaszostól, mire ez a panaszt visszavonta. A bíróság a panaszvisszavonás folytán megszüntette a további eljárást Domanek István ellen.

§ A csalóbanda áldozata. Furfangos módon fosztotta ki a múlt évben egy csalóbanda Jordán Sámuel öcsödi gazdaembert. Az egyszerű parasztagadát egy Balla Francziska nevű asszony rávette, hogy adjon át háromezret koronát Tekes Sándor ökécskei lakosnak, aki majd háromszor annyi értékű hamisított bankót ad érte. Jordán a takarékpénztárból fel is vett egyelőre kétezer koronát és átadta Tekesnek, aki most azon gondolkodik, miként szabadulhatna meg Jordántól. Felutazott a fővárosba, s itt felkereste Kocsis Imre Ráday-utcai korcsmáros, akivel együtt kieszelték a furfangos tervet. Kocsisnak volt egy ismerőse, Nagy G. László tényleges rendőr, akit rávette, hogy a Tekes Jordánnal együtt megjelenjen Budapesten, az előbbi tartóztassa le színdíjjal, mintha leleplezték volna üzelmét. E csekély szíveségért negyven koronát ígérték a rendőrnek. Így is történt. Tekes néhány héttel később Jordán Sámuellel együtt Budapestre utazott, s itt Kocsis korcsmájában adott neki ötven darab valódi huszkoronást. Azután elcsalta Tekest a keleti pályaudvarhoz, ahol Nagy G. László teljesített szolgálatot. Nagy G. László programszerűen letartóztatta Tekest, mire Jordán ész nélkül elmenekült és haza utazott. De még ugyanazzal a vonattal utazott haza Tekes is, akit a rendőr persze azonnal szabadon bocsátott s az öjkécskei állomáson egy csendőrnek öltözött ismeretlen társával megállította Jordánt és elvette utolsó ezer koronáját is. A szerencsétlen embert a pénz elvesztése annyira elkésztette, hogy másnap öcsödi tanyáján felakasztotta magát s meghalt. A budapesti büntetőtörvényszék Tholt bíró elnöklésével Tekes Sándort, Kocsis Imrét, Nagy G. László rendőrt két rendbeli csalás büntette miatt mint tetteseket, Habronyi Györgyné, született Balla Francziskát és Parkas Mihályt pedig mint bűnszegédeket vontta felelősségre. A csalóbanda tagjai természetesen tagadták a terhükre rótt bűncselekmény elkövetését, de a bíróság a kihallgatott tanúk vallomásaival beigazolta vette bűnösségüket s dr. Pető Sándor, Schemann Enil és dr. Pollák védelme után Tekes Sándort harmadfél évi börtönre és két-száz korona pénzbüntetésre, Kocsis Imre vendéglőst nyolcz hónapi fogházra, Nagy G. László volt rendőrt hat hónapi fogházra, Habronyi Györgyné Balla Francziskát és Parkas Mihályt pedig öt-öt hónapi fogházra ítélte csalás büntetéseért, mint tetteseket,

illetve bűnszegédeket. Az ítélet ellen dr. Uzonyi ügyész súlyosbításért felebbezett, de felebbeztek az elítéltek is.

§ Olcsó pezsgő. A múlt év szeptember 22-én beállított Trtusek János gyümölcsárus dr. Schwartz Gusztáv udvari tanácsos, egyetemi tanárhoz s franczia pezsgőt és liköröket kínál megvételre. Az udvari tanácsos megtekintve a czimkéket, azokat valódiaknak tartotta s megvett huszonkét üveget: tizenhat üveg pezsgőt és hat üveg likört 120 koronáért. Hogy a czifra vignettás üvegek tartalma mi volt, azt csak akkor tudta meg, mikor a pezsgőket egy józ alkalmával felbontotta. A vendégek ijedten menekültek a furcsa italtól, amely nem volt egyéb, festett víznél. A becsapott egyetemi tanár panaszára csalás büntette miatt indult meg az eljárás Trtusek János és Ukó István gyümölcsárusok ellen, akik a vizsgálat során azzal védekeztek, hogy ők a pezsgőt és liköröket Adler Armin pálinkamérőtől kapták eladás céljából. Adler nekik azt mondta, hogy alkalmi vétel után jutott a pezsgőhöz és likörökhöz, amelyeknek palackját 4 koronáért árusította. Hogy az üvegekben hamisított folyadék volt, azt ők nem tudták. A törvényszék úgy Trtuseket, mint Ukó Istvánt vád alá helyezte csalás büntetéseért. A mai, dr. Makucz bíró elnöklése alatti főtárgyaláson azonban csakis Trtusek jelent meg, Ukó időközben Amerikába vándorolt. Trtusek ma is fenntartotta a vizsgálat során elmondott védekezését. Dr. Gál Jenő védő ezután kérte dr. Schwartz Gusztáv egyetemi tanárnak, mint sértettnek beidézését. Dr. Nyiri István, dr. Schwartz jogi képviselője ellenezte ezen kérelmet, midőn látta, hogy a bíróság helyt ad annak, bejelentette, hogy a panaszt visszavonja. A bíróság ezt tudomásul vette s az eljárást megszüntette Trtusek és társa ellen.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102—39.

- Gyógytényezők:**
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénasavas fürdők.
- Főbb javallatok:**
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
Ideggyengeségi állapotok.
Almatlanság.
Hődések (Paralysis).
Idegfájdalmak, idegzásbák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelősrövidítés (Tabes).
Szívbetegségek.
Véreredényelmeszesedés.
Köszvény és csusz (Rheuma, hujgavas lerakódások, ízületi és csontbajok).
Székrekedés.
Anyagszerebajok (Élőszék, cukorbetegség, vesebetegség).
Bőrbajok, bőrvizketeg.
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszág).
Aranyeres csomók.
- Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig.
Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektus!

VIZALLAS.

m é t e r		m é t e r	
jun. 25. jun 26.		jun. 25. jun 26.	
Ina	Szárlding 2.10 2.—	Tisza	M.-Szilgyi 0.14 0.06
Unna	Parsau 2.90 2.58		Tekeháza 0.— 0.15
	Linz 0.80 0.37		V.-Namény 0.23 0.18
	Bécs 0.18 0.15		Toka 0.07 0.02
	Pozsony 2.03 1.95		Tiszafüred 0.08 0.12
	Komárom 2.— 2.98		Szolnok 0.25 0.18
	Budapest 2.40 2.40		Csongrád 0.70 0.73
	Paks 1.38 1.94		Szeged 0.64 0.10
	Mohács 3.10 3.01		Szécsény 0.80 0.72
	Gombos 0.— 3.74		T.-Rocsa 2.81 2.57
	Újvidék 3.12 3.05	Óndava	Hód 1.05 1.10
	Pancsova 0.— 1.86	Ispoly	Hárfa 0.46 0.40
	Orsova 2.86 2.28	Andoz	Ladányca 0.80 0.51
	Morvaalja 0.40 0.00	Sáta	Zaloca 1.54 1.49
	Zaloca 0.64 0.56	Bernád	H.-Német 0.00 0.02
	Trnava 0.56 0.88	Bereetty	Margitta 0.18 0.27
	Szered 0.88 0.86	B.-Újfalva	B. 0.24 0.21
	Szt.-Gyöthárd 0.40 0.48	Cemera	0.60 0.52
	Sárvár 0.— 0.01	N.-Várad	0.— 0.08
	Győr 2.43 2.75	Bánya	0.50 0.48
	Várasd 1.86 1.82	Tenke	0.16 0.15
	Zákány 0.92 0.17	Gurahona	0.74 0.58
	Bács 2.00 1.95	Boroslónó	0.80 0.46
	Békés 0.84 0.80	Bács	0.16 0.26
	M.-Szerdán 0.— 0.10	Gyoma	0.01 0.12
	Zágráb 0.80 0.10	Gy.-Fehérvár	0.06 0.—
	Szilcsk 0.71 0.73	Branyicska	0.49 0.52
	Mitrovicza 1.41 1.43	Soborsin	0.— 0.—
	Décs 0.23 0.27	Arad	1.21 1.18
	Szatmár 0.22 0.39	Makó	0.74 0.15
	N.-Mátó 0.72 0.—	K.-Köetly	0.19 0.68
	Munkács 0.08 0.16	Kiszó	0.83 0.80
	Homonna 0.25 0.20	Temesvár	0.78 0.22
	Párcsény 0.08 0.—	Becskerep	0.94 0.94

GYÓGYITHATÓ A SÉRVEZ?

A kérdéssel foglalkozó tanulmány most hagyta el a sajtót.
Bárkinél díjtalanul sárt borítékban megkölöd.

POLLITZER SÉRVAULATORIUM
speciális orvosi rendelő-intézet

Budapest, Kossuth Lajos-utca 8., főemelet
Egész nap orvosi ingyenes rendelés.

KÖZGAZDASÁG.

Fordulat a terméskilátásokban.

— Az O. M. G. E. jelentése. —

Budapest, június 26.

A földművelésügyi miniszternek június közepén közzétett jelentése óta a mezőgazdasági helyzet a csapadékú időjárás következtében lényegesen megváltozott. Erre vallanak legalább az O. M. G. E.-hez nagyrészt gyakorlati gazdáktól beérkezett jelentések is, melyek az utóbbi két hét lefolyása alatt a vetések jelentős javulását igazolják ugyszólván az ország minden részéből. A helyzetváltozás néhány nap óta kifejezésre jut a budapesti gabona-tözsde áralakulásában is, amint ezt lapunk más helyén ma megírtuk. Az ország egyik-másik vidékén az eső okozta javulást ellensúlyozza azonban a forróság s így sok helyen a buza aratását is meg kellett kezdeni a héten a kényszerítés miatt. A gazdáktól beérkezett jelentéseket az alábbiakban közöljük:

Arad. Az ismételt beállított kánikulai forróság és esőhiány miatt a terméskilátások ismét rosszabbodtak. Kukorica, répa, dohány még elég jól állnak, de ezek is nagyon kívánják már az esőt.

Baja. Az időjárás kissé hűvösebb, de eső még mindig nem volt. A rozst már vágják, a buza is érik, mindkettőnél hatholdanként 6 mm. várható, az árpa gyenge, a zab rossz. Tengeri esőt várja.

Debreczen. A tropikus hőség a f. hó 23-ikán pár óráig tartó kiadó eső által alább szállott.

Győr. Nálunk sok helyen a rozst aratják, a buzaaratást e héten szintén megkezdik, az eredményről biztosat még nem mondhatunk. Utolsó jelentésem óta eső nem volt, pedig a tavasziak nagyon kívánják. A kukorica-vetések igen szépek.

Kaposvár. Tegnap éjjel a vidéken esőzések voltak, de csak 5—6 mm. volt a csapadék. A takarmány nem adott kielégítő eredményt. Az ősziek meglehetősen állnak, tavasziak gyengék. Az aratás a jövő héten kezdetét veszi.

Léva. Az időjárás nagyon meleg; eső volt, de kevés. A gabona szépen érik és jó termést fog adni, kapásnövények szépen fejlődnek, de esőt kívánnak.

Miskolcz. Tegnap nappal és előtte való éjszaka, oly hatalmas és hasznos esőnk volt, hogy a földek nyolcz, egész tíz napra el vannak látva a nedves táplálékkal, ha ezek az esők nem jönnek, úgy megkezdhetők volna a kényszeraratások. Az aratás eredménye közepesen alulnak ígérkezik, kukorica nagyon fejletlen, méteren aluli hosszúságú mindenütt.

Nagybecskerek. Az időjárás egész héten száraz, derült volt. Tegnap erős, kiadós tengeri, főzelek és gyümölcsfélékre hasznos eső volt. A buza aratása megkezdődött. A minőség és szín kielégítő lesz és kat. holdanként 600 kilogrammot remélnék a gazdák.

Nagykanizsa. Rozst aratják, sajnos, nagyon gyenge hozamnak látszik. Többi gabonákkal is így lesz. Tengeri nem fejlődik.

Nyiregyháza. Állandósult a kánikula. Kedden jó kiadós eső esett, tavasziak iránt jobb reménnyel vagyunk.

Nagyvárad. E hó 21. és 23. csekély eső volt, mely kapásokra jó hatással van. A vármegye egyes részein az aratást megkezdették.

Nyitra. Hétfőn és kedden jó záporok jártak, mely árpa és rozsnak használt. Széna jól sikerült és be van hordva. Buza is érik, aratást jövő héten megkezdjük.

Pancsova. A buza aratását megkezdették, nem oly rossz, mint hittük. Jó minőség és 7 q. várható. Őszi árpa 12, tavaszi 7—8 q. enged remélni. Zab gyenge, de itt keveset termelnek belőle. Tengeri szépen áll, ma reggel óta négy órát egyfolytában sűrű eső esik.

Sopron. A gabonaneműek hőség folytán sokat szenvednek. Rozs pár nap múlva aratható. Buzán terjed a rozsda. Kapások kielégítően állnak, szőlők igen szépek.

Szatmár. Huzamos szárazság után — négy óra hosszat tartó erős eső volt — mely azonban hamar elutván, föld a nedvességet még sem kapta kellőleg meg. Kapásoknak azért jó hasznót tett az eső. Termés gyenge közér.

Temesvár. Buza eléggé jó. Takarmányosok, legelők esőt várják. Idő állandóan meleg, csapadék nélküli.

Versecz. Végre, kielégítő eső volt, mely tengerin, szőlőn sokat segített. Aratást részben megkezdették. Minőségek részben gyengék, nagyobb részt jók. Zab nem javult. Takarmány kevés van.

Hiba az új 20 koronás bankjegyek körül. Az emberek sok dologban kicsinyesek és gyerekesek. Így pl. szeretik az új pénzt. Szinte kapkodják, amint valamely új alaku pénz kerül forgalomba. Pedig az új pénz is csak úgy elfogy, mint a régi és az adóhivatal sem számítja többnek a kékszemű huszkoronás bankót a pirosszeműnél. És mégis boldogan mutogatta kb. másfél hét óta az, akinek módjában állott a régi huszkoronás bankjegyeknek becserélése. Bezzeg, épp olyan sietséggel tudnak majd rajta, ha megtudják, hogy ezekben a ropogós új huszasokban — hiba van. Az a hibája, hogy a magyar szövegben Bécs — magyarul is csak Bécs. Pedig azt minden okos embernek illik tudni, hogy hivatalosan Bécs magyarul is — Wien. Hanem ezt a mi nagy jegybankunknál, úgy látszik, nem tudja senki, mert az új huszkoronások magyar képen szóról-szóra ez áll: „Az Osztrák-Magyar Bank e bankjegyért bárki kívánságára azonnal fizet bécsi és budapesti főintézetnél stb...”. Szegény megboldogult Tóth Béla tehát elérte azt, amiért annyi ténrt fagyasztott. Az OMB nem „e bankjegy ellenében”, hanem „e bankjegyért” fizet. És ez így van jól a magyar nyelv törvényei szerint. Hanem azért mégis csak hibás az új 20 koronás bankjegy. Mert Bécs magyarul csak — Wien. Ezt a felfedezést ma tette egy előkelő bankdirektor. Nyomban értesítette erről az Osztrák-Magyar Bank budapesti főintézetét, ahol — forrásunk szerint — nagy megdöbbenést keltett ez az Ausztriát ért nagy sérelem. Akkorát, hogy nyomban elhatározták magukban az illetékesek, hogy a legközelebbi főtanácsi ülésen a Bécsért sértő új közös bankjegyet bevonják, mert nem tűrhető az, hogy Bécs magyarul is Bécs legyen. Elvégre is mire való a hivatalos stílus?

Az O. M. K. E. a végrehajtási novella ellen. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés előterjesztéssel fordult az igazságügyminiszterhez, amelyben azt kéri, hogy a végrehajtási eljárás módosításáról szóló törvényjavaslat 29. §-a szerint miniszteri rendeletnek fentartott átmeneti intézkedések a törvény életbelépése előtt keletkezett követelések tekintetében akként állapíttassanak meg, hogy a nagy horderejű reform a gazdasági életben a jogos érdekek jelentékenyebb károsodása és általában nagyobb megérzést okozhat. A végrehajtási eljárás módosításáról szóló törvényjavaslat 29. §-a szerint miniszteri rendeletnek fentartott átmeneti intézkedések a törvény életbelépése előtt keletkezett követelések tekintetében akként állapíttassanak meg, hogy a nagy horderejű reform a gazdasági életben a jogos érdekek jelentékenyebb károsodása és általában nagyobb megérzést okozhat.

A MÁV. és a magyar helyi érdekű vasutak. Sok szó esik nálunk. Magyarországon, a viczinális vasutakról. A sok szóból több a rossz, mint a jó. Maguk a jó viczinálisok sem igen dicsekedtek önmagukkal. Ugy látszik azonban most már más szellők lengedeznek erre felé is. A Magyar Helyi Érdekű Vasutak R.-T. tegnap kiadott igazgatósági jelentésében ugyanis jóleső meglepedéssel konstatálja, hogy kezd jól menni a h. é. v. dolga. Ezt pedig ilyen-ilyeténképpen indokolja: „A haladásnak ezt a folytonosságát biztosítja az, hogy a m. kir. államvasutakkal az egész engedély tartamára kötött szerződésnek szerint mindennemű üzleti kiadást s ezenfelül a forgalmi eszközöknél még azok a forgalom emelkedése által okozott mindenkori szaporításának tökéletesítését is a m. kir. államvasutak kötelesek viselni s mindezekért nem tarthatnak egyéb igényt, mint az üzleti bevételekből való ama részesedésre, mely minden egyes 50%-ra rug. Ezen rendszer folytán sem a saját kezelésnél oly nagy szerepet játszó megújítási költségek (felépítmény és forgalmi eszközök kicserélése, valamint azoknak már fentebb említett szaporítása), sem pedig a személyzeti és dologi kiadások általánosan észlelhető fokozatos emelkedésének kockázata nem vasutainkat, hanem kizárólag az üzletkezelő m. kir. államvasutakat terheli.” No, most már értjük, miért épül nálunk annyi rossz viczinális és miért lesznek azokból mégis jó üzletek.

Nemzetközi lókiállítás Londonban. A londoni Olympiában most nyitották meg az évenként tartani szokott nemzetközi lókiállítást, amelyen ezer lovat négy millió márká értékben állítottak ki. A lókiállításnak egyik legnagyobb érdekessége, hogy a tulajdonosok hajításban, lovaglásban, ugratásban versenyeznek és így az egésznek nagyszabású urlovas-

verseny jellege van. Az idén tisztek is szolgálati lovaikon résztvesznek a versenyeken. Külföldi államok közül Francia-, Olasz-, Német- és Spanyolország, Hollandia és Belgium megengedték tisztjeiknek a részvételt és hétfőn a király előtt rendezett nagy tiszti versenyen az olasz tisztek vitték el az első díjakat. Ezek az évről-évre ismétlődő versenyeken nem ártana a magyar lötenyészést is bemutatni és kiváló magyar urlovasainknak nem ártana a nagyarányú versenyeken résztvenni, annál is inkább, mert az idegen tiszteket leszámítva, a többi lovasok közül feltétlenül nagyon erősen kiválnának. Hazai mértékkel mérve ugyanis a versenyeket, a résztvevők úgy a lovaglásban, mint ugratásban elég gyengék és a mi lovasainkkal alig versenyezhetnének.

Az aradi vashidak építési. Arad város tegnapi rendkívüli közgyűlése elintézte az aradi vashidak építésének ügyét s kiadta az építési megbízást. Így megbizta Zsigmond Béla mindkét hid alépitményeinek, — az osztrák-magyar állami vasutak gyárait az Arad-Ujarad közti, — a Weitzer János gépgyárat az Arad-Vár közti hid vasszerkezetének, — Szabó Józsefet a vámházak, — Kemény Manóé a földmunkák, — Rossi és Pellegrini magét a csatornázás kivételével. E munkák költségeire pedig két millió négy százezer koronát szavazott meg a törvényhatóság.

Az ásványolajgyár közgyűlése. A Budapesti Ásványolajgyár Részvénytársaság tegnap tartotta rendes évi közgyűlést, melyen elhatározták, hogy a kimutatott 46.506 korona 32 fillért tevő üzemszűtséget a folyó üzletév terhére könyvelik.

Nincs kamatlábmérséklés. Azok után a kamatlábmérséklések után, amelyeket jóformán Európa összes jegybankjai végrehajtottak, általános óhaj volt az, hogy a mi közös jegybankunk is kövesse a példát; annyival inkább, mert a hazai pénzpiac és a közgazdasági helyzet is megkívánja azt. Csak természetesen tehát, hogy — magyar érdekről lévén szó — a közös intézet nem igen siet a kamatlábmérsékléssel, mert az Osztrák-Magyar Bank mai, Budapesten tartott főtanácsi ülésén, melyen lovas Bilinsky kormányzó elnököt, mindenről volt szó, csak erről nem. Megállapították, hogy a leszámítási és deviza-üzlet eredménye, tekintve a bel- és külföldi csekélyebb kamatlábakat, két és fél millió koronával csökkent. Ennek ellenében a jelzálogkölcsön eredménye 500.000 korona többletet tüntet fel. A bankrészvények félévi szelvénye az első félév bevételeiből dus fedezetet nyert, amennyiben az a szükségletét 7 millió koronával felülhaladja. Mindazonáltal a tiszta nyereség a múlt év első felének eredményéhez képest két millió koronával csökkent. A nemzetközi pénzpiac feletti eszmecserénél megállapították, hogy a külföldi piacok olcsóbb kamatlába következtében a fennálló feszültség sokkal gyorsabban bekövetkezett, mint ahogy várták és hogy a mi viszonyainkra utóbbi időben az a körülmény is kedvező volt, hogy a német birodalmi bank kamatlábát arra a nivóra szállította le, mint nálunk van. Az adómentes tartalékot, mely június 23-án 165.6 millió koronára rugott, e hó végével valószínűleg teljesen igénybeveszik, ami mellett azonban alig van kilátás arra, hogy mint a múlt évben, kamatköteles bankjegy kerüljön forgalomba. A főtanács Pranger udvari tanácsos, vezértitkár jelentését vita nélkül tudomásul vette és ezután egész sorozatát intézte el a folyó ügyeknek és a tisztviselők félévi előléptetésére vonatkozó javaslatokat elfogadta. A jegybank állása a 23-iki kimutatás szerint ismét lényegesen kedvezőbb, mint amilyen a múlt év hasonló időszakában volt. Adómentes bankjegytartalék 14.6 millióval 165.6 millióra emelkedett. A kölcsönüzlet alig változott valamit, míg a múlt évnek megfelelő időszakában a tárczaállomány 9 millióval nőtt. A jegybank állásának részletes adatai egyébiránt a következők:

Bankjegyforgalom 1.740.990.600 (—11.357.000) K, érczkészlet 1.506.655.000 (+3.323.000) K, leszámítási tárcza 425.643.000 (+1.369.000) K, Iombardkölcsönök 69.778.000 (—2.105.000) K, adómentes bankjegytartalék 165.665.000 (+14.681.000) K.

Nagy áresés a gabonátörsdén. A vidék kedvező természeti jelenségei egyre szaporodnak és egyszersmind eladási megbízásokat hoznak. A különben is kötésekkel túlterhelt budapesti piac nem képes az eladásra került mennyiségeket felvenni és ez okozza az októberi határidők erősebb lanyhaságát. Az üzlet kezdetén ugyan a helyi spekuláció megpróbálkozott

az árfolyamok emelésével, amennyiben az összes határidőket még néhány fillérrel drágábban vásárolta össze, mint tegnap délelőtt zárultak, a nagy vidéki eladásokkal azonban gyenge volt az ellenállása és kénytelen volt hanyatló árfolyamoknak utat engedni. Októberi buza 11.26-ról 11.02-re, októberi rozs 9.24-ről 9.02-re, októberi zab 8.36-ról 8.20-ra, új tengeri 6.89-ről 6.78-ra, júliusi tengeri 7.08-ról 7.01-re csökkent és kisebb javulások után lanyha irányzatban zárulnak. A készáru piac az árhanyatlás csekélyebb volt, ó búzából elkel 6000 mázsa 5—10 fillérrel és új búzából 2000 mázsa tiszavidéki 15 fillérrel olcsóbb áron. Ó rozsot ma inkább lehetett kis tételben eladni, új rozsra azonban nem igen volt vevő. Augusztura kelt el néhány kocsi pesmegeyi rozs 9.25-ért budapesti paritásában. Egyéb cikkekben kevés forgalom volt változatlan árák mellett.

1 óra 30 perczkor záródnak a határidő-piacok:

	jun. 20.	jun. 26.	+ több — keveseb
Buza októberre	11.61	11.02	—,59
Roszs új októberre	9.53	9.—	—,53
Zab októberre	8.48	8.22	—,26
Tengeri júliusra	7.13	6.97	—,16
Tengeri 1909 májusra	6.92	6.79	—,13

Kész a bankkarta. A bankkarta megalakult. Ezt már régen tudjuk. Eddig a megalakulást csak a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság késleltette, amely nem akart belépni a kartaiba, mert az — szerinte — „lehetetlenné tette volna a versenyt és abból haszna csak a nagy bankoknak lett volna.” Azonban, amint látszik, a karta már nem teszi lehetetlenné a versenyt, tudniillik az összes bankok bent lesznek a kartaiban, mert a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság szintén beadta a derekát, s kijelentette, hogy belép a kartaiba. Most már kétségtelen tehát, legkésőbb július tizedikéig életbelép az új karta, amely semmiesetre sem a közönség érdekeit fogja szolgálni. A vidéki pénzügyintézetek körében máris élénk mozgolódás észlelhető a kartaival szemben, amelynek szigorú feltételei ezen intézetekre súlyos csapást jelentenek.

A tengerparti idegenforgalom Ausztráliában. Osztrák szomszédaink derekas munkát és buzgósgatot fejtenek ki tengerparti vidékeik idegenforgalmának emelése érdekében. Az Österreichische Riviera részvénytársaság, amely ennek a célnak szolgálatában áll — mint értesülünk — 750.000 korona eddigi alapitóját másfélmillió koronára emeli fel. Az osztrák tengerparti idegenforgalmát propagáló társaság új tőkével az isztriai félsziget főbb helyei között automobil összeköttetést akar rendszeresíteni és Pólában modern szállókat fog építtetni.

Drágít az A. Cs. E. V. Most, hogy az általános drágaság miatt nehézkes gazdasági helyzetben enyhítsenek, általánosan kívánság az, hogy a szállítási tarifák mérséklésével és egyéb tarifális kedvezményekkel kell iparunkon segíteni. Annál meglepőbb, hogy az Arad-Csana-É. V.-ak most felemelik a szállítási tarifákat, holott eddig is ez a vasút volt a legdrágább hazánkban. Különösen fakeskedelmünk fogja megérezni e drágítást. Az illetékes körök beavatkozását kellene az érdekeltségnek kérni, mert az A. Cs. E. V. magatartása fontos gazdasági érdeket sért.

A Keramiál gyár közgyűlése. A Magyar Keramiál Gyár r.-t. ma tartotta az évi rendes közgyűlést, Tolnay Lajos nyugalmazott miniszteri tanácsos elnöklése mellett. A zárószámok 304.618 korona 51 fillér bruttó nyereséget mutatnak fel, amely összegből 100.000 koronát az értékcsökkenő alapra fordították. Az ekként fennmaradó 204.618 korona 51 fillér tiszta nyereségből, az alapszabályoknak megfelelő javadalmazások után 150.000 koronát az 1907. évi szelvénynek 10 koronával leendő beváltására fordítanak, a fennmaradó 19.613 korona 59 fillért pedig új számlára viszik át. A szelvényeket július hónap elsejétől kezdve a Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepénél váltják be. Végül megválasztotta a közgyűlés az eddigi felügyelő bizottsági tagokat: Zucker Jánost, Preysz Gusztávot, dr. Ullmann Pált, Dékány Józsefet és dr. Feleki Bélát.

Román állatcsempészet. A múlt nyáron bejárta a hír a fővárosi lapokat, hogy Romániából határszéli legeltetés címén — dacára az elrendelt határozatnak — állatokat csempészenek át a magyar területre s azok kereskedelmi forgalom tárgyát is képezik. Az O. M. G. E. a helyszínére Csernay Ödön kiküldöttje útján megvizsgáltatta az ügyet s arra a meggyőződésre jutott, hogy a csempészet nagy mérv-

ben folyik. Ennek megakadályozását sürgette az egyesület egy a földmivélségi miniszterhez intézett beadványban s a miniszter rendeletet is bocsátott ki az állatcsempész megakadályozása tárgyában.

A gyári és vállalati munkásbetegség-pénztárak sérelmei. Az új munkásbiztosító törvény különösen érzékenyen sújtotta azokat a gyárakat és vállalatokat, amelyek eddig önálló betegsegítő pénztártartottak fenn, holott éppen ezek a pénztárak rendkívüli szolgálatot tettek a munkásbiztosítás ügyének, valamint a szociális békének. Az új törvény folytán a vállalati pénztárak terhe nemcsak növekedett, hanem a törvény életbelépte előtt fennállott 140 pénztár közül már csak 80 van meg, a többi megszűnt. Ilyen körülmények között a magyar gyár-iparnak rendkívüli érdeke, hogy a vállalati pénztárak tömörülése folytán fenntartassanak és megerősítsenek, sőt új vállalati pénztárak alakuljanak a humánus cél érdekében. Azért éppen most, midőn az országos munkásbiztosító és betegsegítő pénztár rendkívüli közgyűlést tart egyes czukorgyárak és malmok indítványára, a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége az összes vállalati pénztárakat június 27-ére, szombaton délutáni négy órára a tömörülés megbeszélésére értekezletre hívta össze. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a Gyáriparosok Szövetségének Munkaadó Szervezetek Szakosztálya az országos pénztár-összes munkaadó kiküldöttéit vasárnap, 28-án délután öt órára a Váci-utczai városházának termébe értekezletre hívta egybe, hogy az alapszabályok igen fontos kérdéseiben a munkaadók együttes állásfoglalása biztosíttassék.

A Siemens-Halske részvénytársaság mai rendkívüli közgyűlése Berlinben elhatározta a tőkeemelését 8 1/2 millió márkával s az igazgatóság közli, hogy a részvények kicserélése teljes összegében megtörtént. A gyártmányok ára leszállott s az árképződésben jelentékenyen érezhető a konkurrenzia hatása.

Az „Anker” biztosító forgalma. Az „Anker” élet-és járadék-biztosító-társaságnál (Magyarországi vezérképviselet Budapest, VI., Deák-tér, Anker udvar) 1908 május havában benyújtott 894 ajánlat 5,462,586 korona biztosított összegre és kiállított 753 kötvény 4,723,484 korona összegre. Díjak felében bevett a társaság 1,327,052 koronát és elhalálozás folytán kifizetett 132,193 koronát. A január-májusi havi időszak alatt benyújtott 4222 ajánlat 31,212,761 koronára és kiállított 3727 kötvény 27,718,567 koronára. Ugyanezen időszakban díjakért 8,762,906 koronát vételezett be a társaság, halálesetek folytán pedig 1,956,000 koronát fizetett ki. A társaság vagyona 1907 december 31-én 174 millió korona biztosítási állomány 538 millió korona, halálozások és esedékessé vált elérési biztosítások folytán a társaság fennállása óta 338 millió koronát fizetett ki.

Az Adria M. Kir. Tengerhajózási R. T. gőzösei közül szerdán az Árpád Fiuméből Marseilleba, Tisza Marseilleből Fiuméba érkezett.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos
A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Nadrágyja jellemzi az urat!

A vasalás szabó költsége... volt, demár nem az. Kényelmessége és tökéletessége utolérhetetlen **MOLNÁR LAJOS** törv. védett

automata-nadrágfeszítőjének

Egy készülék ára 8 korona 2.72 korona előre beküldéért bérmentve. Kapható főraktársnál:

Plöklés Haasnál.
Budapest, Andrásy-ut. 13

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE
Gabonatőzsde.

Budapest, június 26.

A gabonatőzsde mai lefolyásáról közgazdasági rovatunkban emlékezünk meg.

A készáru piaczon elkelt:

Buza. Tiszavidéki. 500 mm. 78 kg. 25.40 korona, 100 mm. 77.5 kg. 25.50 korona, 100 mm. 77.5 kg. 25.50 korona, 400 mm. 77.5 kg. 25.40 korona, 100 mm. 77 kg. 25.55 korona, 100 mm. 77 kg. 25.40 korona, 1200 mm. 77 kg. 25.40 korona, 500 mm. 77 kg. 25.40 korona, 450 mm. 76 kg. 25.20 korona, 100 mm. 79 kg. 24.90 korona, 200 mm. 74.5 kg. 25. — korona, 200 mm. 73 kg. 24.40 korona, mind három hónapra.

Fejérmegyei. 1200 mm. 76 kg. 25.20 korona, három hónapra.

Pestvidéki. 625 mm. 78 kg. 25.60 korona, 130 mm. 76.5 kg. 25.50 korona, 300 mm. 76.5 kg. 25.20 korona, 700 mm. 76.3 kg. 25.10 korona, mind három hónapra.

Zab. 100 mm. 16.70 kor., készpénzfizetés mellett.

Tengeri. 100 mm. 14.20 korona, készpénzfizetés mellett.

Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kiló	Ára 100 kg.	kiló	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	74	23.90-24.20	78	24.90-25.20
"	75	24.20-24.40	79	25.10-25.50
"	76	24.40-24.80	80	—
"	77	24.60-25.10	81	—
Fejérmegyei	74	23.60-24. —	77	24.30-24.80
"	75	23.90-24.20	78	24.60-25. —
"	76	24.10-24.50	79	24.80-25.20
Pestvidéki	74	23.80-24.10	78	24.80-25.10
"	75	24. —-24.40	79	24.90-25.30
"	76	24.20-24.60	80	—
"	77	24.60-24.90	81	—
Bánsági	74	23.90-24.20	78	—
"	75	24.10-24.50	79	—
"	76	24.30-24.70	80	—
"	77	24.50-25. —	81	—
Bácskai	74	24.30-24.40	76	24.40-24.80
"	75	24.10-24.60	77	24.60-25.10
Szerb	74	—	75	—
Rozs I-rendű uj	—	—	—	20. —-20.10
" középmin séű uj	—	—	—	19.80-20. —
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	13.90-14.30
" II-rendű	—	—	—	13.50-13.90
Köles	—	—	—	11. —-12. —
Zab I-rendű	—	—	—	16.60-16.80
" II-rendű	—	—	—	16. —-16.40
Tengeri belföldi uj	—	—	—	14. —-14.20
Repce: Kaposztarepce	—	—	—	—, —, —

A határidőpiaczon kötötték:

Dőlelőt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. októberre 11.21, 11.26, 11.21, 11.27, 11.02, 11.06.
Rozs 1908. októberre 9.20, 9.22, 9.04, 9.06, 9.03, 9.07.
Zab 1908. októberre 8.33, 8.21.
Tengeri júliusra 6.96, 7.07, 7. —, 7.01.
Tengeri 1909 májusra 6.88, 6.79,

1 óra 30 perczkor zárulnak:

októberi buza	11.02-11.03
októberi rozs	9. —-9.01
októberi zab	8.22-8.23
júliusi tengeri	6.97-6.98
1909 májusi tengeri	6.79-6.80

Budapesti gabonaforgalom.

1908. június 25-ől június 26-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	7200	—
Rozs	1100	—
Árpa	305	158
Zab	909	598
Tengeri	24682	101
Liszt	200	12665
Korpa	—	3829

Értéktőzsde.

A mai értéktőzsde a tegnapiénál szilárdabb irányzattal nyílt meg; bécsi vásárlásokra különösen a déli tőzsde folyamán azonban árfolyamuk ismét visszahanyatlott s nyugodt üzletmenet mellett a többi vezetőértékek is csökkenést mutattak. A helyi

piaczon mérsékelt volt a forgalom. A tegnapi tőzsdén a Beocsini Czeméngyár részvényeivel szemben mutatkozó ellenáramlat ma már megszűnt s a benne kötött üzleteket simán bonyolították le. Kötés ezenkívül Salgótarjáni közszénbánya és Városi villamosvasut-részvényben fordult elő, a Salgótarjáni közszénbánya-részvény zárlat felé kissé visszaesett. — Forgalomba került: Osztrák hitel 621—622.50 koronán, Magyar hitel 738.75—739.50 koronán, Államvasut 695—696.50—695.50 koronán, Leszámitolóbank 468.75 koronán, Jelzálog 430.75 koronán, Rima 548—549.50 koronán, Városi villamos vasut 261.50 koronán, Közuti 541—541.25—540 koronán. Magyar koronajáradék 93.05 koronán, Salgó 562—558 koronán, Beocsini 524.50—523 koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde szilárd.

Kötettek: Osztrák hitelrészvény 621.—621.75 Magyar hitelrészvény 738.75—739.50. Osztrák-magyar Államvasut 695.25 696.25. Déli vasut 125. —126.50. Rimamurányi vasut 548.—549.50. Magyar leszámitoló bank 468.75. Közuti vaspálya 541.—541.75.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde tartott.

Kötettek: Osztrák hitelrészvény 621.75—622.50. Magyar hitelrészvény 739.50 740.25. Osztrák-magyar Államvasut 695.50. Rimamurányi vasut 550.25—550.50. Magyar leszámitoló bank 468.— Jelzálogbank 430.75—431.25. Közuti vaspálya 539. 540.— Városi villamos vasut 561.25. Magyar koronajáradék 93.—. Kereskedelmi r-t 568.—570.—. Salgótarjáni közszénbánya r-t 557.—562.—. Beocsini czeméngyár r-t 523.—525.—. Erzsébet kir. szanatórium sorsjegy 7.80.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde berlini eladások nyomán mérseke. forgalom mellett lanya irányzattal folyt le. Kötettek: Osztrák hitelrészvény 621.50.—618.—. Magyar hitelrészvény 738 —737.50 Rimamurányi vasut 549.—548.50. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 618.—. Magyar hitelrészvény 737.—. Rimamurányi vasut 548.25.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, június 26. (Saját tudósítónk jelentése.) A külföldi tőzsdék ma is bányadt irányzatot jelentettek az itteni piaczon ennek ellenére valamivel kedvezőbb volt a hangulat. Gabonanemek, tengeri és zab változatlan áron maradtak anélkül, hogy jelentékenyebb üzlet fejlődhetett ki. A konzum ugyanis egyáltalán nem mutatott hajlandóságot a vásárlásra, sőt alig volt képviselve s általános részvétlenség mellett üzletelen volt a tőzsde. Jegyezett buza: tiszavidéki 13.20 13.65 korona, mosoni 12.80—13.20 korona, tótfelvidéki 12.70 13.15 kor., déli vasuti 12.70—13.10 korona, marchfeldi 12.50 12.85.

Uj-rozs: tótfelvidéki 10.85—11.10 korona csepeli 10.80 11.— kor., pestmegyei 10.85—11.10, déli vasut 10.80 11.— korona, külföldi magyar 10.75—11.— kor., osztrák 10.70—11.— korona.

Árpa: morvaországi —.— kor., marchfeldi —.— kor., bécsvidéki —.— kor., tótfelvidéki 6.50—7.75 kor., csepeli —.— kor., győri —.— kor., déli vasuti —.— kor., tiszavidéki —.— korona.

Magyar tengeri: régi 7.40 7.60, uj —.— korona, cinquantin 8.25—8.75, uj —.— korona.

Magyar zab: selejtes —.— kor., közepes 8.55 8.85 korona, elsőrendű 8.80 9.05 kor. válogatott 8.95 9.25 korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai 8.30—8.60 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, június 26. A barátságos irányzat a mai előtőzsdén határozottabban kidomborodott, mert Magyarországból jobb terméskilátásokat, New-Yorkból pedig jobb irányzatot jelentettek. Legnagyobb volt az érdeklődés alpesi bányarészvények iránt, melyek élénk forgalommal emelkedtek. Prágai vasművek és rimamurányi részvények, valamint cseh északi vasuti részvények emelkedtek. A többi értékek nyugodtak voltak. A déli tőzsde nyugodt forgalommal és tartott árfolyamokkal indult. A forgalom további részében kulissza-értékek alig változtak.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 621.75. Magyar hitel. 739.50 Länderbank —.—, Államvasut 694.75 —.—

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle
Haasnál valódi Áldás gyomorhajoknak és székzenyőben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomor 3-8 óra alatt tel. Jelen renáde koron. Kís. Öveg 40 fillér. nagy Öveg 40 fillér.

Elbavölgyi vasut 446.—, Déli vasut 125.75.—, Alpesi bányatársulat 651.25. Rimamurányi 549.—, Májusi járadék 97.05, Magyar koronajár 93.—, Orosz érték —, Török sorsjegy 186.—, Német márka 117.60.

1 óraker jegyzetek:

Osztrák hitel 621.75, Magyar hitel 739.50 Länderbank 437.—, Unio-bank 537.—, Allamvasut 694.75, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 126.—, Gözhajó —, Alpesi bányarészvény 651.—, Májusi járadék 97.05, Magyar koronajár 93.—, Török sorsjegy 186.—, Német márka 117.60, Elbavölgyi vasut 446.—, Rimamurányi 549.—, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, június 26. (Osztrák értékek zárlata.) 4 1/2 százalékos papír-járadék 97.05, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.—, 1860-as sorsjegy 150.—, Osztrák hitelsorsjegy 471.—, Angol osztrák bankrészvény 295.—, Bécsi Bankverein 518.10 Osztrák-magyar bank 1748.—, Déli vasut 124.50 Dunagözhajózási társ. 998.—, Dohányrész. 431.50 Cs. k. arany (vert) 11.35 Német bankv. 117.56 Osztr. Lloyd 411.—, 4.2 száz. ezüst. jár 97.05 99.15, Osztr. koronajár 97.20, 1864-es sorsjegy 261.—, Osztrák hitelintézeti részvény 620.—, Unio-Bank 537.50, Osztrák Länderbank 436.—, Osztrák-magyar államvasut 694.25, Elbavölgyi vasut 445.50, Alpesi részvény 648.—, 20 frankos 19.13, Londoni váltótár 239.82 Lipótkohó —, Töröksorsjegy 185.75. Gyengült.

Bécs, június 26. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111.10, Fizsai és szeg. kölc. sorsjegy 143.—, Magyar hitelbank részvény 736.25, Magyar leszámítoló és váltó részvény 469.—, Rimamurányi 547.75, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 405.—, Magyar koronajár 93.—, 4 százalékos magyar földterhem. kötv. 93.40, Magyar nyer.-k. sorsjegy 186.—, Kassa-Oderbergi vasut részvény —, Magyar jelzalogbank 429.—, Magyar keresk. bank —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE

Berlin, június 26. (Tözsdejelentés.) A mai tözsde üzleti forgalma ugyan szűk határok között maradt,

az irányzat azonban kedvező newyorki jelentésekre és a jobb bankkimentásra szilárdulásra hajlott, úgy, hogy a legtöbb piacon tört százalékos emelkedések állottak be. Bankrészvények körülbelül 1/4%-al emelkedtek, míg a bányarészek egyöntetű irányzatot követtek. Ennek dacára az ingadozások mind fölfelé, mind pedig lefelé csekélyek voltak, míg déli vasut bécsi kínálatra nyomottak voltak. Járadékok megosztott irányzatot követtek. A további folyamatban különösen bányarészek engedtek. A készpénzpiac ipari értékei többnyire gyöngyösek voltak. Napi pénz 2 1/2%, ultimópénz 4 1/2%, magánleszámitolási kamatláb 3 1/2%.

Zárlatok jegyeztetik: 4 1/2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.70, osztrák hitelrészvény 194.50, Déli vasut 25.10, orosz bankjegyek 214.20, 4 százalékos új orosz kölcsön 78.10, Disconto Commandit 169.75, Dinamit-truszt 162.—, Harpeni 195.20, Unihált török járadék 96.—, 4 1/2 százalékos ezüst-járadék 97.—, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.90, Magyar koronajár 97.20, Osztrák-magyar államvasut 148.60, Bécsi váltótár 84.95, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 208.—, Gelsenkirchener 185.60, Laurakohó 201.—, Gyengült.

Frankfurt, (Zárlat.) június 26 4 1/2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.60, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.30, Osztrák hitelintézeti részvény 194.80, Osztrák-magyar államvasut 148.80, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltótár 203.70, Bécsi Bankverein —, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 78.40, 4 1/2 százalékos ezüstjáradék 98.20, Osztrák koronajár 97.05, Magyar koronajár 93.—, Osztrák-magyar bank 126.40, Déli vasut részvény 24.50, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltótár 84.96, Párisi váltótár 81.15, Unio bankrészvény —, Alpesi bányarészvény —, Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat.) június 26. 4 1/2 százalékos ezüstjáradék 98.70, 1860. sorsjegy 150.25, Déli vasut 23.85, 4 százalékos aranyjáradék 98.50, Osztrák hitelrészvény 193.80, Osztrák-magyar államvasut 148.25, Olasz járadék 103.75, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.15 Bányadt.

London, június 26. Angol consol 87 15/16.

Páris, június 26. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 94.37 Osztr. aranyjáradék 98.75 Magyar aranyjáradék 95.75, 5 százalékos Bolgar kötelezvény 1896. évről 502.50, 4 százalékos Olasz járadék 104.60, Déli vasut elsőbbségi kötv. 296.—, 5 százalékos marokkói járadék 516.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 96.10, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 89.50, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 92.—, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 98.27, 5 száz. Orosz kincstári utaltvány 1904. 509.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. 440.—, 4 százalékos spanyol járadék 96.75, 4 százalékos unifikált török jár. 96.27, Török sorsjegy 179.75, Török dohányrészvény 453.—, Osztrák földhitelintézeti 119.75, Osztr. Länderbank 466.—, Magyar Jelzalogbank 453.—, Banque de Paris 1462, Banque Ottomane 723.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 129.—, Meridional vasut 637, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 536.—, Rio Tinto 16.20, Sucrerie d'Egypte 26.—, Tula 235.—, Thomson Houston —, Urikányi község —, Chartered 20.50, De Beers 274.—, East Rand 103.—, Lagerfontein 8.—, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 54.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.62 Váltó német piacokra (rövid) 123.12, Váltó Bécsre (rövid) 104.68, Váltó Belgiumra (rövid) 110.10, Olasz aranyváltó (rövid) 1/8, Váltó Svájcra (rövid) pari. Csek Londonra 251.25, Magánkamatláb 1 1/8, Szabálytalan

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Vásárcsarnok.

1908. június 26-án.

Az üzletmenet csendes; a gyümölcsfélék közül a cseresznye, ribizske, meggy, jó keresletnek örvend. Különösen a nagy fekete ropogós cseresznye és spanyol meggy iránt erős az érdeklődés és ezen fajtákért igen jó árakat biztosíthatunk. Zöldségfélékben és főzésekben a forgalom elég élénk. Vaj és tojás változatlan.

Mai árak:

Husneműk: Helybeli marhahus hátulja 110—116 K, eleje 104 120 K, vidéki borju, borbén

Table with multiple columns containing market data for various goods like flour (liszt), oil (olaj), sugar (cukor), and other commodities. It includes prices for different grades and brands, such as 'Buzza', 'Egyéb gabonafélék', 'Burgonya', 'Faj', 'Hús', 'Sör', 'Pálinka', etc.

hosszan mérve súlylevonás nélkül 70-80 K helybeli borjúhus 80-112 K, sertésusz szalonával 134-136 K, lehuzott sertés 162-164 K, szalonna friss 116-140 K, szalonna sózott 112-120 K, szalonna füstölt 130-132 K, olvasztani való 116-120 K, hárj 136-140 K, sertészsír 140-144 K, mind métermázsánként. Füstöltus (vidéki) kg.-ja 120-160 K, hazai sonka 1.60-2. K, szalámi magyar 3.40-2.80 K, nyári szalámi 1.28-1.40 K.

Vad: Öz 170-1.80 K, szarvas — K, dämvd —, vaddisznó —, K kg.-ként egészben, nyul nagy —, K, nyul süldő —, K, fogoly —, K, fácán —, K szalonka —, K, darabonként. Fenyvesmadár kötege —.

Baromfi-félék: Elő rántani való csirke 120-240 K, sütni való 2.-2.80 K, kacsá sovány 3.20-4.40 K, kacsá hizott 5.-6.- K, liba fiatal 5.-10.- K, lud hizott 14.-20.- K, tyúk 3.40-4.- K, pulyka —, K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud —, K, hizott ruca —, K, hizott pulyka —, K, levestyúk 1.20-1.40 K kg.-ként, Pulárd 1.80 2.- darabonként.

Tejtermékek: Teavaj (centrifugált) I. 2.40-2.50 K, II. 2.-2.30 K, főzővaj (köpült) 1.70-1.80 K, tehénturó 10-28 K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 7.-8.- K, rózsá u 6.-7.- K, fehér 4.80-5.20 K, kifli 7.-8.- K, sárgarépa 10.-14.- K, petrezselyem 16.-18.- K, vörshagyma makói 21.-22.- K, közönséges hazai 8.-10.- K, fokhagyma 36.-40.- K, káposzta 10.-12 K 100 kg.-ként. Burgonya, új 14.-16. K, kalarábé 2-3 fill, spárga solo —, K, közép —, K, leves — f kg.-ként. Zöldbab hüvelyes —, K, kifejtett —, K, zöldborsó hüvelyes —, K, kifejtett —, K.

Gyümölcsfélék: Szőlő 6.-8.- fillér kg.-ként Alma válogatott elsőrendű áru (aranyparmen raneti, jonathán, Törökbalint, batul stb.) —, K, másodrendű —, K, harmadrendű apró áru —, K. Körte elsőrendű —, K, másodrendű —, K, dió I. 40-60 K, II. 20-40 K 100 kg.-ként.

Tojás: bácskai 72-74 K, erdélyi apróbb ár (1440 drb.)

Budapesti szurómarhavásár.

Budapest, június 26. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 1042 darab élő borjú (közte 32 rugott) Fizettek elsőrendű élő borjúkért 86-94 fillért, kivételesen — 96 fill., középminőségű élő borjúkért 78-84 fillért, silány és rugott borjúkért 66-74 fillért kilogrammonként (levonás nélkül). Az irányzat élénkebb volt, az árak 6-8 fillérrel kg.-ként emelkedtek.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.

Budapest, június 26-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) fillér. Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 128-130 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 130-132 fillér. Könnyű (páronként 250 kg-ig) 134-138 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) — fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) — fillérig.

Sertéslétszám 1908. évi június 24. napján volt készlet 39738 drb., 1908. június hó 25-én felhajtott 169 darab, 1908. június 25-én elszállított 271 darab, 1908 június 26. napjára maradt készletben 39636 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, június 26. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 905 darab sertés, 66 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 471 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 1646 darab sertés, 66 darab süldő — darab malacz. Eladatott 1054 darab sertés, 38 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 502 drb sertés, 28 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsírsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsúlyban 100-102 fillér, ételsúlylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig, 98-100 fillér, ételsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsúlylevonással 123-130 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig —

fillér, ételsúlylevonással 120-134 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 120-134 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül — 127, könnyű 140-300 kgr.-ig — fillérig, ételsúlylevonással — fillérig. Belföldi süldő 96-116 fillérig, horvát süldő — fillér Malacz — fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők.) A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Junius 26. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Rhousopoulos Rhousos keleti kereskedelmi akadémiai tanárt e minőségében a VII. fizetési osztályba; Rádai Gyula és Salgó Imre megbízott kiegészített tanárokat a szombathelyi államilag segélyezett községi, illetőleg a késmárki állami felső kereskedelmi iskolához a IX. fizetési osztályba rendes tanárokká. Kovács Ignác okleveles tanítót, a csikve-rebési új állami elemi népiskolához, valamint Vargha Elemér okleveles tanítót, 1908. évi szeptember 1-től számítható hatályval, az egerháti új állami elemi népiskolához rendes tanítókká; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök a kisvárdai adóhivatalhoz Kurtz Bálint ideiglenesen nyugalmazott pénzügyi biztost adóhivatali segédde ideiglenes minőségben, Kiffa Sándor nagyszabeni segélydíjas pénzügyi számvakornokot pénzügyi számtisztte, ideiglenes minőségben, jelenlegi állomáshelyén való meghagyása mellett; a kereskedelemügyi miniszter az ipolyvári központi utmesterei állásra, ideiglenes minőségű utmesterré Draghiciu Bukur utmesterei iskolát végzett, törvényes igazolvánnyal ellátott cs. és kir. utászörmestert; a debreczeni itélőtábla elnöke Tamás Géza máramarosszigeti törvényszéki díjtalan joggyakornokot segélydíjas joggyakornokká; a budapesti főügyész Stifter Ede budapesti főügyészségi irnokot, jelenlegi alkalmaztatása helyén, irodatiztté nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Horváth Lajos és neje torontálszécsányi és Kovács László és neje stájerlakai állami elemi iskolai tanítókat, illetve tanítóneket, 1908. évi szeptember 1-től számítható hatályval, kölcsönösen; az igazságügyminiszter Kopacsek József gyöngyösi járásbírói jegyzőt az egri törvényszékhez helyezte át.

Pályázatok. A budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéknél bírói, a titeli és a szatmárnémeti járásbírószéknél jegyzői, a zsabalyi járásbírószéknél végrehajtói állásra 2 hét; — a titeli járásbírószéknél irnokai, a m. kir. honvédelmi minisztériumnál és a szépsiszentgyörgyi adóhivatalnál szolgáló állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

IDŐJARÁS.

A meteorológiai központ Intézet távirati jelentése. 1908. június 26-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap száraz, tulnyomóan derült idő uralkodott. A hőmérséklet országsszerte néhány fokkal alacsonyabb volt a normálnál; a maximum: Fiumében 23°C és a minimum: Arvaváralján, meg Tátrafüreden 4°C volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozással tulnyomóan száraz idő várható.

Állomás	Hőmérséklet 100 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és ereje	Felhőzet		Hőmérséklet	
				Umagyak mm	max.	min.	
Budapest	62.4	15.4	N	0	28	14	
Békéscsaba	61.8	14.0	S	0	24	12	
Késmárk	64.6	12.1	N	1	20	10	
Losonc	62.6	15.2	NE	0	24	12	
Ógyalla	62.9	16.6	N	0	26	14	
Budapest	62.4	18.6	NW	0	27	14	
Terény	63.5	17.8	N	0	25	13	
Nagybánya	63.5	20.4	N	1	25	13	
Pács	68.4	18.5	N	2	24	12	
Sátráb	64.3	17.9	S	1	25	13	
Fiume	63.0	19.4	S	1	24	12	
Szeged	62.1	19.7	SW	1	25	13	
Tomonyvár	62.9	16.0	N	0	24	12	
Nagyvárad	62.5	14.5	SW	1	23	11	
Kolozsvár	62.5	14.5	SW	1	25	13	
Nagyvárad	61.0	14.6	SE	1	20	10	
Debrecen	—	—	—	—	—	—	
Arvaváralja	—	15.1	NW	4	27	14	
Arvaváralja	—	8.0	E	1	18	8	
Szolnok	—	15.4	N	2	22	11	
Komárom	—	18.0	NW	0	24	12	
Magyaróvár	—	20.6	NW	0	25	13	
Sopron	—	14.9	N	2	20	10	
Szolnok	—	18.8	NW	1	25	13	
Szolnok	—	22.2	—	—	27	15	
Debrecen	—	18.9	—	3	24	12	
Kecskemét	—	20.3	SW	1	24	12	
Drosháza	—	20.1	N	2	23	11	
Árad	—	—	—	—	—	—	
Geombolya	—	18.9	—	0	25	13	
Vesze	—	—	—	—	—	—	
Jászóva	—	13.5	—	0	23	11	

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: FAJOR MATYAS

Fodrászoknál az urak

miért követelik, hogy borotválkozás után valódi DIANA-SÓSBORSZESZ-szel fecskendezzék arcukat, vagy fejbőrüket bedörzsöljék, vagy hajukat megnedvesítsék?

1. Mert mindenkinek többé-kevésbé ég az arca a borotválkozástól, ami rögtön elmúlik, sőt leűti a tüzségét a bőrnek, ha borotválkozás után Diana-sósborszesz-szel bespricceltetjük.
2. Mert nagyon gyakori, hogy borbélyoknál bőrbetegséget kapunk, ami teljesen ki van zárva, ha borotválkozás után Diana-sósborszesz-szel fecskendeztetjük arcunkat.
3. Mert nem kaphat senki pattanást, ha arcát vagy nyakát borotválkozás után Diana-sósborszesz-szel befecskendeztetjük.
4. Mert hajhullása vagy korpa képződése nem lesz, ha fodrásza Diana-sósborszeszt használ.
5. Mert a haj őszülése megakadályozható, ha Diana-sósborszesz-szel dörzsöli haját.
6. Mert kopaszfejú egyéneknek is erősít hatatosan a fejbőrt és roppant kellemesen hűsíti az egész fejet, miáltal az embert frissíti.
7. Mert meleg napokon a Diana-sósborszesz fejbédörzölés új munkakedvet önt a kifáradt egyéneknek.

A Dianarsósborszesz bevásárlásánál csak arra kell vigyázni, hogy minden üveg sárga burkolatu papirban van forgalomban, amely papiron kívül látható már e két szó:

DIANA-sósborszesz.

Postán szétküldi az egyedüli készítő:

Erényi Béla

DIANA-gyógyszertára

Budapest Károly-körút 5. sz.

Egy eredeti üveg ára 20 k.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tátrában.

Köszöntelek

Ti égbe nyuló büszke fenyvesek!
A felhő is alatt jár,
Ahol csipog sok szürke madár,
De hó borítja fényes koronátok,
S felhőkön túl, a meredeken járok...

Elhagytam szép, de lapos földem,
Hol még előbb én is előre törtem...
Ahol kuruttyol nagy béka-sereg,
És hangján annyian merengenek...
Hol a sok sárga mocsár egyre terjed,
S oh, hol a törpe hamleték,
Amíg előre hajtja piczi vágyuk,
Szomorún játszzák kis komédiájuk...

Ott minden hason csúszik,
Itt minden égre tör,
Izzappá válik minden ott,
Itt zúg, rohan nagy öserő...

És itt a hegytetőn
Ebredni érzem ellankadt erőm...

E zord világ az én világom,
Hol a mindenséget törpének látom...
Száműzöttje vagyok járatlan helyeknek,
Hol járni csak merészek mernek...

Szeretem a mélységeket,
És szeretem a magasságokat,
Hol elmaradnak a fáradt lelkek,
És feljutnak az el nem fáradóak...

És fáj, hogy kis szivűek zsbongása
Felhat ide is: örök némaságba...
Nézzétek, a havasok nektek intenek!
Kik gögösen, hidegen fénylenek...

És féltetek!

Ti ott alant a völgyben,
Mert egyszer rátok törnek
A büszke fenyvesek,
S folyamámá nőnek, elsőpörnek
A kis csobogó csermelyek...

... Fent álmodom, lent ébredlek,
Fent sirok, ott lent nevetek...

Mig fent kőszált havasi gyopár lellem,
Lent a völgyben szép vadvirágra lettem...

Sikabonyi Antal.

(Newyork alapítása.) Az eredetileg németalföldi származású Roosevelt-család első tagja, aki a rózsáiról híres Rosefieldből Amerikába vándorolt, Mar-ton van Roosevelt fia, Nicolas van Roosevelt volt. Nicolas van Roosevelt harmincz németalföldi család-al egyetemben 1623-ban kötött ki Amerikában, a hol a kereskedelem föllendítéséből maga is alaposan kivette a részét. Ennek fia, Roosevelt Miklós beállt az insurgensek közé és amikor a függetlenségi harc kitört, a Roosevelt-család már a kolónia legtekintélyesebb családjává vált. Ennek daczára sem felel meg a ténynek az a föltevés, hogy ez a harmincz németalföldi család vetette meg a mai Newyorknak tulajdonképpeni alapját. Az elhunyt P. Th. Virlet d'Aoust francia történetíró egykori hiteles okmányokkal kimutatta, hogy az avesnesi származású Wallone Jesse de Forest már nyolcz hónappal előbb ötszáz gyarmatosít telepitett le a Manhattanszigeten. A XVII. század elején, írja Virlet d'Aoust, különösen északi Európa népei körében valóságos kivándorlási láz dühöngött, amelynek czélja Amerika volt. Volt ez időben Avesnes Hennigan községben egy de Forest nevű gazdag posztókereskedő család. 1533-ban de Forest Menyhért egy dúsgazdag monsi örökösöt vett nőül. E házasságból származott de Forest Jean és ennek fia volt Jesse de Forest, Newyork tulajdonképpeni megalapítója. Jean de Forest 1593-ban családjával Sedánban telepedett le. Három évvel később Jesse nőül vette du Cloux kisasszonyt és egy-uttal társul szegődött apósához. Amikor az utóbbi meghalt, Jesse Leydenbe költözött, ahol fivéréivel nagy festőgyárat alapított, amelynek révén megvalósította régi vágyát, hogy nagyobb vagyonnal Amerikába vándorolhasson. 1621-ben ismét szülővárosában, Avesnesben találjuk, ahol telepeseket toboroz, akikkel — összesen ötszázan voltak — egy hollandus hajón Antwerpenből Amerikába vitorlázott. A bátor wallonok azonnal birtokba vették a Manhattanszigetet és Long-Izlandot és itt vetették meg a két legnagyobb amerikai várost Newyork és Brooklyn alapját. Jesse de Forestet három évvel később a mocsárláz megölte, de számos fiugyermekét hagyott hátra, akik folytatták a gyarmatosítás munkáját. 1624. óta a wallonok által lakott területeket Nouvelle Belgique-nek nevezték és az általuk alapított

várost Neuf-Avesnesnek. Csak 1674. után, amikor az angolok lettek az ország uraivá, kapta az ujonnan alapított város a „Newyork” nevet. A Rooseveltek tehát, mint látható, az alapításban közvetlenül nem vettek részt.

(A toronyóra munkája.) Egy „alapos” német, akinek egyéb elfoglaltsága mellett erre is maradt ideje, kiszámította, hogy mennyi ideig ütne egy toronyóra, ha ahelyett, hogy órától-óra, hónap-ról-hónapra jelezne egyhanguan az órákat, egyszerre, megszakítás nélkül ütne annyit, amennyit egy év leforgása alatt ütnie kell. Számítása szerint ez esetben 3 napig, 8 óráig és 18 percig ütne szakadatlanul. A számítás menete a következő: A toronyóra ¼-kor egyet, ½-kor kettőt, ¾-kor hármat, az egy óra elteltével pedig négyet üt. Ez tíz ütés óránként, vagyis naponta 240 ütés. Ehhez jön az órák száma, amelyeket összesen 156 ütéssel jelez naplában, vagyis egy nap leforgása alatt az óra 396-ot üt, egész évben pedig 365×396=144,540. Minden ütés 2 másodpercig tart, vagyis egy toronyóra évente 289,080 másodpercig üt, ami 80 órát és 18 percet tesz ki.

(A dadogás.) A „Deutsche Medicinalzeitung” figyelmet érdemlő tanulmányt közöl a dadogás mi-benlétéről, Denhard Rudolfnak, a tárgy egyik jeles hozzáértőjének tollából. A szerző hibáztatja azt a vélekedést, hogy a dadogást szervezeti hibák okozzák. Ha a dadogással történetesen valami szervezeti baj is jár, úgy a kettő között nincs kapcsolat. A beszési fogyatékoság jóval kívül gyökerezik a testen. A jelenségnél feltétlenül lelki zavarról, a természetes és ép önbizalom patológiai hiányáról van szó. Legtöbbször azokból az annyira-mennyire fontos előidézőkből ered, mint némely betegség követke-zése, vagy heves foku kimerülések. A falajt az örökölésen kívül az általános idegességi állapot is egyengetheti. Veszedelmesebb mértékben az akarat-on és gondolkodáson teljesen elhatalmasodó lelki be-tegességgé fejlődik. A gyógyításnak ebben a tekintési vonalban kell indulni. Az orvosolás azon alapuljon, hogy az el nem vesztet, csak annak hitt beszélőképesség tudatosan működjék, hogy ismét átkerüljön a haladás mozzanatain, amik bátorságot eredményez-nek arra, hogy előbb a kétség, majd azután a hiba legyőzessék. Helyes irányítással igen szépen el lehet ezt érni. Persze a célszerű gyakorlásokat nem szabad mellőzni, de a tanítónak elsősorban is oda kell tö-rekedni, hogy minél beljebb hatoljon a dadogó lelki életébe és az így származó felismerésekkel kormá-nyozza a javítást.

A NAGY TITOK

IRTA: W. COLLINS.

7

Londonba érkezésünkkor rögtön a szálló-dába hajtattunk.

Másnap reggel Ernő elment, hogy üzleti ügyeit lebonyolítsa. Még egyszer megpróbáltam bizalmát megnyerni, de hasztalan volt. Azt mondtam, hogy bevásárlásokat megyek tenni.

Alig végeztem el kisebb vásárlásaimat, Ben-jámin villájához hajtattam, mely St. Johns Wood egyik mellékutczájában volt.

Leültünk a kis könyvtárban a kandalló elé, ott aztán öreg barátomnak elmondottam mindent a legkisebb részletig; minden bánatomat és annak okozatát és végül arra kértem, legyen segítségemre, hogy ezt a rettenetes kételkedést derítse fel. Hogy tudja meg, vajjon jogérvényes felesége vagyok-e Ernőnek, vagy sem.

Azonnal megígérte a segítségét és aztán fel-alá járkálni kezdett és elgondolkozva mormolta: — Makallan? Makallan? Hol hallottam én már ezt a nevet?

Azután megállt előttem.

— Ugyebár a kocsija kint áll az ajtó előtt, kétféves gyermekem? Menjünk rögtön a jegyzőmhöz.

Lincolns Inn Fieldsbe hajtattunk.

Benjámin úgy adta elő az esetet a jegyző-nek, mintha egy barátinőről lenne szó. A vá-laszt rögtön megkaptuk. Abban a hitben mentem férjhez az uramhoz, hogy az a név az igazi és a tanuk is ugyanabban a hitben cselekedtek. Ilyen körülmények között a házasságom jogérvényes. Makallan vagy Woodville a neve, én azonban a hites felesége vagyok.

Ez a határozott felelet mázsányi sulytól szabadította meg a lelkemet. Elfogadtam öreg barátom meghívását a korai ebédre. Utközben elmondtam neki elhatározásomat, hogy fel aka-

rom fedezni mindenáron, miért nem esküdött meg Ernő az igazi neve alatt velem.

Benjámin megrázta a fejét és csodálatoskép-pen szinte szóról-szóra ugyanazt a tanácsot adta nekem, melyet már az anyósomtól is hal-lottam:

— Hagyja a dolgokat a maguk útján. Lelki békéje és nyugalma érdekében elégedjék meg fér-je szerelmével. Most már meggyőződött róla, hogy törvényes neje és azt is tudja, érzi, hogy szereti magát. Nem elég ez?

Csak egy válaszom volt erre: ilyen körülmények között nekem elviselhetetlen az élet. És ebben az értelemben semmi sem tudta elhatáro-zásomat megváltoztatni. Most csak arról lehet-tett szó, hogy Benjámin — ha tanácsa ellen cse-lekszem — segítségemre lesz-e minden erejével.

— Mondja meg, mit óhajt, hogy tegyek az érdekében — ez volt a válasza kérdésemre.

Éppen Portmen Square környéke egyik utcáján hajtottunk keresztül. Ismét szólni akar-tam, de a szavak elhaltak az aikimon. Véletlenül a férjemet pillantottam meg.

Egy házból lépett ki; a pillantása a földre irányult; az arra haladó kocsit észre sem vette. Láttam, hogy a házszám tizenhat. A legközelebbi sarkon elolvastam az utca nevét is.

Vivian Place volt.

— Ismer ön talán valakit, aki Vivian Place 16. szám alatt lakik? — kérdeztem reszketve a kísérőmtől.

— Nem — felelte elesodálkozva. De miért kérdezi?

— Éppen most lépett ki onnan Ernő.

— És mi csodálatos van ebben?

— Férjemnek minden cselekedete gyanut kelet bennem, Benjámin.

Benjámin rosszalólag rázta a fejét és rövid szünet után megszólalt:

— Én azt tanácsolom, hogy keresse fel fér-jének valami bizalmas barátját és néhány disz-krét kérdést intézzen az illetőhöz.

Rögtön Fitz-David úrnagy jutott az eszembe.

Időközben megérkeztünk Benjámin villá-jába. Azonnal elkértem a czim- és lakjegyzéket,

hogy kikeressem az úrnagy lakását. De ki ir-hatja le meglepetésemet?

A czim ez volt:

Vivian Place 16. szám.

NEGYEDIK FEJEZET.

— Ez mindenesetre csodálatos véletlen — jegyezte meg Benjámin. De semmi gyanusat nem látok benne, ha kedves férje Londonban való időzésekor egyik barátját meglátogatja és éppen olyan természetes, hogy a jegyzőtől való visszatérésünkkor a Vivian Placet is érintettük.

— Ez mind igaz. De egy benső hang azt sugja nekem, hogy Ernő látogatása az úrnagy-nál nem volt csak véletlen.

— Ne zavartassuk magunkat a dinernél — vélte Benjámin. — Itt egy szelet ürüsiült. Szabad a tényérjára tennem? Vagy talán lát valami gyanusat rajta? A bor is egészen nyílt és becsü-letes ital! Az egészségére, kedves gyermekem!

Amennyire lehetett, belementem az öreg em-ber tréfalkozásába, ettünk-ittunk és elmúlt idő-k-ről csevegtünk.

Egy kis időre szinte boldognak éreztem ma-gam atyai barátom társaságában. De a rövid jóérzület elmúlt és az előbbi aggodás hamarosan viszatért. Mikor felkeltem és bucsut vettem, ismét az a kételkedő szerencsétlen teremtés voltam, ki idejött segítséget kérni.

— Igérje meg gyermekem, hogy nem fog semmi elhamarkodott dolgot cselekedni, mondta Benjámin, amint kikísért az ajtóig.

Elhamarkodott cselekedtet, ha elmegyek Fitz-Dávid úrnagyhoz? — kérdeztem én.

— Ha egyedül megy, igen. Nem tudhatja, milyen férfi az úrnagy és hogyan fogja fogadni. Engedje meg, hogy én egyengessem az útját.

Egy pillanatig gondolkodtam. De aztán ha-tározottan eltökéltem magam. Az egész felelős-séget a saját vállamra akarom venni. Akár jó vagy rossz, vészteljes vagy kegyetlen az úrnagy, de asszonygyal szemben nem fog magáról megfélekedezni.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK
Szombaton, 1908. június 27-én.

Nemzeti Színház
Zárva

II. Kir. Operaház
Zárva

Hepszínház-Vígoperák

Az ember tragédiája
Dramai költemény 8 szakaszban előjátékkal. Irtá: Madách Imre. színo alkalmazta Hevesi S. dr.
Az ur: Báthory G.
Rafael: Abolovszky
Gábor: Marosi
Mihály: Körösi
Lucifer: Bihari
Ádám: Báthory G.
Éva: Lubinszky
Rabszolga: Horváth
Péter apostol: Lubinszky
Rudolf császár: Abonyi
Tanlivány: Abonyi
Marguis: Lubinszky
Kezdeté fél 8 órakor.

Műsor
Vasárnap: az ember tragédiája

VIGSZÍNHÁZ

NAFTALIN.
Énekes előjáték 3 felvonásban. Irtá: Heitai Jenő. Zenejét szerzele Szirmai Albert.
Személyek: Hegedűs Vera, a felesége: Varsányi L.
Laboda Péter: Tapolczai Palkányi Etna: Kornai B.
Dr. Csaplár György: Véndr. Manó: Kiss I.
Kabóczáné: Kész R.
Kapronczay Tamás: Sarkadi Házmeester: Széremi
Kezdeté 1/3 órakor

Műsor
Vasárnap: d. u. Vizsgaelőadás Este: Utárlás

Magyar színház
Zárva

Király színház
100 év múlva
Énekes, táncos, látványos irta: Martos Ferencz. Zenejét összeállította Marthon Géza.
Személyek: Németh Fecser Gaszton: Panir Tóth Thea: Szilágyi L. Péter, hotelmágnas: Boross Franco, Malor, ml. színművész: Szirmai Pavilerek, Priblesek. Samu, szívesen: Rátkai László R. Poleskei polgármester, Dörög: Z. Molnár. Kék, Huszártkapilány: Raskó
Kezdeté 8 órakor

Műsor
Vasárnap: d. u. Növendékelőadás. Este 100 év múlva

Fővárosi nyári színház
Nászinduló.
Dram 3 felvonásban. Irtá: Henry Batallie. Fordította Császár I.
Kezdeté fél 8 órakor

Műsor
Vasárnap: d. u. Az aranykassza. Este A komédiások

Városligeti Nyári Színház
A madarász.
Operett 3 felvonásban. Irták: West M. és Heid L. Zenejét szerzele: Zeller.
Kezdeté 8 órakor

Várszínház
Zárva

Arany színház
Zárva

BEKETOW CIRKUSZ Városliget
Telefon 107-45
Ma szombaton június hó 27-én este 1/3 órakor.

IX-ik High-Life-Estély
az intelligencia találkozója. Először Budapesten. James Powell Saltomortaleovar és az egész nagy műsor.

JARDIN de PARIS
Telefon 15-10. (Párisi kert.) Telefon 15-10. (Erzsébet királyné-ut és Hermina-ut sarkán.)

A régi slagerek
Kezdődik 9 órakor.
Medgyaszai Vilma, Lucie Berber, Carl Christoff, Hans Fredy, Csobák
Julius elsejétől a berlini

Chat noir
Európa első kabarettjének vendéglője.
Francia konyha. Giganzene reggelis. Amerikai bar. Jegyekelővételben Zipsor & Kézsignál Andrássy-út 4.

IFJ. SCHULLER FERENCZ
nagyvendéglője
VI. kerület, Andrássy-ut 39. szám.
A számaévegyek legkedveltebb étterme.
Bérsékel árak! * Kifűnő kiszolgálás

TENNIS-RAKET JAVITÓ
Tennis-pálya-készítő és felszerelő. Versenyjátékosok egyedüli raketjavítója. —
MACHER REZSO sportüzlet
Budapest, IV., Koronaheroeg utca 2. szám (Az udvarban)

Wampetics vendéglőjében

Kezdeté 1/3 órakor
naponta délután és este valamint vasárnap és ünnepnap délelőtt is

katona zene

AMERIKAI-PARK
TELEFON 4-49
UI ÖS-BUDAVÁRA Igazgató: Friedmann A

Nyitva d. u. 6 órától reggeli 4 óráig.
Ma szombaton
nagy jótékonyezelu ünnepély
Szerény lakógyermekokat nyelnekiatási alapja javára. Bachó karmester tiszteletére. Hossz a betegsége után először a honvédségnél. Múntre vonóshangverseny hárfaféssérettel.
Gorlandoll. Viragcsata. Gyermekek p. éversony. Nagy tisz. ték. Tréfás mókák. Nagy jelmezes felvonulás a területen.
Minden hály a bejárnál sz. p. emléklágyat kap. A szon. zacsás június műsor a Varietében és Moulin-Rouge-ben. Ossk néhány napig.
Vasárnap és hétfőn délután mindenki ingyen bemehet a Varietébe. Az előadásokat kedvezőlele időben is megárlják.
Korvosmenyes jegyek kaphatók minden lözsdeben.
Beléptéjyek: este 9 óráig 60 fill. azután 1 kor.

Panpanin Tomea
fagyalt különlegességek gyára
Budapest, VII., Tökölly-ut 46. sz.
Sztékold saját készítésű fagyaltot előrendű minőségben Tisztaság és ízletesség garantálva.
A eszire tessék ügyelni.

"PÁLMALEGET" NAGYVENDÉGLŐ
ARÉNA-UT 74. SZÁM.
Eztéki BANDA MAROZI és FIAI zenekarának hangversenye. — Előkelő családok találkozó helye. — Elsőrendű konyha. Kifűnő menüs-györöki és külsőcses borok. — Számos látogatói ker. Hírlételei.

EKAMP GYULA a bikszádi fürdő étterem volt bérlelje.

DELI étterem és kávéház
a Dunaparti korszón, Wurm-u. sarkán
Ma és mindennap délután 4-6-ig és este 7-10-ig kezdve az európai hird

CISKOVSKY
quartette hangversenyez, fényes változatos műsor.
Héber és meleg ételek. Rendes polgári árak.

FRANÇOIS TRANSYLVANIA
SEC

Butor
készpénzért és részletre
3 szoba teljes berendezés 360 forintért mely áll 1 háló, ebédlő és szalon, 100 szoba állandóan készön raktáron a leggyorsabb kivitelű a legfinomabbig. Képes arjegyzék ingyen. Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata
Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok.)

Tévedés
kikerülése végett vásároljon óvszer-különlegességet a GUMMI KIRÁLY-nál
HATSCHER N.
Csakis: Budapest, Károly-körút 6.
ARJEGYZÉK TITOKTARTASSAL INGYEN.
Teljesen újja szervezett

szőnyeg osztályunkra
felhívjuk a n. é. közönség szives figyelmét.
Művészi mintájú, izléses szin összekészítésű szalon-és futószőnyegek.
Csipke és szőnyeg függönyök Ászial, Ágy, díván és zongora takarók.
Paplanok flanel és teveszőr takarók.
Cócusfutók, lábtörölők, japán gyékények
Világos vásznak és velenok
LINOLEUMOK
Óriási választék keleti szőnyegekben, torontáli szőnyegok.
Magyar hámliparozikkek
ÁLLANDÓ KIÁLLITÁSA
melynek megtekintésére a n. é. közönséget hírlételei meghívjuk.
BUDAPEST
Bécsi-utca és Deák Ferencz u. szög sarok

Kunz József és Társa

Rendkívül olcsó és kényelmes hajójáratok Budapest, Vác és Nagymaros között.
Az Első os. kir. szab. Dunagőzhajózási-Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén f. é. június hó 28-át és 29-én azaz vasárnap és hétfőn rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratokat tart fenn Budapest-Vác-Nagymaros között.
Indulás Bpest-Petöfi-térről 8:00 órakor de, és 2:30 órakor du.
Bathány-térről 8:05 » » » 2:35 » »
Ó-Budáról 8:20 » » » 2:50 » »
Érkezés Vácra 10:00 » » » 4:20 » »
Nagymarosra 11:00 » » » 5:30 » »
Ind. vissza Nagymarosról 11:30 » » » 8:00 » este
Vácra 12:15 » dél » 8:45 » »
Érkezés Bpest-Obudára 1:10 » du. » 9:40 » »
Bathány-térről 1:25 » » » 9:55 » »
Petöfi-térről 1:30 » » » 10:00 » »
Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetidőjei a következők: Budapest-Vácra vagy megfordítva I. hely 40 fillér, II. hely 30 fillér
Budapest-Vácra vagy megfordítva I. hely 1 korona, II. hely 70 fillér.
Vácra Nagymarosra vagy megfordítva I. hely 60 fillér, II. hely 40 fillér
Nagymarosra vagy megfordítva I. hely 40 fillér, II. hely 30 fillér.
Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivatalnokok az I. osztályon féláron, katonák (legénység) a II. osztályon féláron a m. kir. állami és udvari hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az I. osztályon a II. osztályú jeggyel utazhatnak. Azonkívül az utazó közönség kényelmére való tekintettel olcsó menet- és térítéjyek adatnak ki és pedig Budapest-Vácra és vissza I. hely 150 fill. II. hely 120 fill.
Vácra Nagymarosra és vissza I. hely 90 fillér, II. hely 75 fillér.
Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátott termes gőzhajó közlekedik, melyen a közönség eső elől is védve van. A hajón jó vendéglő van polgári árakkal s pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között esavargózós közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötőhelye felett van. Ha e járatokat bármily okból abban kellőn hagyni, úgy róla a társulat idelekorán hírdetést fog közzé tenni.
Budapest, 1908. A forgalmi igazgatóság

A JEGYBANKÜGY
IRTA:
MÜLLER VILMOS
A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK TISZTVISÉJE

Kapható Lampel B. könyvkereskedése (Wodianer F. és fia) R.-T., Budapest, Andrássy ut 21.

Ára 2 kor. 50 fill.

Pályázati hirdetmény.
1908/208/II. sz. A Nagykároly állomáson építendő 912 m² alapterületű áruraktár, ennek toldalékát képező 186 m² alapterületű irodaház és egy 30 m. hosszú nyílt rakodó előállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk, melyre a kellőleg kiállított és felbélyegzett ajánlatok legkésőbbben folyó évi július hó 3-án déli 12 óráig a m. kir. Államvasutak debreceni üzletvezetőségének titkárságánál benyújtandók.
Később érkező ajánlatokat nem fogunk figyelembe venni.
A tervrajzok a szerződési tervezet és a feltételek a magyar királyi Államvasutak üzletvezetőségénél Debrecenben (Piac-utca 18. sz. II. emelet 19. sz.) vagy szatmárnémeti-i osztálymérnekségünk irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlati szöveg és az ajánlati költségszámítás két koronáért megszerezhető.
Az ajánlatok borítékai a következő felirással láttandók el:
„Ajánlat Nagykároly Állomáson áruraktár, iroda és nyílt rakodó építésére”. Bánatpénz fejében legkésőbbben f. évi július hó 2-án délelőtt 11 óráig 3500 azaz háromezeröttszáz korona teendő le készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban a debreceni üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál. A készpénzben befizetett bánatpénz után kamat nem követelhető. Az értékpapirok a budapesti, illetve a bécsi tőzsdén jegyzett utolsó napi árfolyam szerint, de nem névértéket meghaladható értékben fogadhatnak el. — Az üzletvezetőség fenntartja magának az ajánlatok között a szabad választás jogait.
Debrecen 1908. június hó.
Az Üzletvezetőség.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár

1908. évi július hó 3-án, délután 4 órakor az intézet helyiségében (IV. ker., Deák Ferencz-u. 7. szám I. em.)

rendkívüli közgyűlést

tart.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság előterjesztése a társulat részvénytőkéjének felemelése iránt 3500 darab új részvény kibocsátása által.

2. Az alapszabályok módosítása.

Azon t. részvényesek, kik ezen közgyűlésen részt venni szándékoznak, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 23. §-a értelmében*) f. é. június hó 30-áig délelőtt 12 óráig az intézet pénztáránál letenni.

Az igazgatóság.

*) 23. §. Közgyűlésben részt vehetnek mindazon részvényesek, kik három nappal a közgyűlés megtartása előtt a le nem járt szelvényekkel együtt oly részvényt tesznek le a társulatnál, mely legalább két hóval előbb iratott a leendő saját nevére.

Legjobb Szakácskönyvek

Valódi Magyar Szakácskönyv

Írta: Zilahy Agnes
Ötödik és teljesen átírt, zott, házi szakácskönyv és a belőttek készítéséről szóló részről bővített kiadás. **3.60 fill.**
Ara szép kötésben...

A BEFOTTEKROL

Írta: Zilahy Agnes.
Gyümölcs, lészek és saláta épen való elartása. A legújabb tapasztalatok után. Ara költő. **1.60 f**

Modern Konyha

Írta: Kovácsos Mátyas.
484 finom, különleges étel receptjét tartalmazza, melyet a szokásos szakácskönyvekben hiába keresszünk. Díszes vászonkötésben. **K 5.-**

Singer és Wolfner kiadása Bpest Andrassy-ut 10

Páthető fürdőkád.
50 koronától feebb, kádak 12 koronától fejj'lb mindenféle szivattyú és vízvezeték berendezést vállalok
LEFKOVICS ADOLF
Wessely-nicza 51/E, Erzsébet-körút és Harsány-utca között
Arányosok bérlentve.

VALÓ.

di francia különleges gépek (óvszer) csakis

P. BERGUERAND FILS
legjobb párisi gyártástól legelőnyösebben beszeresethetik

Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAZSZEDE.

Alapítva 1847.

Bräusweller János
Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és műrás, főtálatója a remontoir ingaóráknak stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

958. sorozat **Bon** 028. szám

Polgár Sándor
m. kir. szab. nyert orvosi m. és költözés Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 50 sz. köteles ezen utalvány beküldése mellett minden megrendelőnek 15% azaz tizenöt százaléknyi árkedőzést adni az eredeti **F. Bergerand fils** párisi különleges gépek óvszerek gyártmányából kimerítő képes árjegyzék díjmentesen zárt leveleiben küldetik. Kivágatott az "Egyetértés"-ből. 25705

Fényképezőgépek és Látesövek részletfizetésre

kaphatók

Aufrecht és Goldschmied
optikai áruházában
Budapest, VII. Rákóczi-ut 26. szám.
Árjegyzék ingyen!

Mindenütt kapható a legfinomabb

Weider tejszín és Zsolna csokoládé
Csokoládé dessert bonbonok.

Weider Ármin és Béla
csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA.

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Sudapest, V. Bálvány-utca 6/C. 283

Vadászfegyverek
gyűjtemény, részben drókszerű, részben egyenként is potom áron eladó. Közöttük Toplewer-kulesi Lancaster 20 forint, Előfektől lakatszerkezetű, modern Hammerles 35 forint, Greuer-záru, Bücksflinte 40 forint, Schnelleres Mannlicher Drilling, valódi Krupp aczélesővekkkel 65 forint, Winchester 35 ft, Néhány jobb revolver, mint Branning Welodoghhammerles, ugyanígy egy gőrz fényképezőgép, egy perzsa-szönye és egy motorkörékpár nagyon olcsón azonnali eladó. IV.E. Egyetem-tér 5. szám Radónál 49082

A Falkogen
tűdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszer-tár, Budapest, VII. Rákóczi-tér 2. sz. 27 99

Magánkutató iroda
Rákóczi-tér 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvégeztet magán, mint családi ügyekben Kossza-Magyar Béza. Telefon 67-47. 27750

Kajszinbara Zsolt
nagy válogatottakat 5 kilónként 3 koronáért. Cseresznye, meggyet, zöldbort köszmetét 230 koronáért szállít Rottmann Hermin szőlőtelepe Kiskunhalason

Zálogcédulákat,
brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb áron veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vették. SCHILLER ZSIDOR, Sip-utca 8. 27133

Kiadó
Lellén, a Balaton partján egy kényelmes villa. All negy szobából, két verandából, konyhából, és mellékhelyiségekből. Bővebbet a kiadóhatalban.

CSINOSAN
butorozott légermentes szoba villanyvilágítással, egy vagy két ur részére azonnali kiadó. Nagytuváros-utca 3a. II. emelet 15. városi villamos megálló mellett. 0671

Pótviszgekra
Pogári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyeget kérek. 27808

Veresáfonyabefőt
BART-téle, 6 kilós postahosártyú 6.- korona FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes. 86972

spanyolmeggyet
kézzel válogatott nagyszeműt, cseresznyét ropogóst befőzésre hegyi termést 5 kilónként 3 korona, pészmeté, ugorka tök, kalarábét, keltáposztát, vaj és cukorbabot, ubjurgonyát vegyesen 2.40 fillérért szállít Löwy Gyula mintagazdasága Gyöngyösön. 28738

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyesítágyakból is) KOLOSVÁRRA, Budapestre ugyszintén Államsszámveleltani Államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi személnárúm, Budapesti IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt Rózsautca 44.)

Parketagyár
Gyöngyösön ajánlja gyártmányait 27733

Kérelem
a nemesszivű emberekhez! Ezuton kérem a jószivű embereket, lennének kegyesek egy fél szemű és félkezű 19 éves egészen árva fiút segíteni, hacsak néhány fillérrel is. HENZEL Kálmán Budapest, Népszínház-utca 39. fidsz. 4

Kajszinbaraczk
kézzel szedett, válogatott fajok befőzésre és lekvárnak, aranyalma, ribizli, zöldrindgő, zölddó bármelyik postakosaranként 2.40 kor. Főzelek vegyesen, tök, fejes- és keltáposztá, vajbab, kalarábé, zöldpaprika, ugorka postakosaranként 2.40 korjával szállítja Gyümölcskivittel Csongrádról.

Eladó
300 kis holdas tagos birtok Szatmármegyében, vasúthoz közel, szeszgyári és dohánytermelési engedéllyel, uri lakással, gazdasági épületekkel, terméssel. Ára 78.000 forint. Ajánlja. fokot továbbit "Gesztegi" jelige alatt a kiadóhivatal. 28740

Gépészeket
cseples lédenyvezérszintén gazdatiszteleket és az összes gazdasági személyzelet, szakértelem és józanságáért teljes felelősséget vállalok a hely adó urak részére teljesen költség és díjmentesen aláni Krakauer Ármán Budapest, Nagymező-n. 25. Telefon 94-67.

Kajszinbaraczk
nemespéldányok befőzésre vagy lekvárnak postakosaranként 1 firt. métermázsanként 12 firt. zöld ringlő, zölddó, aranyalma, ribizke 1 firt., fejeskáposztá keménytejűeknek száza 9 firt., zöldpaprika 2 firt., kovászos vagy saláta friss ugorka száza 7 firt. postakosaranként Ugorka, tök, fejes- és keltáposztá, vajbab, kalarábé, zöldpaprika vegyesen vagy egyenként 14 firt. Vasuti rendelést csakis előleg beküldéssel szállít Szabó Csongrádról.

Fenyőborovicska
(Juntperna) BARTA-téle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes. 26973

BUTOR
érveresről, finom és egyszerű butor, hálósobák és garson szobák Szalon bórfolelek, gyöngyörű tükör, diván, borszék, íróasztal, porzesszönye és egyes darabok; Földes B. VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Magánnyomozó
törv. bejegyzett cég elvállal bírsalmi, házassági örökségi és egyéb könyes ügyekben teendő kutatásokat, személyek, lakások üzletek feltűnés nélküli megfigyelését a elűnt egyének és névtelen levelek írónak ki nyomozását, bel és külföldön. Barna Libor János, Budapest, Rákóczi-ut 6. L. 15. Telefon 108-52. 28587

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá irtszoba, iroda berendezés rész- és mahagoni butorok, szönyegek és függönyök, valódí angol bérnarnitúrah eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 263
Kosszoczy-utca sarok.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, állandó nagy raklár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Saját gyártmányú vas-és rézbutorok
Részeggy — — — 45.- firt
Vaságy matraczsal 8.50 u
Gyermekágy — — — 11.50 u
Sodronyágy-betét 8.50 u
Vas- és rézbutorok gyári áron. 28046

WEISZ LIPOT
Király-utca 99. szám.
TELEFON 87-01.

BELHURUT,
(harmonés) gyomorgöres legjobb gyógyszer a BARTA-téle FERKETA-PORGYA GYÖGYEOR gyógyszereszek és füszszerezkek 1 üveg ára K 1.60, 5 üvegét 8.- koronáért bérmentve szállít a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes-m. 26971

30 forint. Varrógépek
egy új valódi csapad Singer varrógép részkerénye 5 évi íttállással csakis
SINGER A.
műgépészeti Budapest, Földes Akácia-utca 55. Mindenemű varrógépek javítását legjutányosabb áron elvégezem. Árjegyzék ingyen.

Villamos világítás
saját dynamóval, lakóháznak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cszikkek árjegyzéke ingyen. Aranjánlat és fevilágosítás ingyenes. Strigl és Gartner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

"Stenográfia"
Ingyenes gyorsirás tanítás, teljesen díjtalan géniás-oktatás. A Stenográfia országos gabelsberger gyors-és gépiro iskola az előző évek mintájára június elején teljesen díjtalan magyar, német gyorsírási és gépi-írás tanfolyamokat nyit, hogy a gyorsírást a közönség minél nagyobb körében terjessze és ismerettesse. Az egyes tanfolyamok okleveles tanárok vezetése alatt állanak. Díjtalan és biztos állásközvetítés. Sokszorosító és másoló iroda. Jelentkezni egész napon át lehet az intézet helyiségeiben Váci-körút 33. Össze nem tévesztendő más hasonló hangzású írógépiskolákkal.

Szazezer koronánál
jóval nagyobb forgalmu fűszer, sör, hentes és rövidáru üzlet az ország második városában előnyösen átadandó. Czim a kiadóhivatalban. 28676

Temetkezési
vállalkozók, intézetek, egyletek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részvénytársaság Nagymező-utca E. 46. 279 3 C

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám.
Izabella-utca sarkán

FARAGÓ J.
műbutorraktár, kárpitos és díszítő
Bpest, Váci-utca 2.
Elfogad teljes lakárondózebekeket, valamint mindenemű kárpitos-és díszítő munkákat. 27881
Mútaraktár műveszi kivitelű butorokból, francia és angol szövetekből.
Kétféle árú díjmentesen

A legelőnyösebb részlejtetésre zongorát, pianinót, czím balmot, hegedűt
készpénzbeni áron a legújabb rendszerű
bankhitel
utján kizárólag csakis Reményi nagy magyar hangszerlejtépén.
Prospektus és árjegyzék ingyen.
Budapest, Király-utca 58. szám.

Csiz
A continenzen a legelőnyösebb jód brom gyöngyörű. A megelőző gyöngyörűben nem szerepel az arsen, mely a radioaktivitásnak, melyet Longyel Béla egyetem tanár legújabb vizsgálatai bebiztosított. Magyarázat május 1-én Szamos elrendelt bérház, szenttörtum, gyögtyer, rongya, kávéház, legy-tenisz, tombolák, kártyajátékok. Vasút-állomás, postafőirada helyben. Hivatalos orvos Dr. Kallós József Katona tisztek, Államhivatalnoknak elő és utó időnyben 80% kedvezmény. Prospektus szolgálati a fűrdőigazgató. Az arványvis rendeléshez hárónál utasítással a fűrdőigazgatóknál és Bőszkny I. főosztálynál. — Budapest

Szepességi csemegék
BARTA-téle vorezáfonya befőtlet, málna-, szamócza-, csipkegyögyöt, gomba- és huskonzerveket, pastelomokat alál a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmegye. Kérjen árjegyzéket.

Kolozsvári
jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legelőnyösebb idő alatt kiprobált módszertünkkel, igen szorony díjazásért. A vizsga sikerét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speozialis tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen osokély díjazással. Levélbeli érdeklődésekre ki merítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-utca 2.

INGYEN
bérmentve és titoktartással küldjük érdekes ábrás

GUMMI-
halhólyag stbről szóló árjegyzékünket.
GUMMI-HALHÓLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 kor. tojzsa NAKIRA valódi indiai fűrtől különlegesség tozozatja 12 korona.
Uterus-Spray legújabb női különlegesség 14 kor.
PESAR OCLUS női szer 9-11 kor.
MINTA-GYÜJTEMÉNY 12 db legfinomabb óvszer 4 K.
IRRIGATOR 9 koronától 10 koronáig

INGYEN
küldjük

műlábak műkezek támgépek sérvkötők
stbről szóló legújabb nagy képes árjegyzékünket

universális sérvkötők
páratlanok kis enyhe nyomású peitálval a legelőnyösebb sérv is elzárható.
HASKÖTŐK, Gummhárnyak stb. merték szerint készíttetnek.
MAGYAR ORVOSI TÁRSULAT — Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. Pontos címre és a vörös keresztre érkezeltünk.

Modern urasági butorok
alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-irtszoba és irodai teljes berendezések Dus raklár szönyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas-és rézbutorokban.
GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

INGYEN
DRÁGABB, MINT NALUNK RENDELT FÉNYKÉP
NAGYTÁRSOK
ADUNK EGY ÉLETNAGYSÁG KÉPET 5 KORONÁÉRT
DISZES PASZPARTUVAL 55-68 CTK. NAGYSÁGGBAN CSOMAGOLVA SZINES
OLANKÉP
ÁRA 10 KORONA.
KÉPVISELŐH MINDENÜTT FELVÉTELENK.
SZAVATÁSSÁG
MINDEN IRÁNYBAN
PÉNYKÉPKÉPVITŐ ÉS
RAPFAL PÉNYKÉPKÉPVITŐ
BUDAPEST, VII. ROTTENKÜLLER-0-00
KÜLTETVE AZ 1908 ÉVI PÁRIS
KÜLTETVE KIALLITÁSON
DISZKALEVÉL; KERESZTTEL ÉS
ARANY-ÉREMMEL.

Szepességi csemegék
BARTA-téle vorezáfonya befőtlet, málna-, szamócza-, csipkegyögyöt, gomba- és huskonzerveket, pastelomokat alál a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmegye. Kérjen árjegyzéket.

MEGHODITOTTUK A VILAGOT!
15 forintért tiszta gyapjuszövetből mérték szerint elegáns kivilálú öltöny vagy felöltő Krausz F. és Tsa
uri szabómester
Budapest, Rákóczi-ut 69.
Videkra mintákat mértékkel utasítással bérmentve. Helyben szabásunkat mintákkal házhoz küldjük.

Polgári árak!
Pontos kiszolgálás! Kitűnő szabás!
Videkre minták küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.
Zeliszka János
angol uri szabótermo-
BUDAPEST,
Andrássy-ut 56. I. em.
Állandó válnaszt és legdivatosabb angol és belöldi szövetekből.

Modern urasági butorok
alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-irtszoba és irodai teljes berendezések Dus raklár szönyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas-és rézbutorokban.
GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

INGYEN DRÁGABB, MINT NALUNK RENDELT FÉNYKÉP NAGYTÁRSOK ADUNK EGY ÉLETNAGYSÁG KÉPET 5 KORONÁÉRT DISZES PASZPARTUVAL 55-68 CTK. NAGYSÁGGBAN CSOMAGOLVA SZINES OLANKÉP ÁRA 10 KORONA. KÉPVISELŐH MINDENÜTT FELVÉTELENK. SZAVATÁSSÁG MINDEN IRÁNYBAN PÉNYKÉPKÉPVITŐ ÉS RAPFAL PÉNYKÉPKÉPVITŐ BUDAPEST, VII. ROTTENKÜLLER-0-00 KÜLTETVE AZ 1908 ÉVI PÁRIS KÜLTETVE KIALLITÁSON DISZKALEVÉL; KERESZTTEL ÉS ARANY-ÉREMMEL.